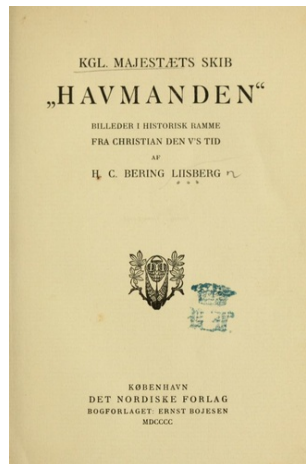

Kgl. Majestæts skip "Havmanden".

Billeder i historisk ramme fra Christian V's tid

Förord till den elektroniska utgåvan

•v. ..HAVMAN DENKGL. MAJESTÆTS SKIB

[-„HAVMANDEN“-]

{+„HAVMANDE N“+}

BILLEDER I HISTORISK RAMME FRA CHRISTIAN DEN V’S TID

AF

H. C. BERING LIISBERG

KØBENHAVN DET NORDISKE FORLAG

BOGFORLAGET: ERNST BOJESEN MDCCCCTRYKT HOS NIELSEN & LYDICHEI

FLUGTEN

Iviokken slog 6 fra Helliggæstes Kirketaarn. I den stille Sommerluft sitrede Lyden af Klokkeslagene ud over Kirkegaardens duftende Lindetræer, over de lave Stenboder, mellem den og Vimmelskaftet, og de gamle Huse, Levninger af Klosteret og Børnehuset, der med deres høje, røde Tage og takkede Gavle laa paa den anden Side, ud til Ulfeldsplads mellem et Væld af Roser og blomstrende Hyld.

I en aaben Luge i et af disse Huse sad en 15—16 Aars Knøs med Ryggen lænet mod Karmen og læste i en Bog. Bogen var tung og Drengen var træt; og af og til nikkede han forover med Hovedet og lod Bogen synke ned i Skødet, for straks efter med et Sæt at komme til sig selv, tage fat paa Bogen paa ny og kile paa igen.

Da Klokkeslagene langsomt og højtideligt gungrede ud fra Taarnets Glamhuller, løftede Steffen Broager

Hovedet, saa op fra sin Bog og fulgte med Blikket

Bering Liisberg: =Havmanden<. JTaarnets slanke Spir, medens Klokketonerne endnu dirrede i hans Øren.

En Flok hvide Duer boltrede sig deroppe i Sollyset. Svalerne pilede i ilsom Flugt forbi Taarnet, kredsede om de smaa Hjørnespir og svingede sig i lynsnare Kast saa tæt over Kirketagets Ryg, at man skulde tro, de maatte støde imod. Den søde, krydrede Duft fra Kirkegaardens og Havernes Træer og Blomster strøg forbi ham, en Kat sad og pudsede sig i Solskinnet derovre i Hjørnet, — Drengen fik pludselig Taarer i Øjnene, en Længsel steg op i ham, han kastede Bogen ind i Stuen og vilde springe ned fra Lugekarmen.

Aa, saa ondt det gjorde over Skuldren og over den ene Hofte. Nej, naar man var saa mørbanket, saa sprang man ikke, saa kravlede man, om man kunde, langsomt og forsigtigt, som Krøblingen derhenne fra Skidenstræde.

Han slæbte sig hen til Bordet i det fattige Kammer, sank ned paa Bænken, lagde Hovedet paa sin venstre Arm paa Bordet og gav sig til at græde, som om hans Hjerte skulde briste.

Hvor han hadede denne Vissenpind, som pinte ham og plagede ham, og som aldrig greb til Stokken uden at sige med sin sødlige Stemme: Det er for din salig Moders Skyld, jeg nødes til at revse Dig! Som om ikke hans egen Moder havde grædt Blod, om hun havde set sin Dreng blive revset, saa han knap kunde gaa, og saa Strømperne stundom kunde være løbet halvfulde af Blod! Og saa at skullea

sidde der i Sinke-Lektien mellem Peblinge, der var 3—4 Aar yngre end han og blive vist frem til Spot og til Latter — aa, denne Tyran af en Hører og dette forbandede Latin! Hvad kunde Steffen gøre for, at han ikke havde Næinme til Bogen? Hvem sejlede sin Baad bedst af alle Drengene derhjemme paa Flensborgfjord, hvem var den rappeste paa en Raa, den stærkeste til at bakses med Krumholter og Planker paa Kølhalingspladsen og den dygtigste og mest udholdende Svømmer? En dygtig Skibbygger skulde han være blevet, om ikke hans Fader var falden saa tidlig fra. Gamle Mester David Skotte havde lovet at oplære ham i Kunsten, — saa var han død og hans Moder var død, og Steffen var af Naade og Barmhjertighed — og saa fordi han havde arvet nogle hundrede Rigsdaler — taget i Huset af sin nærmeste Slægtning, sin Moster, en lille forkuet og forskræmt Kone, der var gift med Magister Severinus, Hører ved Vor Frue latinske Skole i København.

Ak, hvem der havde faaet Lov at gaa til Søs med Skipper Jonas Kappeln, som havde sejlet ham til Hovedstaden, nu snart for et Aar siden! Men hans stakkels Moder havde været saa angst og fortvivlet ved Tanken om, at hendes Steffen skulde til Søs, og havde skrevet saa mindeligt til sin Søster om at skaffe Drengen Oplysning og Kundskab, saa han kunde klare sig paa Landjorden, — Skibbyggeriet kunde der jo ikke blive noget af efter David Skottes Død. Men ingen Baadsmand kunde være mere liaardhæn-det imod ham og mere ondsindet tilmed, end denne

1*sødladne Magister, som kun havde én Kærlighed i Verden, og det var hans Latin, og som kun kendte én Nydelse, og det var at lade sin Galde gaa ud over de stakkels Peblinge og hævne sig paa dem for alle de Prygl, han selv havde faael i sin Opvækst.

Steffen følte, at han var bleven ond og haard i den Tid, han havde været under sin Mostermands Behandling. Haard, ikke blot af Sind, men ogsaa af Skind. Thi Magister Severinus sagde nok, at han skulde fødes men ikke fedes, men det var kun smaat med Føden. Ranglet og benet var han og hulkindet som Døden i Lybek, og Steffen rapsede, hvor han kunde række noget spiseligt. Som nu i dette Øjeblik, hvor han sulten som en Hund, pryglet og mørbanket, saa han knap kunde gaa, var lukket inde i Kammeret over Stuen med den latinske Grammatik for at lære nogle dumme Sætninger paa Remse, — paa en Helligaften som denne, hvor alt i Byen, hvad der kunde krybe og gaa, var ude ved Kilden. Vidste han ikke, at han vilde gøre sig til Tyv paa Stedet, om han blot kunde faa fat paa noget, der kunde tygges og synkes.

»En Kæltring, en Kæltring, det er saadan, det ender med mig!« jamrede Steffen og huggede grædende begge sine Arme mod Bordet.

De hvide Duer boltrede sig stadigvæk omkring Kirketaarnet i den stille Aftenluft. Solen skinnede paa dem, og

Steffen, som atter saa derop fra sit Fængsel, kom paa én Gang til at tænke paa Skibe med hvide Sejl i Aftenlys over det bølgende Hav.Ja, der var Friheden, dér var Vejen bort fra denne Forsmædelighed til Lys og Lykke. Steffen trak Vejret dybt. Der voksede noget inden i ham, en Trods, som han havde troet død, sultet ihjel, en Trods, som han nu klamrede sig til, som til den Følelse, der skulde redde ham fra Undergang. Blev den nu atter slaaet ned, — Himmelen maatte vide, om den saa nogen Sinde kom igen.

»Nej, lille Moder,« Steffen tænkte højt, »nu skal det være forbi. Du gav selv din Velsignelse til det, om Du vidste, hvordan det staar til her. Og ret nu gaar jeg ud i den vide Verden. Ingen vil savne mig — det skulde da være Magister Lucifers Krabask!

— ingen vil spørge efter mig, og Lejligheden kan ikke være bedre, nu Huset er tomt, og alle er ude ved Kilden.«

Der var ikke meget at betænke sig paa. Steffen ejede ikke andet, end hvad han gik og stod i og saa sin ringe Arvepart, som hans kærlige Slægtning havde under Hænder. Men da han kom til at tænke paa den, fik han et lystigt Indfald.

»De Penge kommer jeg aldrig til at nyde godt af, og det er et billigt Forlangende, at jeg vil spise mig mæt for dem én Gang i dette Hus. Det bliver den første og med Guds Hjælp den sidste.«

Steffen skoggerlo ved den Tanke. Inde paa Loftskammeret ved Siden af hang Skinker og Pølser i saadan Overflod, at de kunde vare lige til Jul, og nedenunder var der fersk Sul og Brød i Mængde. Steffen fik Kræfter ved Udsigten til et godt MaaltidMad, tog Bænken henne foran Vinduet og lob den af al sin Magt imod Døren, saa Klinken røg af Naglen og Døren sprang op.

Et Øjeblik senere sad Steffen i Køkkenet og huggede ind paa sin Mosters Fødevarer. 01 var der i Tønden i Kælderen, og Drengen spiste og drak og mærkede mindre og mindre til sin ømme Skulder og blodige Hofte og fik mere og mere Mod paa at komme ud og prøve sine Kræfter.

Da Klokken slog 7, var han saa mæt, som han kunde spise sig. Han rejste sig, strøg sin Hue af og takkede Vor Herre for Maden med den sædvanlige latinske Bordbøn, — nu kunde han egentlig godt lide det Sprog! Havde han bare faaet kvart saa meget Mad, som han havde faaet Latin, saa var han og Latinen kanske endt som gode Venner.

Med et blaatærnet Tørklæde i Haanden med Brød og Skinke i og et forsvarligt Stykke Pølse stukket ind paa Brystet stod Steffen snart efter rede til at begynde sin Færd. Hvorhen? Kun Gud i Himmelen vidste det. Men i alt Fald bort her fra, hvor de nedbrød hans Mod, kuede hans Sind og gjorde ham moden til Stokhuset.

Steffen sprang ud af Vinduet til Haven imod Ul-felds Plads. Over Pladsen gik han og forbi Sten-Pyramiden, som salig Kong Frederik havde ladet sætte over Landsforræderen Korfits Ulfeld. Og der fik Steffen et andet lystigt Indfald. Han trak et Stykke Kridt op af Lonnnen og skrev Magister Seve-rinus' Navn paa Stenen, saa Indskriften kom til at lyde

Magister Severinus til

Ævig Spot, Skam og Skændsel.

Han gik et Par Skridt tilbage, saa paa sit Værk og lo himmelhøjt. Baglaagen fra Rigshovmesterens Have sad endnu i et Stump forfaldent Stakitværk. Steffen gik rask igennem den og naaede ud i Skindergade.

Helsingør stod foreløbig for ham som Rejsens Maal. Dér var der altid fremmede Skibe, som skulde have Folk, og dér kunde man altid vente at slippe væk. Steffen drejede til højre for at komme ned forbi Rosenborg og ud til Øster Port i Volden ved Nyboder, men saa kom han til at tænke paa, at det jo ikke gik an for ham at komme forbi Kilden, hvor Magister Severinus var. Saa maatte han hellere om ad Nørre Port og ud ad Frederiksborgvejen og støde til Strandvejen længere mod Nord, ude ved Rungsted eller saa.

Hele Byen laa som uddød; ikke et Menneske var at se i Gaden. Solen havde mange Eftermiddage i Træk sendt sine varme Straaler ned i den, saa der var hedt som i en Bagerovn. Men det var ikke Brød, den Guds Gave, det

lugtede efter. Derimod efter alskens Uhumskheder. Stilheden og den onde Stank bragte Steffen til at tænke paa hans MostersBeretninger om den store Pest for en 30 Aar siden, i Kong Frederiks Dage, da Folk faldt om paa Stedet, hvor de stod, og var kreperet, før de kunde faa lindet en Knap i Trøjen . . . nej se, om ikke der laa En i Skarnet, lige inidt paa Gaden og gispede efter Vejret lige saa livagtigt, som det kunde være i Pestens Dage! . . . naa, nej han var nok ikke døende; det var en rusig Baadsmand, var det, en der var kommen for langt op paa Landjorden og havde faaet for stiv Kuling. Det lange, filtrede Haar var gledet tilbage, og et Par fæle Skrammer viste sig, hvor Haaret begyndte. Jøsse Kors! det saa næsten ud, som om Pandehuden en Gang var bleven flaaet af ham! Det var et grueligt Syn. Det blaarøde, opdunstede Ansigt vendte lige op mod Solen og syntes at skulle blive stukket i Brand ved dens Glød.

Steffen havde travlt med at komme af Sted, men han syntes dog ikke, han kunde lade et stakkels Menneske ligge saadan. Han tog fat i hans Skuldre og fik ham slæbt over i Skyggen og lagt med Hovedet en Smule opad.

Men Utak er Verdens Løn. Da Steffen bukkede sig ned og vilde knappe Vamsen op for den drukne Mand, begyndte denne at plire med et Par smaa onde Øjne og famle med Haanden ned ved Siden, og et Øjeblik efter saa Steffen en Kniv blinke imod sig.

Han kastede sig tilbage, følte et Stød for Brystet, men intet Stik, og var i et Nu paa Benene igen. Den Drukne gav el Par korte Grynt fra sig, væltede sig over paa Siden og blev liggende. Men dér, i Mosterstykke Polse, som StefTen havde stukket ind paa sit Bryst, inden for Trøjen, sad en Kniv med et hvidt, udskaaret Benskaft.

»Der kom jeg til en skøn Kniv paa en sær Maade,« tænkte Steffen, idet han Irak Knivsbladet ud af Polsen, der havde reddet hans Liv. Han stak den ind i Bylten til Skinken og Brødet og satte saa af Sted i Løb hen ad Klædeboderne til Gammel Torv, hvorfra der hørtes Raab og Latter, Trommer og Musik.

En Mængde Vogne, overfyldte med lystige og syngende Mennesker, kom kørende i rask Fart og svingede fra Vimmelskaftet gennem den lille korte Skovbogade op til Klædeboderne og videre til Nørregade. Det var Amagerne, som kørte til Kilden. Forrest red en Snes unge Karle, de fleste med grønne Grene, andre med Faner i Haanden, og alle med lange brogede Baand flagrende fra Hat og Skulder. Et Par blæste paa Trompet, saa det skingrede, andre skød Pistoler af i Luften. To Mand sad hos Kusken paa hver Vogn; den ene gned sin Fedel og den anden blæste paa Fløjte, og i Halmen bag i Vognene sad de ærbare Koner og de rødmossede Amagerpiger med Grene og store Urtekoste i Hænderne og Ama-gerbønderne med deres sære Hatte og vide Bukser. Og allesammen havde de noget at gøre Spektakel med. Skralder eller Bangler eller Trommer, og alle sang de i vilden Sky, inedens de foer forbi.

Steffen blev helt vel tilmode over at se alle disse lystige Folk og denne raske Fart. Og da den sidsteVogn rullede forbi ham, og en ung Amagerbonde bag i Vognen holdt sin Stok ud imod ham og raabte: Vil Du med, saa hæng paa! saa raabte Steffen: Ja nok! greb fat i Stokken og satte med et Spring op i den lave Vogn.

»Sikken en Springgaas!« raabte Mandfolkene og vilde pirke ham ned igen. Men Kvinderne skreg, at han var en knappe Kerl«, og at det netop var rask gjort, og lavede Plads for ham, og saa fik han Lov at blive.

Saa slingrede Vognene om Hjørnet af Klædeboderne og Nørregade. De kørte næsten helt ind under Skiltet til den berømte Mester Aspachs Vinkælder »Baccharach«, der laa her. Skiltet hang halvt ud over Gaden omtrent, i en lang kunstig snørklet Jærn-arm og forestillede to Mænd, der bar en mægtig Klase Druer paa en Stang imellem sig. Det var helt skaaret i Træ, malet med stærke Farver og forgyldt. Og efterhaanden som Vognene rullede forbi under neden det, sprang Amagerbønderne op i Vognene og slog til det med deres Kæppe — det var tydeligt at se, at de var vante til at slaa Katten af Tønden — og hver Gang Skiltet blev ramt med tilstrækkelig Styrke, drejede det sig lidt paa sine Hængsler og gav en Lyd fra sig som en rusten Vejrhane, medens Amagerne lo og støjede og søgte at efterligne Lyden.

Forbi den lave, hvide Mur om Vor Frue Kirke-gaard gik det — der laa Skolen og Latinen, Farvel, Farvel! jublede Steffen i sit Hjerte, forbi Bispegaar-den og op ad Nørregade. Steffen var aldrig kommensaa hurtigt gennem den, syntes han. Men paa Nørre Torv gik det smaat. Gennem den nye statelige Nørre Port maatte man kun køre i

Skridt. En efter en sneglede Vognene forbi Vagten og forsvandt ind i den lange mørke Port. Soldaterne sad og laa paa Bænke uden for Vaglstuen.' De havde faaet Ekstra-Ration af Brændevin i Anledning af Helligaften og var allerede halvdrukne. De raabte paa Tysk til Pigerne paa Vognene, strakte Armene ud efter dem og gjorde kælne Gebærder; Skildvagterne stak spøgefuldt efter dem med Bajonetterne, og Amagerbønderne knyttede Næve og skældte ud.

Saa kom de ind under Porten, og et Øjeblik efter rullede de ud paa Broen over Stadsgraven og ud paa den aabne Landevej.

Her var der Færdsel. Inde fra Byen kom der endnu kun enkelte Fodgængere, men paa Pladsen mellem Stadsgraven og Vindmøllerne mylrede det med Mennesker, som vilde have Plads paa en Kildevogn. Thi Omegnens Bønder havde Tilladelse til mod en billig Penge at køre Folk til Kilden paa den Dag og mødte i Massevis med deres Pindevogne og sølle udpinte Øg. Der var en Skrigen og Larmen, en Skælden og Banden, Latter og Graad, og hvad der ikke var Raaben og Stimen før, det blev der, da Amagerne kørte forbi. Alle gav sig paa én Gang til at hoppe og springe og hyle og skrige. Amagerne brølede Hurra og svingede med Hatte og Grene; deres store kraftige Heste foer afsted, saa Vognene raslede hen ad Stenbroen.Men inden Vognene svingede om ad Farimags-vejen for at komme ned til Kildevejen langs Stranden, var Steffen blevet saa gode Venner med Amagerne, at de gav ham deres Dunke at drikke af og satte ham en Amagerhat paa Hovedet, saa hans egen Moder ikke skulde have kendt ham, om hun havde set ham lige i Ansigtet.VED VARTOVKILDEN

Steffen havde aldrig før været ud ad Strandvejen og følte sig, trods den kvælende Støv, lykkelig og vel tilmode. Thi da de var komne forbi Kongens Fiskerhus, svingede Vognen om ad Vejen langs Stranden, og Sundet laa foran ham med sine mange Sejlere, store og smaa. Enkeltvis og spredt laa de nærmeste derude paa det blanke Vand, med deres store Sejl hængende slapt ned fra Raa og Stag, thi der var kun liden Vind; men længere borte, oppe mod Nord ad Skovshoved til, som Amagerne viste ham, saas der Sejl ved Sejl. Mange af Skibene var pyntede med Flag og med Grønt i Toppen af Masterne, og af og til rullede den hvide Krudtrøg som en tæt Sky fra Skibenes Sider ud over den blanke Havflade, et Øjeblik efter fulgt af et Drøn, der fortalte, at man ogsaa holdt Helligaften til Søs.

Steffen havde i sit Liv ikke set noget saa herligt.

Det gik kun langsomt frem, thi Vejen var tung.Støven hvirvledes op og dalede ned igen og pudrede alt og alle, og Dunke og Ølbimpler gik flittig rundt; man sang og lo, hævede Dunkene i Vejret og raabte Skaal og Singott til Fodgængerne, der holdt sig paa Vindsiden af Vognene, støvede, svedige og tørstige. Og de raabte igen, snart vrede og snart lystige. Forriderne og Spillemændene gjorde al den Larm, de formaaede, og inden Steffen vidste et Ord deraf, kørte han lige ind i Kildepladsens øredøvende Spektakel.

Paa en Eng mellem Vejen og Stranden var der Holdeplads. Vogn stod ved Vogn saa tæt som i Herbergsgaardene inde i Byen. En Bæk snoede sig mellem gamle Pile ud til Vandet, og Hestene søgte straks med ludende Hoveder ned til Vandingsstedet for at drikke. Og saa blev de jaget ind for at græsse paa en Toft paa den anden Side Vejen.

Amagerkonerne og -pigerne glattede paa sig og tx*ak saa i Skørtet, saa i Livstykket, da de var komne af Vognene; og saa gik det over paa selve Kildepladsen paa den anden Side Bækken.

Vejen førte langs Skoven paa Vestsiden. Der var, og er endnu, en Sænkning ned, og mellem Træernes nederste Grene saa man Vandet blinkende ile af Sted i Bækken. Paa Broen over den sad en blind Mand og blæste paa sin Fløjte, og en halv Snes Krøblinge og Vanføre laa og rakte bedende deres Hænder op mod de Vejfarende, medens de tungerapt fortalte, hvordan de var komne i Ulykke. En laa der, uden at sige et Ord, paa en bred lav Skammel; han havde ingen Lemmer, syntes det, men i Stedet for Arme et Par Luffer. Ognaar der kom nogen forbi, tog han ined Munden i Kanten af en Træskaal, der stod ved Siden af ham paa Skamlen, og strakte den op imod Godtfolk med et Udtryk i sine runde Øjne som en Sælhund, der skyder op af Vandel.

Det var et godt Sted, de Stakler havde valgt sig. Thi her ved Broen var Vejen smallest, saa Folk var nødte til at gaa tæt forbi og blive vakt til Medynk ved deres Elendighed og Vanførhed. Og for ret at faa Folk i Tale, rev de

deres Klude og Pjalter til Side og blottede deres Skrøbelighed og onde Saar. To værkbrudne, hvidhaarede og rynkede gamle Mænd med Krykker søgte at tiltrække sig Opmærksomheden paa en anden Maade. De hoppede rundt paa den ene Krykke, svang den anden over Hovedet, stødte og slog med den og lavede en hel Fægtning med hinanden.

Kildeengen strakte sig paa den anden Side Bækken ud til Gl. Vartov mellem Skoven og Stranden. Den var hist og her bevokset med lavt Buskads og med enkeltstaaende Træer med store løvrige Kroner. Imellem dem var der rejst Telte; det var i Reglen gjort paa den Maade, at den ene Ende af et Læssetræ var lagt skraat op imellem to Grene og et stort Stykke Lærred trukket over som Tag og hindret i at blæse op ved et Par store Sten. Og Folk laa i Skyggen af Træerne med deres Tejner, Ølbimpler og Krukker og spiste og drak, eller de drev rundt paa Kildeengen og snakkede med Venner og Bekendte eller stod stille og betragtede Gøglerne, som gjordederes Kunster paa en lille grøn Plads, eller de spillede Pirkentavl eller Kegler eller Klodshoved paa Banerne langs Gl. Vartovs Markeskel.

Og alle Vegne var der Tiggere i stor Overflødighed, Dans og Lystighed, Spil og Sang og Skrig og Skraal. Rusige Soldater slentrede om Arm i Arm i deres røde Frakker og drabelige Støvler, svor og bandte paa deres Tysk og sang liderlige Viser; og mødtes de med Holmens Folk, som man kendte paa deres blaa Trøjer og Kabudser, blev der straks Spektakel og drabeligt Slagsmaal. Men hvem der havde faaet en god Plads henne hos Bjørnetrækkeren, eller hos de tre Morianer med Brissilikattene eller hos den frisiske Kæmpe med den russiske Dværg eller hos Araberen, der slugte Blaar og levende Ild, lod dem slaas og aldrig saa meget som vendte Hovedet til den Side, om de saa slog Arme eller Ben i Stykker paa hinanden.

Midt paa Kildeengen var Larmen stærkest. Dér var Majstangen rejst, et højt nøgent Mastetræ med en stor Dusk Bøgeløv i Toppen. Et Par Alen neden for den var der anbragt en Tværstang, og paa dens ene Ende hang der paa gammel Vis en Hat og paa den anden en Mængde flagrende Baand. Ved Siden af stod en Mand og blæste paa Sækkepibe, og medens en Skare Karle og Piger med hinanden i Hænderne dansede og sprang i Runddans om Majstangen, søgte en halv Snes halvvoksne Drenge, til stor Lystighed for alle Omkringstaaende, forgæves at klatre op ad den glatte, sæbesmurte Stang.

Amagerne havde slaaet sig ned ved et Telt dersom Skilt bar en stor forgyldt Sild. Der var Jan Dircks Krofa'er, og der holdt de altid til. Men da de havde lejret sig her, mærkede Steffen, at han var til overs. Thi alle kendte hinanden, men han kendte ingen, og Pigerne, der nylig havde været saa venlige imod ham paa Vognen, de var nu optaget af de unge Karle fra de andre Vogne og dansede og sprang og tiskede og hviskede med dem. Og saa opdagede Steffen lige med et, at han egentlig intetsteds hørte hjemme. Thi alle spaserede rundt eller havde lejret sig i Grupper, og hver Gruppe var noget afsluttet for sig selv. Der var nu Amagerne, og saa Bønderne fra Gentofte, og saa var der Byens Folk. De var derude lavsvis. Tømrerne for sig og Smedene for sig, Skomagere, Skræddere og hvert Lav for sig. Om det saa var de Lærde, saa holdt de sig for sig selv, og henne ved et Bord under Træerne fik Steffen Øje paa sin Plageaand, Mag. Severinus, der stod i en sledsk og ydmyg Stilling og talte med Sjællands Biskops Tjener. Kun Studenterne med deres Kaarder, lange Kapper og sære Huer med dobbelte »Haler« hængende ned paa Ryggen, syntes at have Privilegium paa at gaa, som de vilde.

Steffen gjorde kort omkring og gik til den modsatte Side. Et Øjeblik havde han følt sig frænde-og venneløs. Men der var saa meget at se og høre, saa den Følelse forsvandt med det samme, og nysgerrig fulgte han med Sværmen rundt paa Pladsen og stod stille og saa paa alt, som var at se uden Penge.

Thi dem havde han ingen af. Han maatte nøjes

Bering Liisberg: »Havmanden«. 2med at se paa det store, malede Billede foran et Telt, forestillende en Slange med 7 Hoveder og en Riddersmand, der huggede Hovederne af; hvad han kun havde liden Glæde af, forklarede Udraaberen, thi de voksede straks frem igen. Men det var ikke saa lidt alene at se Slangen paa Billedet og at høre denne Udraaber i sin sære Mundering saa kunstigt radbrække det danske Sprog.

Men nu blev der en Trængsel, saa det var helt urimeligt. Nej, hvad var det? Steffen strakte Hals og borede sig

frem.

»Det er den italienske Doktors Telt,« sagde Folk, og saa saa' de højtidelige ud.

Paa et højt Træstillads foran et stort Telt blev der ageret en hel Komedie. Der var tre, som op-traadte. En Syg, en Doktor og en lystig Person. Den Syge var saa syg, saa det var en Elendighed at se og høre, og led af alle mulige Sygdomme. Men Doktoren kurerede ham og det paa en saadan Maade, at Tilskuerne vred sig af Latter. Og den lystige Person var i Harlekinsdragt og foer rundt imellem Apotekerkrukkerne med Tænger og Sprøjte og vilde trække Tænder ud og give Klyster, drak den Syges Medicin, sprøjtede ham Straalen i Ansigtet og nappede ham i Enden med Tængerne og lod sig til sidst, ligesom i Forfjamskelse, falde ned i Hovedet paa Folk.

Men aldrig saa snart var han nede, før han var paa Benene igen og fløj rundt mellem Tilskuerne, sprang op paa Ryggen af nogle, tog andre om Næsenog i Ørene og trak dem hen til Stigen op til Stilladset, medens han raahte, al her var der en, der led af den og den vidunderlige Sygdom, og han maatle op og kureres.

Saa brødes han med Folk for at faa dem til at gaa op, smækkede dem paa Maven og bag i med sin Briks og brugte Mund og teede sig saa lystig, at ingen kunde blive vred.

Men paa Enden af et Brædt, der stak tværs ud fra Stilladset, sad — ude over Hovedet paa Tilskuerne — en sær, løjerlig Fyr med en stor Pukkel paa Ryggen og Maske for Ansigtet. Horn havde han i Panden og Briller paa den lange Næse, og i Haanden holdt han en Medestang. I Snoren var der bundet Kringler, tre-fire under hinanden. Dem sad han og medede med, vippende dem op og ned, og Folk hoppede og sprang og greb efter dem og faldt omkuld under Latter og Lystighed. Men Manden medede rolig videre, og blev en Kringle nappet af, trak han straks Snoren op og bandt en anden paa.

Hvergang Komedien var forbi, kom der to Trompetere og to Trommeslagere frem paa Stilladset, og midt imellem dem dukkede der en underlig Mand frem med langt Skæg, høj spids Hat og en Rulle i Haanden. De trompetede tre Gange en lang Fanfare i deres blanke Instrumenter, og Trommeslagerne slog løs paa Kalveskindet, saa det lød langt ud over Pladsen og overdøvede alle Fedler og Skalmejer; saa traadte Manden frem og raabte med sin skingrende Stemme, at det skønne Danmark havde den Lykke

2*at have Besøg af den lærde og udmærkede Dr. Scipio, med Tilnavn Salomo Africanus, hvilket Tilnavn han havde faaet, efterdi han i mange Aar havde studeret sin Kunst i Kong Salomos hemmelige Bøger, der var lænkede med en Guldkæde til et Bjærg dybt inde i Afrika, hvor der var saa hedt, at Knapperne smæltede i Kjolen. Og der havde han fundet Lægedom for enhver Sygdom og Balsam for enhver Vunde. Og Dr. Scipio Salomo Africanus’ Bedstefader havde været Livlæge hos Kejser Carolus Magnus og været gift med hans Søster, og hans Oldefaders Oldefader havde haft samme Stilling hos Kejser Alexander, hvem han havde reddet 149 Gange fra den visse Død. Og for dem begge forelaa der Anbefalinger fra de nævnte grosmægtige Potentater.

«Kom blot ind og se dem,

Grever og Baroner,

Gejstlige Personer,

Borgermænd og Koner,

Lever og Lunge,

Gamle og Unge,

Købstadfolk og Bønder,

Smaa og store Synder’,

Pokker, Sot og Syge,

— Vi kan alting fordrive.«

Vivat den hochloeblige Arzneikunst! endte han sin Remse og med et langt Kast slog han Rullen ud, medens

Trompeterne atter skingrede. Men paa den lange, sorte Liste stod der malet Navne paa alle de Sygdomme, den vise Doktor kurerede for. Og de var mange, saa mange, at der altid var adskillige, som traf deres egen Sygdomimellem dom og gik ind bag Forhænget paa Teltet til den store Vismand.

Nogle stirrede forventningsfuldt og andægtigt efter dem, der gik ind. Andre smilede og rystede paa Hovedet.

»Hov, I dér, Mirakeldoktor,« raabte en Baadskarl ind til en Skikkelse, der bevægede sig bag Forhænget, »lad os se jer Saks.«

»Hvad for en Saks?« raabte andre.

»Den, han klipper Ulden af Faarene med,« svarede Baadskarlen, »— om han da intet flaar dem helt.«

Folk lo, og Sværmen drev videre.

»Det er den gemene Hobs Skik,« sagde en Mand med en værdig og dybsindig Mine. »Den spotter det, den intet fatter. Denne italienske Doktor har gjort en død Mand levendes til Prag, endda han var saa død, at han lugtede, og det med et eneste Pulver. Han kan ogsaa sætte Hovedet paa Halsen af en Henrettet og bare blæse paa det . . .«

»Det er jo at gøre Lov og Ret og Mestermand overflødig, Jakob Jordemodermand,« udbrød en anden. »Jeg holde-r for, at det er ondt og ukristeligt, at en slig vælsk Karl skal komme her og trække Folk Penge ud af Lommen. Helst, som vi har danske Doktores i Overflod til at slaa os ihjel og det med al den Lærdom, som kan forlanges.«

»I taler letfærdeligen om Lærdommen, Nabo!« sagde Jakob Jordemodermand og talte med Præke-tone. »Den hjælper, hvor Naturen intet vil hjælpe.«

»Det gør jer Kælling med,« udbrød en hidsig lilleMand, »og I er jo næsten lige saa studeret som hun. Men saa længe vi har den gamle kristelige Vane at gaa til Kilden Midsommeraften og to os i al Enfoldighed og gammeldags Tro, saa længe behøver vi intet at kere os hverken om danske eller vælske Doktorer.«

Foran den italienske Doktors Telt var der en mægtig Stimen og Larmen; men her holdt den ogsaa op, og paa den anden Side Teltet, ud ad Stranden til, var der stille og roligt. Men Folk var der, en Mængde til Fods, ligesom i Procession, de allerfleste med Flasker eller Krukker i et Reb om Livet. Hen til Kilden gik det, under Bakken med de høje Træer ned ad mod Bækken. Nogle kom ogsaa kørende i Puder; andre blev baaret; andre igen blev ledet eller hjulpet frem af gode Mennesker. Syge Folk og Sunde imellem hinanden, Folk med Krykker og Stokke, med linnede Klude om Arm eller Ben, Gamle og Unge.

Alle de, der nu sprang og hoppede og fjasede oppe imellem Teltene og Boderne, havde været nede ved Kilden. Thi Ingen kom derud St. Hansaften uden at drikke en Slurk af dens Vand og to sig en Kende dermed. Men efterhaanden, som det led ud paa Aften, og Skyggerne blev lange, blev Skaren, der søgte til Kilden, mere og mere stilfærdig. De der kom nu, vilde ikke nøjes med en ilsom Slurk af Vandet; de skulde to sig rigtigt dermed, tiere Gange, og tilbringe Natten ved den, saa tæt som muligt.

Steffen syntes ogsaa, al han maatte til Kilden. Det var vist ingen Skade til, om han lik en Styrke-drik, inden han drog ud i Verden, og hans stakkels Hofte kunde ogsaa nok trænge til at blive toet i den gamle Helligkildes Vande.

Saa slentrede han over Engen og sluttede sig til dem, der gik til Kilden. Og straks faldt han ind i den dæmpede Salmesang, der lød rundt omkring ham, blandet med Suk og Stønnen og sagte Bønner. Larmen bag ham svandt pludselig langt bort, og Steffen følte sig til Mode, som 0111 han kom ind i en stille, alvorlig Kirke.

En Kres af store Sten var lagt rundt om Kilden. Vandet vældede klart og sprudlende op i Midten og rislede klukkende og nynnende bort som en lille Bæk ud mod Havet. Paa Stenene og imellem dem sad og knælede mørke Skikkelser og øste Vandet op, drak det eller fyldte deres Krukker; men ned langs Bækken laa en Mængde Mennesker, nogle med et nøgent Ben eller en nøgen Arm, andre med helt blottet Overkrop, og dyppede Tørklæder, og hvad de ellers havde, ned i Vandet og toede sig dermed. Atter andre sad længere tilbage og toede

deres Hoved eller Øjne, og oppe paa Skrænten bag dem sad Folk, som havde været ved Kilden og brugt dens Vand, tæt lænet mod hinanden i Grupper, eller de laa tilhyllede paa Jorden. Af og til saa man en Haand liste sig frem og bryde et Blad eller et Græsstraa af og suge Duggen af det. Thi St. Hans Nat fik alt ude i Naturen, Luft og Vand og Duggen paa Græsset en sælsom Kraft til at styrke og læge.

Men stadig hørte man den samme dæmpede Sangstige op mod den blaa Himmel, hvor enkelte blege Stjerner alt tittede frem. Og rundt omkring, nede ved Stranden og oppe paa Højen ved Vejen, begyndte St. Hans Blussene at flamme og kastede deres flakkende røde Skær hen over de tavse Grupper paa Skrænten ved Kilden.

Steffen havde drukket af Vandet og toet sin Hofte og begyndte at tænke paa at komme videre Nord efter. Thi her havde han jo intet mere at gøre.

Hvad var det? . . . Raaben og Skældsord, Banden og Larmen! En Kvinde sidder paa en Vogn og beder og besværger Folk at være stille for den Syges Skyld, som ligger i Puder ved Siden af hende. Herre Je-mini, hun kan dog ikke gøre ved, at Kudsken er kommen til at køre for tæt paa et Par gamle Koner; der er jo ingen Skade sket. Ja, ja, nu skal de ikke køre videre; hun vilde saa gerne staa af, — om der bare var et fromt kristent Menneske, som vilde bære hendes syge Broderdatter hen til Kilden, for gaa kunde hun ikke, Gud bedre det, og Kudsken var rusig, som de saa, — men var der da ikke en, som vilde hjælpe hende, den arme Stakkel hun var!

Larmen var hørt op, men Folk saa uvillige og mistroiske paa dem i Vognen.

»Hun er ingen Københavner,« sagde nogle, »heller ikke Sjællænder. Hvad kommer hun os ved! Men har hendes Vogn skamferet nogen, skal hun bøde.«

»Ja, Fynbo eller Jyde er hun da heller ikke,«raabte andre. »Hun er nok fra Holsten, hvor de 15 Hekse var fra. Vend Vognen og lad hende køre hjem igen.«

»Hun har en Død i Vognen!« skreg en, der var staaet op paa Hjulnavet, og havde kigget ned til den Syge. »Det er Helligbrøde al komme med Lig til Kilden!«

Der vilde være blevet stort Skraal og Spektakel, om ikke Nysgerrigheden havde faaet alle til at lukke Munden i og Øjnene op.

En ung Knøs havde revet et Par Stykker af dem, der stod nærmest ved Vognen, til Side og var sprunget op paa Hammelen. Det var Steffen.

»Jeg skal hjælpe Jer,« sagde han til den grædende Kvinde. »Jeg kan høre paa jert Maal, at I maa være fra Slesvig ligesom jeg.«

»Aa, Gud unde Jer godt alle Dage! I har et godt, ærligt Ansigt, — tag lempeligt, tag lempeligt! — nej se, I er jo en hel Karl, saa ung I ogsaa er.«

Inden Steffen egentlig vidste noget om det, stod han med en ung Pige, indsvøbt i Tæpper og Puder, i sine Arme. Han gav sig ikke megen Tid til at se paa hendes blege Ansigt, thi han maatte passe paa, hvor han traadte. Men noget saa dejligt havde han aldrig set før. Let var hun, som en Fjer, og let bar han hende ned til Kilden, medens den gamle Kvinde havde Møje med at følge ham.

»Aa, Gertrudlille, hvordan lider Du, min Dukke?« sagde hun, da hun endelig var kommen op paa Siden af ham.»Godt, Faster, tak. Det er saa herligt at blive baaret.«

Hun talte ganske dæmpet, men Steffen mente for vist, at saadan og ikke anderledes maatte det lyde, naar Englene taler i Himmelen. Og da hun slog et Par store alvorlige Øjne op — hvor dunkelt det end var, vilde Steffen kunde kende de Øjne igen, hvor i Verden han saa saa dem — tog hans 15 Aars Hjerte til at banke, saa han var glad, han kunde lægge hende paa Skrænten, efter omhyggelig at have udsøgt et Sted, hvor Løvet ikke hindrede Stjernerne i at skinne paa hende. Saa hentede han Vand i Spanden, som stod i Vognen, satte den ved Siden af den travle Morlille, der puslede om den Syge, og løb sin Vej og havde dog allermest Lyst til at blive.

»Tak, Tak og Gud lønne Jer for Hjælpen!« raabte den Gamle efter ham.

Og Steffen vendte sig og vinkede til dem, og han saa, at Gertrudlille, som hun hed, fulgte ham med Øjnene.

Nu var al Lystigheden samlet om Blussene. Der var mange, og ved dem alle blev der spillet og sunget og raabt Gadelam ud. Henne ved Broen var Krøblingene jaget til Side, og paa Rækværket paa begge Sider sad der nu en halv Snes brovtende, tyske Officerer og krævede Kys i Bropenge af alle de smukke Borger- og Bønderdøtre, som kom forbi. Og de støjede op og var frække i deres Færd og ublu i deres Tale. Der vilde vanke brodne Pander om lidt, og Steffens Flensborgerblod kom i Kog.Men pludselig drejede han af. Han kom i Tanker om, at han jo ikke skulde ind til Byen, men Nord paa, ad Helsingør til.

»Der er han!« raabte pludselig et Par Stemmer bag ved ham.

»Hvor? Hvor?«

»Ham der med Amagerhatten! — Jeg staar i Lavet som en ærlig Skomagersvend,« var der en, der raabte til ham, »og jeg lader mig intet støde paa Ærmet af en Latinerpebling.«

Steffen forstod, at det var dem, han havde kastet til Side nede ved Vognen, der var efter ham nu. Han var lige ved Vejen; den var lidt højere end Engen. Der maatte han op og tage imod dem.

En—to--tre var han deroppe og havde gjort omkring.

»Se, han løber den Hundsvot!« raabte den første og vilde springe op.

>Løbe? For Dig, din Schuster?« udbrød Steffen forbitret og slog den første af sine Angribere en paa Pandeskallen, saa han sprællende med Armene i Luften gik bagover med det samme.

Hans Kammerater havde ikke ventet sig et saa-dant Udfald af Forfølgelsen. Da de saa Skomageren ligge udstrakt paa Ryggen, slaaet for Panden som en Stud, begyndte de vildt at raabe paa Mord og Dødslag.

Steffen stod endnu oppe paa Vejen og saa Folk strømme til, men han rørte sig ikke. Død! Det var umuligt, — de Dosmere! de brølede jo kun af ren ogbar Forskrækkelse. Men lige truende lød Ordene: Mord! — Hjælp! — Mord! fra alle Sider.

»Du har vist ellers lige saa travlt som vi andre, go’e Karl,« hviskede en grov Stemme ham i Øret, og en fast Haand greb om hans Arm og trak ham i hurtigt Løb med Nord efter. »Du slaar som en Karl; vi skal vise Dig, hvor Du kan tjene Brødet.«

Steffen saa sig pludselig løbende imellem tre Baadskarle, alt hvad spænde kunde, ud ad Strandvejen til Helsingør.NYE VENNER

Det var tydeligt nok, at Steffens nye Venner, tre haandfaste Karle var det med vilde, skæggede og vejrbidte Ansigter og Hattene dybt ned over Øjnene, havde travlt med at komme af Sted. Og uden at gøre sig rede derfor, satte StefTen deres Travlhed i Forbindelse med de tunge Poser, de bar, hvorfra en klirrende Lyd, som af Metal, stadig lod sig høre under det hurtige Løb. Naar Lyden talte altfor tydeligt, klemte de sammen om Poserne, og saa tav den for en Stund, men snart efter tog den fat igen, først hviskende og tiskende, men til sidst, i Takt med deres rappe Fodslag, klingrende og skingrende som før.

Men snakkede Poserne højlydt, paa deres Vis, var Mændene, der bar dem, des mere tavse. Af og til skældte de to af dem den tredje ud i en dæmpet Tone. Steffen forstod, at han havde drukket sig rusig i Utide, og han kunde mærke, at det kneb for ham at følge med. Til Trods for deres Skældsordsyntes de to andre dog at være bange for ham og holdt sig hele Tiden lidt paa Afstand.

Efterhaanden som de kom Nord paa, sagtnede de Farten. De tog Hattene af i den lune Sommernat, men det hjalp ikke Steffen til at se deres Ansigter, thi alle havde de Haaret tykt og filtret ned over Panden.

Langt over Midnat, saa vidt Steffen kunde skønne,

— han havde alt hørt et Par Haner gale — var de komne et godt Stykke forbi Rungsted Kro. De drejede nu pludselig af fra Vejen og fulgte et St}rkke Skov, langs Diget paa Nordkanten af det. Det gik godt opad; Steffen

var mør i Lemmerne af den uvante Bevægelse og blev derfor ikke ked af det, da hans Ledsagere, efter at være krøbet over Stendiget, kastede sig i Græsset og erklærede, at nu vilde de have et Blund. Han faldt i Søvn, saa snart han havde lagt sig, træt og mødig som han var.

Men den klingrende Lyd vilde ikke ud af hans Øren. Han hørte den paa ny, snart stærkt som lige i Nærheden og snart svagere, som 0111 den fjernede sig, — til sidst døde den ganske hen. Saa dukkede Magister Severinus' Skikkelse op, Ferien kom frem . . . nej, det var jo ikke Ferien, det var et rødglødende Jern, som de vilde sætte ham i Panden . . . han kunde se de omvendte Bogstaver . . . »Tyv« stod der . . . aa Gud i Himmelen!

Steffen vaagnede med et Sæt. Solen skinnede ham lige i Ansigtet. Han laa i Skovbrynet, under nogle høje, høje slanke Bøgetræer; tæt ved Siden afglimtede Dugdraaberne paa de tynde, svejende Græs-straa, og der nede laa Sundet, glitrende i Guld. Hvor var det dejligt! Steffen trak Vejret dybt og lukkede Øjnene paa ny. Han var ene, hans nye Venner var borte. Kom de ikke igen, kunde han vist godt være dem foruden. Han skøttede ikke stort om at gaa ud i Verden sammen med dem. . . . Nej, langt væk var de nok ikke, han kunde høre en Mumlen i Nærheden af sig, . . . hvad var det for et Navn, Tibberup? Tib-berup Mølle i Nord-til-Ost. — Andet kunde han ikke faa fat paa.

Men da han missede med Øjnene hen ad den Kant, hvorfra Lyden kom, saa han den ene af Baads-karlene ivrig beskæftiget med at skære et Navn, eller hvad det var, ud i et af de høje Træer. Af og til bukkede han sig ned, tog noget Jord i den ene Haand og gned med det paa det Sted, han havde skaaret.

Steffen havde paa Følelsen, at det var noget, han ikke skulde se. Han lukkede Øjnene og sov ind paa ny.

Lidt efter fik han et dygtigt Puf i Siden.

»Lad os saa faa noget Davre,« sagde en grov Stemme.

»God Morgen!« sagde Steffen og rejste sig over Ende.

»Hold Hals!« svarede hans Kammerat, der havde vækket ham. »Bak op, med hvad Du har, men lad det gaa fort. Tiden er knap, og vi er hungrige, — kom nu her, Kasper!« raabte han til den anden Mand, der stod oppe paa Toppen af en Kæmpehøjlige ud for Træet, den anden havde skaaret i, og saa spejdende ud over Landskabet, »kom nu her, vi kan intet løbe Benene af os for den pestilentske Karls Skyld.«

Nej, men for vort fattige Gods, kunde vi løbet lidt endnu, om vi bare vidste, hvor vi skulde løbe hen, . . . Gid Pokker falde paa ham, gid Sot og Syge slaa ham, gid Føden maa raadne i hans Mund, den Tyveknægt, den Galgenfugl . . .«

Og Kasper sendte en Strøm af Eder og Forbandelser mod alle fire Verdenshjørner ud i den friske rene Morgenluft.

;>Han har nok forstukket sig nede i Nivaa Mose,« sagde den anden med et sært Grin. »Kan hænde han blot har gemt Godset for os og kommer igen, før vi venter, eller skikker os Bud . . . Han tænker intet paa at undløbe os. Kasperlille, Du vedst vel, at ingen kan bryde de hellige tre Kongers Broderskab, om han saa aldrig saa gerne vil; vi er brændt sammen, vi tre, og det binder nok saa godt som at være drukket sammen i Gilde og Lav. Og saa vist som vi to hedder Melchior og Kasper, skal vi finde Balthasar og vort Gods igen, om han saa er sunken i Jorden og skal graves ud med Neglene.«

Begge Baadskarlene gav sig til at le paa en overstadig Maade. Steffen synes, det var underligt, al de kunde le saadan, ligesom de havde mistet deres Gods. Men let var det kommet, og let var det gaaet, tænkte han. Hvad monstro del kunde betyde, al de var brændt sammen? Det kunde han ikke forstaa.For Resten spurgte han nu ogsaa sig selv, medens han løste op for sit blaatærnede Tørklæde og tog Pølsen frem fra Brystet, hvor hans Kammerater havde ligget om Natten. Det var tydeligt nok at se i det nedtrykte Græs, hvor han havde haft sit Leje, men hans nye Venner syntes ikke at have undt sig megen Hvile. Og medens han med sin nye Kniv skar et Par tykke Humpler af Brødet, undredes han over, at den Mand, der Aftenen i Forvejen knap kunde vinde med, et Par Timer senere ud paa Natten havde været i Stand til at løbe sin Vej med de tre tunge Poser.

»Til Helvede med den Hund, om vi blot havde vort Gods,« sagde Melchior og stak paa Varerne. »Det kunde ellers have været skønt nok at have ham med om Bord paa »Havmanden«. De havde hellere taget Lucifer selv om Bord, end Balthasar med sin indianske Kniv, om de havde kendt ham ret.«

»Han var vist bedre vant, end Du og jeg, den Skælm; og han var fælt storagtig og hoffærdig, var han. Forgangen Aar nede i Danzig fik han sit Mærke at se i et skønt Spejl. Han blev saa flyvendes arg, at han slog Spejlet i Hovedet paa Værten, og Dagen efter havde han flaaet Huden af Panden, at det intet skulde ses. Uha, det var ellers fælt. Og naar han var rigtig galhovedet, snakkede han altid om en eller anden Stormægtighed, som en Gang for mange Aar siden havde skilt ham ved et Kvindfolk ude i Vestindien, og som han længtes efter at sige Tak for sidst.«

»Det var det, Du friskede op for ham i Gaar,«

Bering Liisberg: Havmanden-. 3sagde Melchior beundrende, »han blev ligesom Ædder og Forgift, — han blev helt ædru paa en Studs, hvor drukken han saa var forinden.«

»Naa, vi hjalp ham jo med at sige Tak for sidst, og jeg er,« og saa bandte Kasper, saa det gøs i Steffen, »ligeglad, hvem det var, han sagde Tak, men den Mand bliver intet glad for den. — Lang mig Pølsen, Dreng.«

Steffen saa med Sorg Kasper skære det sidste Stykke af hans Mosters Pølse midt over og kaste Halvparten over til sin Kammerat, medens han selv tog fat paa Resten. Saa trak han en lille grøn Flaske op af Lommen. Han tyggede af Munden og saa over paa Steffen.

»Vi tænker at tage Hyre med »Havmanden« ud til det caribiske Hav. Du kan gaa med om Bord i Balthasars Sted. Og slukker Du Dig vel og fortjener dit Mærke, kan det ske, vi ta'r Dig op i vort hellige Broderskab som tredje Hjul til vor Vogn. Og saa drikker jeg for de hellige tre Konger, og kuk engang, Balthasar, ihvor Du er, din Skælm!«

Sømanden holdt Flasken til Munden og vilde tage en Slurk. Men lian kom ikke til det. Dér sad Melchior og stirrede med stive Øjne og aaben Mund paa Kniven, som Steffen havde i Haanden.

»Kniven! Kniven!« sagde han hæst og rystede over hele Kroppen, »den indianske Kniv!«

Kasper sprang op med et Brøl og en Ed.

»Balthasars Kniv! Hvad i Djævelens Navn er det?«»Det var ellers sært nok,« sagde Steffen grundende. Han tog om Bladet paa Kniven for bedre at kunne se Skaftet. Der stod, skaaret med rene og klare, gammeldags Bogstaver, Navnet Balthasar, og uden om det en Mængde sære Tegn og Mærker. Ned langs den ene Side af Bladet løb en fin, hulsle-ben Fuge helt ud til Spidsen, og for Enden af Heftet sad en lille rund Sølvkugle. Han vendte og drejede Kniven, medens han undersøgte den og fortalte, hvordan han var kommen til den. Sømændene trak Vejret dybt, som om de blev befriede for en tung Byrde. Men Kasper gik ham tæt ind paa Livet.

»Lyver Du,« sagde han truende og med vilde Øjne, »skal jeg flaa Skindet af Dig lige saa tæt, som Balthasar havde flaaet Huden af sin egen Pande.« Og som for at gøre Alvor af sin Trussel trak han sin Kniv ud af Skeden.

»Rør ham intet, rør ham intet, din Dosmer« raabte Melchior. »Han er et Søndagsbarn, jeg kan se det paa ham. Han kender Hemmeligheden med den indianske Kniv, og han kan gøre den dræbendes, hvad Tid han vil, med den allermindste Ridse. Et Søndagsbarn bringer Lykke, det kunde aldrig været bedre.«

Kasper stak Kniven i Skeden og brummede noget om, at alle Søndagsbørn for ham kunde gaa Fanden i Vold. Mandagsbørn var vist lige saa gode og maa-ske bedre.

Det var underligt for Steffen at høre det Ord Søndagsbarn igen. Det var han ikke bleven kaldt, siden

3*hans Moder døde. Og nu skulde han høre det fra de Kompaner der! Nej, det Kompagni vilde han ud af, — han kom til at tænke paa sin Drøm om Ty vejernet og paa sin Fortrykthed derhjemme hos Magister Severinus og rettede uvilkaarligt sin Ryg.

»Lad os tage Benene paa Nakken,« sagde Melchior. »Kanske henter vi Hr. Urian, før han naar Helsingør, saa kan vi holde Regnskab med ham inden vi kommer inden for Byporten.«

De brød op i Tavshed og fulgte Stendiget ned til Vejen. Hernede saa Steffen først ret, hvor høje de Træer var, som han havde hvilet under. Tre af dem, der stod nærmest ved Kæmpehøjen, ragede op over alle de andre og maatte kunne ses langt, langt borte.

De skridtede godt ud. Under Træet uden for Humlebæk Kro fik de to Baadskarle 01 og Brændevin. Steffen saa til med tør Mund og undredes over at se, saa uundværlige de to var blevet for hinanden. De fulgte hinanden uafladelig med Øjnene og syntes begge lige ængstelige for at tabe hinanden af Sigte. Og da de atter brød op, tog de ligesom drevne af en fælles Tanke, hinanden under Armen. Men det var ikke Venskab, der lyste dem ud af Øjnene, naar de saa paa hinanden.

Steffen, som for første Gang gik her langs Sundet, fik nu snarl andet at tænke paa, da han saa Skaan-ske Kyst med Kullen, der strakte sin lange Arm uden om Kronborg, og Skibene, der flokkedes oppe ved Fæstningen; med det Syn for Øje var Vejen ikke for noget at regne. Solen stod endnu ikke ret hojt paa Himmelen, da de vandrede ind i Helsingör.

Galt havde det været med Støj og Larm Aftenen forud paa Kildepladsen ved Vartov, men lier var det meget værre. Steffen havde aldrig før været i en saadan Hurlumhei. Det mylrede med Mennesker i Stengaden, hvor mange Huse var pyntede med Flag og Grønt ; alle raabte og skreg, og ædru Folk var de færreste. Naar Skovvognene kom kørende med Kuskene rusige og Hestene for løse Tøjler i fuldt Firspring, svinglende fra den ene Side af Gaden til den anden, blev der en Hujen og en Vrælen, som om den yderste Dag var kommen. Etysvendene sloges med fremmede Baadskarle, Kvindfolkene skreg og Borgmester og Raad gik til Gilde paa Lavshuset med Trommer og Piber for og bag.

Gennem Bramstræde drejede Steffen og hans Ledsagere, der stadig holdt hinanden fast under Armen, ned i Strandgade og derfra ned til den brede Plads ved Stranden. Ej! det var et lystigt Syn, der her mødte Steffens Øje. Ude i Sundet laa Skib ved Skib, ridende for Ankeret eller stævnende Sundet ind for fulde Sejl. Og alle havde de Flaget hejst paa Flagspillet eller i Mastens Top for at vise skyldig Ærbødighed for kgl. Majestæts Fæstning Kronborg, der laa derude paa Pynten, og paa hvis Volde man saade sorte Kanoner, som truende strakte Hals efter enhver Fjende, der nærmede sig Porten til Danmarks Rige.

Og ud og ind gled Robaadene imellem hinanden og lagde til eller satte fra ved de lange Broer, der fra Stranden skød ud i Vandet. Søfolk sattes i Land, og Søfolk sattes om Bord, men Færgebaadene og Toldjollerne laa stille i Dag. Thi St. Hansdag var Helligdag, og intet Fartøj blev visiteret, saa lidt som noget kunde faa Vand eller Proviant paa den Dag.

Steffen kunde gerne tro sig hensat til en fremmed By. Det summede ham om Ørene med udlændiske Tungemaal. Søfolk med røde, blaa eller gule Skjorter, med blanke Hatte, Sydvest eller lodne Huer drev om imellem hinanden, dansede, brødes og sloges. En Mængde laa i Grupper paa Stranden og drak af deres Dunke; andre søgte ind for at drikke i Teltene, der var rejst paa Stranden eller i Kipperne og Boderne i Strandgadens Baggaarde. Musik og Sang, Raab, Brøl og hvinende Kvindeskrig hørtes herinde fra, blandet med Eder, Skældsord og Latter.

Henne ved kgl. Majestæts Toldbod, paa Hjørnet, stod Folk i tæt Stimmel. Det var det eneste Sted, hvor man havde andet for, end Lystighed og Drukkenskab. Et stort Stykke Sejldug var spændt ud paa en opstaaende Ramme, og paa det var der malet en Neptunus eller Havmand. Man kunde gerne have taget ham for en Vildmand, om ikke han havde staaet i Vand til Knæerne og haft en Trefork i Haanden. Gruelige Havdyr svømmede omkringhans Ben, og oven over stod der malet med gule Bogstaver:

Her huerffues Baadskarle til kgl. Mayestæts Skib »Haflmanden«, som sejler med første Wind til det caribiske Haff.

Underneden paa en Forhøjning ved et Bord, der var dannet af nogle Brædder oven paa et Par Tønder, sad der en Mand; det var Hyrebasen. Han var en lavstammet, særlemmet Karl med et stort, fedt, rundt Ansigt og et Par

smaa hurtige, fede og rundbuttede Hænder. Al Ting var rundt paa ham, hans Hoved, hans Øjne, hans Mund, hans Mave og hans Ben. Til Trods for Heden havde han en Helsingørshue paa af Hundeskind og en rundskaaret Trøje, der var knappet helt op i Halsen. Benene stak i Kravestøvler, og imellem sine smaa buttede Fingre drejede han en rund, blank Snustobaksdaase af hollandsk Messing. Ved Siden af ham sad en blegnæbbet Skriver med et Blækhorn og Papir foran sig, og imellem dem stod en Pose med Sølvpenge.

»Giv Tid, giv Tid,« sagde Hyrebasen med en venlig og klar Stemme, der lød langt ud over Hovederne paa dem, der stimlede sammen foran ham, og naaede Steffen og hans Kammerater, ligesom de sluttede til. »Giv Tid, I gode Venner! I kan ikke alle komme til. Kgl. Majestæt, vor allernaadigste Arvekonge, — Gud styrke og bevare hans kgl. Majestæt og hans hele kgl. Arvehus nu og evindelig!« — her lettede han ærbødigt paa Kabudsen — »har kuns Brug for smukke Folk, raske Folk, velskabte Folk, — saadan En somDu dér med Næsen. — Guds Død Mand! Du kan spare kgl. Majestæt mange Penge i Olie om Bord i et Skib. Din Næse er som en skinnende Lanterne. Der behøves ingen Agter-Lanterne, hvor Du har taget Hyre. Kom op med Dig, Mand, og vis dine Gaver frem. Der staar skrevet, Du skal intet sætte din Lampe under en Skæppe.«

Der brød en skraldende Latter løs.

»Det er Morten Sorg,« raabte Folk, »den forulykkede Vintappersvend. Op med Dig Morten, og lad dit Aasyn lyse!«

En lang, mager og knoklet Skikkelse krøb op ad Trappen. Folk lo og snakkede, og alle pegede de paa hans store, røde, skinnende Næse.

»Det er Løgn, hvad I siger, at det er af Drukkenskab og Slemmeri, — det er af Sorg er det! Det er siden den Tid, jeg blev saa bedrøvelig, for min lille Kæreste rendte fra mig, er det. Saa blev jeg saa bedrøvelig, og saa drak jeg mig mer bedrøvelig, og nu staar jeg her, en Synder for Gud, og har aldrig en Sysling i Lommen. Men min store Bedrøvelighed, den har sat sig i Næsen, — hvad kan jeg gøre for det?«

»Er Du søvant, Morten Bedrøvelighed?« spurgte Hyrebasen.

»Søvant, naar En er født i Helsingør? Er Du gal, Kugle-Lars? Eller er Du drukken? Søvant! Gu’ er jeg søvant!«

>Du er mer vant til Brændevin, Morten! Tager Du Hyre som Agterlanterne i alskens Vejr . . .?«»Jeg lager Hyre for, hvad Fa n Du vil, naar jeg bare faar Penge at drikke mig drukken for, din Æsel! — Hit med Pengene!«

Hyrebasen rejste sig op, og Skriveren begyndte at skrive.

»Erklæres herved publice, at Morten Sorg, søvant, Vintappersvend er lovlig forhyret med kgl. Majestæts Skib »Havmanden« paa den vestindiske Sejlads, at tjene, som det sig en ærekær Sømand anstaar, til Lands og til Vands. Og haver han annammet en Sietdaler paa Haanden af 3 Sletdalers Hyre, saalænge Maaneden drejer og Kokken bakker op. 1 Sletdaler stryger jeg efter Loven for min store Umag og Ulej-lejlighed. — Pib, I Dagtyve og rør Kalveskindet!«

Hyrebasen rakte Morten 1 Daler og tog ham i Haanden med stor Højtidelighed. Et Par Piberdrenge og Trommeslagere lod deres Instrumenter høre. Morten Sorg spyttede paa Daleren, lod den glide ned i Lommen, kravlede ned ad Trappen og ranglede med et Slæng af tørstige Sjæle efter sig, der som en Sikkerhedsvagt sørgede for, at han ikke faldt ind og brugte sine Haandpenge i nogen anden Kippe end Hyrebasens.

»Vi kan intet alle være saa smukke som han,« sagde Hyrebasen med sin klare venlige Stemme, »men lad os saa se den næste!«

Ingen mældte sig straks. Folk var endnu optaget af, hvor grinagtig Morten Sorg havde set ud, og hvor vittig Kugle-Lars kunde være.

»Naa, vær nu ikke saa beskedne, Børnlille, komkuns. Stoltere Skib har I aldrig set, — der ligger den ude, Tremasteren med den høje Forstang — dejligt Skib i Søen, ligger som en Maage, ta’r aldrig Vand over . . .«

»Skibet er godt nok, men der er Bremerholms Fanger om Bord,« raabte nogle. »Misdædere og Ugerningsmænd,

som ingen ærlig Mand gider være inden Skibs Borde med.«

»I snakker som I har Forstand, I Kyllingeho'der,« sagde Kugle-Lars med venlig Overbærenhed. »Naar kgl. Majestæt i sin naadelige Visdom har sat en Hoben udædiske Mennesker om Bord, hvad højvigtig Aarsag kan han da dertil have haft? Mon anden end den, at eftersom Erfaringen viser, at der dør rigeligt af hvide Mænd ude i de varme Länder, men sjældent nogle af de skikkelige Sorte, saa sender han visse hvide Mænd og Kvinder derud, som have en sort Sjæl og derfor dissnareste maa forventes at betale Døden den skyldige Tribut, paa det at Godtfolk som I og jeg maa gaa fri, om Himlen vil, at vi skulde komme did . . .«

»Hvad Gud forbyde!« afbrød en ældre Mand ham. »I taler som en Præst, Kugle-Lars, og I stryger Jer lovlige Sleldaler lige saa gesvindt, som Præsten sit Offer for Alteret. Men jeg varer Jer ad, Landsmænd, at I intet lader Jer lokke.«

Folk raabte og skreg i Munden paa hinanden, at det var at sælge sig til Døden og Djævelen al lage Hyre til den vestindiske Sejlads, al Folk døde som Fluer, om Bord og derude; saadan Folk som MorlenSorg skulde alligevel gaa ad Helvede til, men det var en Skamfærd at hyre gode, skikkelige Folk til at sejle med de Skibe og det Pak, der var om Bord fra København.

Hyrebasen lod atter Piberne høre og Trommerne

gaa.

»Vi har intet Brug for Ærtekællinger og modvillige Folk, der sætter sig op mod kgl. Majestæts Anordning og Befalning,« sagde han, og hans Ord lød langt ud. »Men smukke Folk, raske Folk, Folk, der vil tjene Penge, — kom her op I to med Haarlugen, I er af mine Svende; jeg kan se paa Jer, at I er af de rette Folk, I har pløjet Saltvand før i Dag.«

Alles Øjne rettedes mod Steffens Kammerater. Arm i Arm, havde de boret sig ind i Mængden og var kommen et Par Alen foran ham. Men i samme Nu dukkede Steffen sig ned, sneg sig og puffede sig ud til Siden og satte, da han var kommen ud af den tætteste Stimmel, i fuldt Løb mellem de mange Mennesker tilbage til Bramstræde, hvorfra han var kommen. Han syntes at høre Raab og Skrig bag sig, foran sig, sprang ind i en Port, over en Gaard, der var tom for Mennesker men fuld af Heste og Vogne, uden anden Tanke end den ene: Bort for enhver Pris, bort fra disse Karle og deres Ligemænd, Fangerne fra Bremerholm.

Steffen standsede først sit Løb inde i en lang Gang, hvor der var fuldt med Tøj paa Knagerækker og med Rejsesække og Skrin langs Væggene. Han saa to Døre for sig for Enden af Gangen, stod etØjeblik raadvild, hørte Stemmer ude i Gaarden og trykkede paa Dørklinken til højre. Døren gik op. Steffen traadte hurtigt ind og trak Døren til efter sig. Der var ingen derinde.

Det var et stort rummeligt Værelse, der vendte ud mod Haven. Solen skinnede lystigt ind gennem de smaa Ruder, hvis Blysprosser kastede skarpe Skygger paa det hvide, sandbestrøede Gulv. En Hyndebænk stod langs Væggen under Vinduerne og et stort Egetræsbord foran.

Der lød Fodtrin ude paa Gangen. Steffen saa sig hurtigt om. Kaminen var for lille, — saa op i Sengen, den store Seng med tætte Omhæng for, der stod i Hjørnet længst fra Døren.

Han sank ned i et Hav af Dyner og fik lige Tid til at trække Omhængene sammen, da Døren gik op, og to Mænd traadte ind.

Den ene var en høj, førladen Mand paa henad de Tres. Han var klædt i en sort Fløjels Vams med Sølvknapper; en lille hvid Kniplings Halsdug stak frem fra den ombøjede Krave; han bar sorte Knæbenklæder og havde Sko med store Sølvspænder paa Fødderne. En sid Kappe hang løst over Skuldrene, og frem fra Bæltet stak det sølvbeslagne Hæfte af en Pistol. Haar og Skæg var graasprængt; det første bar han langt, det sidste var klippet tæt og i Spids; et Par mørke, buskede Øjenbryn skyggede over hans dybtliggende Øjne. Han traadte tungt og fast. Den bredskyggede, opkrammede Hat kastede han paaBordet og satte sig, som en Mand der er træt, paa Hyndebænken under Vinduet.

Naa Svoger, her kan vi vel tales ved i Enrum,« sagde han med en dyb alvorlig Stemme.

Den tiltalte var en lille mager Mand, ligeledes i Sort, ined et spidst rødskægget Ansigt og et Par smaa listige Katte-Øjne, der ikke var rolige længe ad Gangen. Han tog Plads paa en Stol for Enden af Bordet, tog forsigtigt sin højpullede sorte Hat af, pustede noget Støv af, som straks gav sig til at danse i Solstraalerne, og viste en høj, blank Skaldenakke med en Ring af røde Haartjavser bagom fra det ene Øre til det andet.

»Ja nok, Jørgen Iversen,« han spidsede sin Mund ud, naar han talte, »jeg er grumme nyfigen efter at hore, hvad I har at sige, — jeg er lige ved at sprække.«

Han holdt Hatten i den venstre Arm ind mod Brystet; højre Haands lange tynde Fingre spillede paa Bordpladen, og Fodspidserne trommede mod Gulvet.

»I er nyfigen, som alle Toldere og Visiterere er,— det gaar i Blodet paa Jer, af det I skal spørge og fritte og stikke jer Næse i al Ting. Men her gøres det intet nødigt, thi det er ganske ligetil, at jeg maa snakke med Jer, da I nu engang er Værge for det stakkels Barn, inden jeg forrejser Landet. Og særlig paa en Færd, som den der forestaar nu, hvor man maa gaa bevæbnet i sit eget Skib, som var man i et fjendtligt Land. Jeg skulde aldrig have indladtmig paa at gaa ud til Vestindien igen, 0111 saa de høje Herrer inde i København havde bedt mig aldrig saa mindeligt derom.«

»I er travrig, Jørgen Iversen, ja, jeg beder om gunstig Forlov at udelade Titulaturen. I har dog vist store Midler derude og Plantager og andet med mere, som ej kan overlades til andre.«

»Der er vel ingen Grund for mig at være lystig, Mikkel Mus; det er en egen Sejlads, den paa Vestindien; det er stort, om Fjerdeparten kommer hjem af dem, der drog ud, og det bliver et fælt Kompagni, jeg faar at drages med om Bord. Og saa skal jeg lade Gertrudlille tilbage, syg og elendig som hun er, det arme Barn. Hun skulde kommet hid i Dag efter Kilden, — jeg haaber, hun kommer, inden Vinden gaar i Øst«.

»Ja, Gertrud har jo altid været jer Øjesten, ligesom hendes salig Moder var det, — naa, I fik jo for Resten skønne Midler med jer anden Kone, gjorde I intet? Der bliver vel ej saa meget til Gertrud uden I faar solgt derude, — gør der vel?«

»Hun skal aldrig komme til at mangle, og hun kan blive rig nok til at blive ulykkelig derved.«

»Sig aldrig det, Jørgen Iversen, tal ikke letsindig om Rigdom; at være rig, det er at være Konge, Kejser, Pave, — fortæl mig, at en rig Mand kan være ulykkelig! Men stort kan der da ikke blive til Gertrud, jeg ved jo da, hvordan det staar til med jer Penge.«

»Ja, det tror I, Svoger, og det maatte I helst bliveved med. Men nu inaa jeg give Jer en anden Tro, skønt det er haardt at skulle forlade sig paa en Mand, som er døbt Mus og fød til at hedde Kat. Ser I, Gertrud skal blive saa rig som nogen Dannemands Datter, om hun faar det, hun skal have.«

»Hvorfor skulde hun ej faa det, Jørgen Iversen? Hvorfor skulde hun intet nyde sin Ret?«

»Fordi der er saa mange onde Mennesker, Mikkel Muus, der aldrig kan nøjes med deres eget, men altid skal hugge fra andre og helst fra de Værgeløse.«

»I glemme intet, at jeg er eders Datters Værge, naar ej I selv er til Stede.«

»Nej, det er netop det, jeg intet glemmer, min hjerte Svoger, og derfor skal Pengene ogsaa faa Lov at ligge i Ro, hvor jeg har gravet dem ned. Om de faar Besøg af alle de Mus i Verden er, uden en, det skader dem intet. Men naar hun er bleven myndig efter Loven, eller naar jeg sender Jer et vist Bud, saa kan I trøstig udlevere hendes Ejendom.«

Mikkel Mus holdt pludselig op at tromme, og hans Fødder blev stille med et.

»I er saa spøgefuld med mit gamle, danske Navn, Jørgen Iversen, men for Resten fører I sort Tale. Jeg har jo nok hørt ymte om, at I havde gemt P.enge bort, mange Penge til jer Datter af første Ægteskab. Men hvor skal jeg

kunne udlevere en Formue, som jeg ikke har i Vold og Værge?«

»Det skal I ved Hjælp af denne Talismand her.«

Jørgen Iversen trak en lille Skindpung frem ogtog en blank Mønt ud af den. Han lagde den paa Bordet og skød den lidt over imod Mikkel Mus.

»Kender I den?« spurgte han.

Tolderens Øjne fik et eget Skær.

»Det er det røde Guld, en af de dejlige spanske Imperialer! Skulde en Helsingørs Tolder intet kende fremmede Landes Mønt? end denne ej kommer hyppigt for.«

I sin Begejstring vilde han tage Guldstykket op fra Bordet, men Jørgen Iversen lagde hurtigt sin Haand over det.

»I skal da ogsaa røre ved hvert Pengestykke, I kan række! Se nu, paa Bagsiden har jeg ladet Mester Herbach slibe Præget ud, og i Stedet for har han indgraveret nogle egne Bogstaver, — kan I tyde dem?«

Jørgen Iversen holdt Mønten mellem to Fingre, saa han dækkede Halvdelen af den med Tommelfingeren. Mikkel Mus stirrede begærlig paa den.

»Der er intet de Bogstaver, vi lærte i Skolen,«' sagde han skuffet.

»Det er det ikke, men de kan læses af enhver, som har Nøglen til deres hemmelige Vidskab.«

»Hvor er den Nøgle, hvor er den Nøgle?« Den lille Tolders Øjne var lige ved at gaa ud af Hovedet paa ham, saa ivrig blev han.

»Den staar her paa den anden Halvdel, bag min Tommelfinger. Det er en ret og redelig Ciffernøgle til den Cifferskrift eller Lønskrift, som I ser. Ser I, min hjerte Svoger, om ikke jeg vidste, hvor skrøbe-ligt et Kar Mennesket er i Almindelighed, og hvor stærk jer Kærlighed til Gods og Guld er i Særdeleshed, saa behøvedes disse Hocus-pocus intet, men nu er jeg derved foraarsaget at gøre saa.«

Jørgen Iversen brækkede med sine Fingre Guldmønten over i to Halvdele efter en fin Hidse, der var trukken gennem Midten og skilte Lønskrift fra Nøgle. Saa puttede han den ene Halvdel ned i Skindpungen og stak denne ind paa Brystet igen.

»Her er den Del af Mønten, som I skal gemme, Svoger,« sagde Jørgen Iversen, »og naar der nu en Gang kommer et Bud til Jer med en anden halv Mønt, kan I nemt se, om det er den rette. Thi det er alene den rette Halvdel, der passer nøjagtigt ind i Bruddet, det kan Ingen gøre efter. Og Budet bringer Jer min Hilsen og min Vilje — kan hænde, det bliver den sidste, — og saa bringer han Jer Nøglen til Skriften, saa I kan læse Jer til, hvor Pengene er forvaret. Saa længe faar I tøjle jer Nyfigenhed, selv om I er aldrig saa nær ved at sprække. Men gak I nu til Mester Simon og lad ham give os en Kande Vin, — jeg er helst for den rhinske, men I kan tage hvilken I vil.«

Steffen havde ligget med aabne Øjne og aabne Øren og hørt og set alt, hvad der var gaaet for sig. Der var jo ikke noget Valg, han maatte ud og sige, at han havde været Vidne, imod sin Vilje været Vidne, til denne Samtale. Nu gik Tolderen, han hørte Døren falde i, han kunde da ikke mer end blive slaaet ihjel, og det var saamænd omtrent et og

Bering' Liisberg: > Havmanden <r. 4det samme, men at blive opdaget og trukket frem som Lurer, — nej, den Skam kunde Steffen ikke udholde.

Med et rask Kast slog han Forhænget til Side og stak Benene ud af Sengen. I det samme gik Doren op, og Mikkel Mus og Værten i Herberget, Mester Simon, traadte ind, den sidste med en Dug over Armen, og bagefter ham en Dreng med Kande og Glas.

Jørgen Iversen havde taget en Kridtpibe fra det store Trækrus paa Bordet, havde stoppet og tændt den og blæste rolig en lang, tynd Røgsky ud i Luften, medens han saa fra den maalløse Steffen, — der sad paa Sengekanten og stirrede paa Tobakspiben, et Syn han ikke ofte havde set før — og hen paa Mikkel Mus og Mester Simon, der

lige saa forbavsede stirrede paa Drengen.

»I har lagt Jer efter større Lopper paa Sidstningen, Mester Simon, end godt og gavnligt for jer Gæstegaards gode Omtale. Det er ilde, at fremmed Folk kan gaa ind og lægge sig i min Seng. Lukker I ej bedre af for jert Pengeskrin end for mit Kammer, vil det tage en gal Ende med jer Velstand.«

»Ak, eders strenge Høj mægtighed og guvernørlige Naade!« jamrede Mester Simon og vred sin røde Hue mellem sine Hænder, »en kan ikke være baade her og der og passe alle Dørene, være i Vinkælderen, staa i Skænkestuen og paa Loftet og i Køkken og Stegers paa en Gang! Hvad har din Dagtyv og alle de Driverter, som jeg giver Kost og Løn, andetat bestille end passe mit Hus og vare det for Indbrud af Tyve og Røvere?« Drengen holdt Kande og Glas op over Hovedet som det bedste Værn mod sin Husbonds Vredes Udslag, og Mester Simon blev ved: »Ak, jeg arme Mand, jeg elendige, ødelagte Menneske, hvor har Du Tyvekosterne, hvor er mit Pengeskrin? og mine Sølvsker? og mit Lommesejerværk? Og min stakkels Kone og mine uskyldige Børn? — Du skal ikke slippe, Du skal komme til at klæde Stejle og Hjul! Sig, hvor det er altsammen, sig, hvor det er, Din Kæltring, Din verdammte Krop!«

Mester Simon skreg op, som om han var gal, og dansede foran Steffen med vilde Fagter.

»Jeg har intet stjaalet, hverken her eller andetsteds,« sagde Steffen rolig og alvorlig. Han havde rejst sig op og var ligbleg af Sindsbevægelse. »Og hvad jeg har at sige, siger jeg intet til Jer, men alene til Hs. Højmægtighed, som sidder dér.«

Og Steffen pegede over paa Jørgen Iversen, usikker om, hvor vidt hans Højmægtighed rakte, men sikker paa, at han kunde beskytte ham, om han vilde.

»I kan vist spare Jer alle haarde Ord og Beskyldninger, Mester Simon. Gak først ud og se, om I intet har jert Pengeskrin samt det andet og Kone og Børn i Behold. — Hvad bliver det til med den Vin, hvorlænge skal en sidde her og tørste?«

Hs. Højmægtighed slog i Bordet, saa Mester Simon skvat sammen i Knæerne og i en ynkelig Stilling bredte Dugen over den ene Bordende og stillede Kande og Glas til Rette, hvorpaa han arrigt gav Dren-

4*gen et Spark i Bagen og trak sig derefter, med et Buk for hvert baglængs Skridt og med hængende Hoved og ydmyge Lader, ud af Stuen.

Jørgen Iversen saa paa Steffen. Steffen mødte hans Blik med Frejdighed, pegede paa Mikkel Mus, der saa ud som bare Spørgsmaalstegn, og sagde kort:

»Og saa han!«

»Skal han ogsaa gaa?« spurgte Jørgen Iversen med noget af en venlig Klang i Stemmen.

»Helst, om I tillader.«

»Hvorfor det, Dreng, han er min Svoger.«

-Han har et stygt Ansigt.«

Jørgen Iversen brast i Latter.

»Jeg kan intet hjælpe Jer, hjerte Svoger, men I maa intet være herinde, hører I vel. Jeg skal kalde, naar I kan komme hid igen.«

Tolderen saa skulende til Steffen, satte et sygt Smil op og gik ud af Stuen. Jørgen Iversen lagde Haanden bag Øret, da Døren var lukket i, og lyttede et Øjeblik. Saa raabte han højt og lystigt:

»I maa før gaa lidt længer væk fra Døren, Mikkel, den gaar ud efter, og I kunde let faa Jer en paa Kæben, om I lægger Øret for tæt til.«

Øjeblikkelig blev Døren aabnet, og Mikkel Mus stak sit spidse Ansigt ind.

»Hvad sagde I, hjerte Svoger?

»Jeg sagde gaa Fanden i Vold og lad os i Ro.« Saa vendte han sig mod Steffen.

»Naa, Du Blegnæb, hvad drev saa Dig herind imit Kammers. Tal frit iil 111ig. Jeg tror intet, Du har stjaalet.«

Steffen tog efter Vejret, og saa begyndte han at fortælle: at han var flygtet fra Magister Severinus, al lian var ene i Verden og straks var kommen i Kompagni med Skarns Folk og var flygtet fra dem ogsaa, at lian var løbet herind og mod sin Vilje var bleven Vidne til Hs. Højmægtigheds Samtale med Tolderen, og at han var villig til alt, naar han kunde tjene sit Brød paa en ærlig Maade. Jørgen Iversen sad stille og saa paa ham; og Steffen hørte ham mumle noget om et aabent Ansigt og en rask Dreng. Saa afbrød han ham pludselig:

»Kan Du skrive, saa det kan læses?«

Det, mente Steffen, kunde han nok.

»Saa tag den Fjer og det Blækhorn dér og skriv dit Navn her.«

Og Jørgen Iversen trak et langt, smalt Stykke Papir frem, der var flere Gange sammenlagt og med en Mængde Navne paa. Han pegede paa et Sted, hvor der stod aaben Plads.

Steffen tøvede og saa prøvende paa ham med Gaasefjeren i Haanden. Men det var jo Gertrudlilles Øjne! — blot mere tungsindige og alvorlige. De kunde ikke lokke ham ind paa gal Vej.

»Naa?« sagde Jørgen Iversen barskt. »Hvad bliver det til!«

»Jeg ved intet, hvad det er,« sagde Steffen, frygtsomt men bestemt.

»Ret saa, Dreng, ret saa. Pas paa dit godeNavn.« Den barske Mand nikkede og tog et ubeskrevet Blad Papir frem af en Skuffe i Bordet. »Men saa her da!«

Steffen skrev, med Hovedet paa Siden og sammenkneben Mund, sit Navn Steffen Nielsen Broager med store, klare Bogstaver.

»Er Du Niels Broagers Søn fra Flensborg,« udbrød Jørgen Iversen hurtigt og med glad Stemme. »Ja vist, det er let nok at se i dit Ansigt, naar man ved det. Din Fader har jeg kendt, det var en skikkelig Mand. Og saa er Du min Landsmand, thi jeg er selv en Flensborger. — Du har et godt Ansigt, Steffen, og jeg vil tage mig af Dig; jeg trænger til en, som jeg kan stole paa. Og jeg tror vist, jeg kan stole paa Dig.«

»Det kan I, Herre,« sagde Steffen med Glædes-taarer i sine Øjne.

»Har Du Mod at gaa med som min Skriverdreng ud til Vestindien? Det er en haard Tørn, og den er intet for blødladne Folk. Du vil komme til at se lidt af hvert og mest af det, som intet duer, — men saa-dan er det fast over alt i denne Verden.«

»Er det med »Havmanden«, Herre?« spurgte Steffen tøvende.

»Hvi spørger Du paa den Fapon? Skibet er godt nok, men de tre Fjerdedele af Mandskabet er guds-forgaaene Kroppe; Bremerholms Folk er der en Hundrede Stykker af, Mænd og Kvinder; nogle af dem er lige saa skikkelige, som mangen en, der gaar fri og frank; men det meste er Pak, det værste, derkan rages og skrabes sammen; naa, vi har tumlet saadanne Folk før.«

Steffen fortalte, at de to Baadskarle, han var kommen i Følgeskab med, vilde tage Hyre paa »Havmanden«, og dem gik han helst uden om. Om Nattens Hændelser talte han ikke et Ord.

»Saadanne Kompaner træffer Du over alt; dem og deres Lige kan man holde sig klar af, naar selv man vil. Men med dem faar Du intet at skaffe om Bord. Der er Du min Mand, — er Du tilfreds med det?«

»Ja, Herre!« sagde Steffen.

»Saa sæt Du trøstig dit Navn her paa Rullen — vel, Dreng, dér har Du Haandpenge; og saa er Du vist tidig til noget Mad, om jeg ellers ser ret. Hej, Simon, Bertel, Hans, Peter — hvor er I henne, I Fuchssvanser?»

Mester Simon og en tre-fire Drenge kom løbende med Tungen ud af Halsen.

»Skaf Mad og sæt paa Bordet dér for min nye Sekretarius, — og spring en af Jer hen til den engelske Kræmmer, at han kommer hid med nogle Klædninger, — han ser jo ud, som om han lige var hentet fra Børnehuset . . . Naa, der har vi Gertrud-lille og hendes Faster.«

Jørgen Iversen havde gennem Døren faaet Øje paa en Vogn, der langsomt kørte ind i Gaarden. Steffen fulgte hans Blik og kendte straks de to Kvinder igen, som han havde hjulpet Aftenen forud ved Kilden. Ja, saa var det jo ikke saa underligt medde Øjne, naar hun var Jørgen Iversens Datter! En Følelse af Lykke og Glæde brusede igennem ham; — nu kom de for at hjælpe Gertrud ned, nej, der skulde ingen anden komme til det, saa længe han var i Nærheden. Og ud stormede han gennem Gangen og løftede varligt den Syge af Vognen.

»Nej, er det Dig, Steffen!« sagde Gertrud ganske stille, »det var da herligt.«

Og Jørgen Iversen saa og hørte med Undren, at hun nikkede til Steffen som til en gammel Bekendt, og at hendes Faster brød ud i Lovtaler over den ærlige Knøs, der havde taget sig af dem ved Kilden.

»Se, se,« sagde han og saa paa Steffen, Du er da vist et Søndagsbarn?«

»Det er jeg ogsaa,« svarede Steffen og rødmede af Glæde.

Men Mikkel Mus var meget fortørnet over, at den nye Skriverdreng skulde spise ved Guvernørens eget Bord, og gav sin Galde Luft til alle, som gad høre derpaa.I RUM SØ

1 to Dage laa »Havmanden« paa Helsingørs Red, dels for at bringe sit Mandskab op til det fulde Tal, dels for at vente paa Vind. Det kneb med at faa samlet saa mange Baadskarle, som skulde til for at regere Skibet, thi Øerne ude i Vestindien var dengang endnu ikke eller kun i ringe Grad opdyrkede og vidt og bredt berygtede for deres Usundhed. Hyrebasen havde under dyre Eder sat sin evige Salighed og sine forskellige Lemmer, enkeltvis og samlede, i Pant paa, at det var Løgn og Paafund af det Pavens og Belials Pak, Spaniolerne, der ikke undte andre Europæere Part i Rigdommene derude, og derfor udspredte alle disse onde Rygter om de herlige Eylande. Men Folk havde været træge til at melde sig, — det var kun faa, der var saa villige som Melchior og Kasper, — og de, der havde ladet sig lokke til at tage Hyre, syntes ikke at have travlt med at komme om Bord, men svirede Haandpengene op iLand og søgte at rejse Brændevin i Forskud paa den endnu ikke fortjente Hyre. Og Kugle-Lars var villig nok. Dagen efter St. Hansdag blev de trukket ud af Hyrebasens Kippe og i en ynkelig Tilstand baaret ned til Færgebaadene, roet ud og afleveret om Bord, mere lig Svin og umælendes Dyr end lig Mennesker, der var skabt i Guds Billede.

Anden Dagen efter, lidt over Middag, faldt der et Kanonskud fra »Havmanden«, og et Flag blev hejst paa Stormasten som Signal for, at Skibet var klart til at gaa i Søen. Steffen stod nede paa Broen med sin nye, veludrustede Skibskiste og en Mængde Pakkenelliker, Papir, Blækpulver, Gaasefjer o. m. a., som han havde købt for Guvernøren, og ventede paa en Baad for at blive sat ud til Skibet. Der havde om Formiddagen været svære Tordenbyger oppe, de var nu trukne mod Nord og stod sortblaa og truende ude over Kullen; men spændende fra Sjælland over til Skaane hvælvede sig en pragtfuld Regnbue over Indsejlingen til Øresund og dannede en straalende Ramme om Kronborg paa den ene og Kärnan paa den anden Side, medens »Havmanden« løftede sine svære Master og sit høje Agterskib lige under dens Midte.

Stelfen saa paa Regnbuen og tog den som et godt Varsel. Han havde lige taget Afsked fra Gertrud, der havde sagt, at han i sit nye Tøj saa' saa voksen og statelig ud, at han knap var til at kende igen. Og saa havde hun lovet at tænke paa ham og tage ham med i sin Aftenbøn. Han havde bare set paa hende og trykket hendes Haand og var bagefter istor Vaande, thi han havde vist trykket for haardt. Hun havde haft Taarer i Øjnene, og det kom vel deraf, at det havde gjort ondt .... Naa, der var Færgebaaden!

Et Øjeblik efter strøg Baaden for en frisk Sydost med Prust og Pust gennem Søerne ud til »Havmanden«.

Det var en stor Tremaster med brede Ræer paa alle tre Toppe. Baaden løb foran den, tæt under Sprydet med Blinderaaen og den langt frembyggede Gallion. Ude paa Sprydet og oppe paa Ræerne laa Søfolkene og

arbejdede med Sejl og Tov. Inde under Boven laa et Par i en Jolle og skruppede Skibssiden ren. Men hvad der mest lagde Beslag paa Steffens Opmærksomhed var den store, udskaarne Gallionsfigur ude i Stævnen. Den forestillede en Havmand med en Trefork i Haanden og et vildt skægget Ansigt. Malingen var skrabet af paa Panden; Steffen foer sammen, idet de løb forbi: han lignede jo Baadskarlen fra Skindergade, ham Balthasar, med det vilde, opdunstede Ansigt, den aabne Mund og det hæslige Saar i Panden.

Der lød en Baadsmandsfløjte om Bord i det samme, og straks efter Skældsord, Kommandoraab og Banden. Man hørte et Par underlig svuppende Slag og et Par halvkvalte Skrig. Saa faldt det ind med en lang Trommehvirvel, der slugte al anden Lyd.

'Hvad er det?« spurgte Steffen med tilbageholdt Aandedræt.»Det er en, der mister sin Hud,« svarede Færgemanden. »De bliver strøget saa lang Dagen er der om Bord. Men de har saa vist ogsaa stor Trang dertil . . . Saa, nu er han færdig med sin Lussing.«

Trommehvirvlen døde hen, og straks lød Kom-mandoraab og højrøstet Tale igen. Fra Udkigsmanden paa Bakken hørtes Raabet: »Fartøj fra Land!« Færgemanden strøg Sejlet, og Baaden drejede op ved Faldrebet.

> Hvad vil I ?« raabte en grov, men klingende Stemme, og en Mand stak sit Hoved frem i Udskæringen i Lønningen.

»Det er En, der vil 0111 Bord, begribeligvis!« svarede Færgemanden.

»I er gaaet fejl i Byen,« raabte Styrmanden ned. »Vi skal intet have saa fine Junkere om Bord . . . . Eller kanske deres Velbyrdighed er kommen for Skade at stikke en Mand ihjel, eller tage Livet af et Par Kærestei', for saa er Adressen rigtig nok. Vi har fint Kompagni om Bord. De største Misdædere og Tyveknægte, — nej, de største er det nu intet, for de gaar immer fri, men det er saa smuk en Samling, som der findes i det ganske Land.«

»Jeg er Guvernørens nye Secretarius,« svarede Steffen, der alt stod med Foden paa Trappen, »og jeg har en Seddel, som jeg skulde fly Jer til Hande.«

; Hillemænd, skal det nu være saa fint! Før hedte han Opperhoved' og havde en Skriverdreng, nu hedder han Guvernør og har en Secretarius, — bare den holder i Enden! Ja, kom om Bord da, Hr. Seere-tarius, det er mig uden Forskel, men om I kunde gøre Jer usynlig for Skipperen i del første Par Dage, var det vist intet af Vejen.«

Færgemanden langede Steffens Kiste og Smaa-pakker op, Styrmanden tog imod det, og Steffen entrede selv op bagefter. Det første, han fik Øje paa, da han kom ind paa Dækket, var Styrmanden, der havde sat sig overskrævs paa hans Kiste og hans Gods. Ak, tænkte Steffen, min skønne Hat, som laa øverst!

I faar holde mig til gode, at jeg har sat mig paa jei't Gods,« sagde Styrmanden, »de stjæler som Ravne her om Bord, og jeg vidste intet andet Raad for at værne det. Er der gaaet noget i Stykker, saa er det sket i en god Mening. Halløj, Du dér, Surøje! bær det Gods her hen til Opperhovedets Kahyt. Pas paa, Du ej har for meget Beg paa Fingrene, Surøje, at der intet hænger ved, go'e Ven, Du kunde lige saa godt springe over Bord med det samme, som negle noget af det, dit Abefjæs! — og hold Vagt ved det, til den velfornemme Hr. Secretarius selv kommer og tager det i Forvaring. — Kan Du skruppe af med Dig, din Fyldehund!«

Surøje satte i kluntet Trav henad Dækket med Godset. Steffen vilde følge ham, men Styrmanden gav ham et let Puf.

»I er ung og har kanske aldrig været uden for Barnekammerset, men I maa blive saa gammel, I vil: I faar aldrig at se en Noæ Ark som denne. Nyt Tiden vel og se paa Dyrene, mens de er ude at luftesig. Nu er de alle oppe i Dagens Lys, og I faar dem vist aldrig at se kønnere, end de er i Dag. Naar vi kommer i Søen, og de begynder at faa Galden op, bliver de fulere at se, end de er nu.«

Dækket paa den store Orlogsmand frembød et sælsomt Skue; paa den laveste Del, Kulen, der laa som en Dal midt i Skibet, opholdt Fangerne sig. Forude hævede Bakken sig; agterude, fra noget foran for Stormasten, Skansen, og agterst ude paa den kom atter Hytten. Paa hver Side af Skibet, ude i Borde, løb et smalt Dæk eller en

Bro, Kobryggen, fra Skanse til Bak.

Alle Fangerne samt Størstedelen af det i Helsingør forhyrede Mandskab, der alle var komne 0111 Bord i en blind Rus, sad eller laa paa Kulens Dæk, imellem Storbaaden, der stod midtskibs, og Kanonerne vide i Borde.

Der var en Snes Kvindfolk og vel fire Gange saa mange Mandfolk imellem hinanden; alle var de satte i Bremerholms Jern paa Livstid for Mord eller groft Tyveri, og der var dem, der havde mange [-Forbr}rdel-ser-] {+Forbr}rdel- ser+} paa deres Samvittighed. Fruentimmerne var næsten de fæleste at se paa; deres Frækhed gjorde dem endda værre end Mændene, ihvorvel de fleste af disse udmærkede sig ved at mangle saa et Øre, saa begge Øren, paa et Par var Næsen hugget af — altsammen, for at man let kunde kende dem igen, om de undløb; en enkelt, en gammel, hvidhaaret Mand, havde den høje Øvrighed en Gang i sin Tid, da han sagtens var mere rørig end nu, taget den ene Fod af,at han ej skulde slippe væk, og endelig var der et Par Stykker i Jern.

Hver havde travlt med sit, som de med deres Pjalter og Elendighed sad eller laa der paa Dækket i Skinnet af Guds varme Sol. De fleste lyskede sig eller lyskede hinanden; nogle enkelte rimpede sammen paa deres Klude, andre spillede Kort eller Tær-ninger, atter andre sov. Et Par knap udvoksne Drenge gik rundt og gjorde Gavtyvestreger. De havde fundet et Sted paa Dækket, hvor Solens Varme havde bragt Tjæren til at koge op i Naaderne. Deri dyppede de Stumper af Hyssing eller Kabelgarn og stak saa den tjærede Ende i de Sovendes halvaabne Mund og sprang fnisende og grinende bort.

Men paa Kobryggen, oven over Hovedet paa Fangerne, paa Skansen og paa Bakken, var der posteret en halv Snes rødkjolede og rødho’dede Soldater i fuld Mundur med Pistoler og Musket samt brændende Lunte. Der var endog paa Skanse og Bak opstillet smaa Metalstykker med Løbene rettet ned ad imod Fangerne og Konstabler hos med Lunten i Gløđ. Thi der maatte passes nøje paa den Befolkning. Slaverne gjorde, paa enkelte nær, ikke Tjeneste om Bord, de blev sendt ud for at befolke de øde af Europæerne frygtede Øer. Og paa Rejsen skulde de holdes indespærrede, Kvinderne paa Banjerne og Mændene paa Batteriet; — kun nogle faa Timer i Døgnet kom de op og fik frisk Luft under skarp Bevogtning.

Og i stor Tavshed. Blev der blot den mindsteSkrigen op eller Uro, mens de var oppe, kommanderede Løjtnanten straks: »Lunten klar!« Saa svingede alle Vagterne deres Lunter, saa de viste klar Gløđ. Gevaldigeren og hans Stokkemænd marcherede frem paa Kobryggen, sprang ned og greb den Skyldige og førte ham hen til Stormasten; der maatte han trække af Skjorten, hvorefter han blev surret til en af Naglebænkene, med en Maatte som Underlag, og saa blev alle Mand pebet op til Eksekution. Ret for den lovlige Straf! Og Gevaldigeren svingede sin Kat med de skarpe smaa Blystumper i Enderne og lod dem falde med Fynd paa Synderens Rygstykker. Skreg han, fik han en Knevl i Munden, og kunde han endda hyle gennem Næsen, maatte Trommeslageren slaa sin Hvirvel, til Synderen havde faaet sin Bekomst.

Det var det, Steffen havde høi't paa Vejen ud til Fartøjet. Karlen sad henne paa Forkant af Lugen, brummende som en saaret Bjørn, medens han skuttede sig, og Skibets Badskær vaskede hans blodige Ryg med Klude.

»Der skal skarp Lud til skurvede Hoveder,« sagde Styrmanden, »de er de mange, og de maa holdes nede, ellers faar det en ilde Ende for os alle. — Se nu her,« han pegede paa en Række Mennesker, der laa bevidstløse af Drukkenskab langs Rælingen, »det er de Karle, vi fik i Helsingør, de er lidet bedre end de andre; det er overgivne Kroppe tilhobe. Ej, ej min fine Ven, Du lyver Dig intet fra dine Gerninger.«

Styrmanden var med Steffen paa Vej hen til Kahyt-terne, der laa ind under Skansen, og hvis Døre vendte ud mod Kobryggen; han var standset foran en Mand, som sad paa Dækket og klippede en af de ru-sige Søfolk. Sømanden, der intet sansede eller mærkede, laa med sit Hoved i Haarskærerens Skød, og denne havde taget det lange, svære Haar tæt af, saa Panden kom frem og viste Tyvejernets røde Mærker. Det gøs i Steffen; han kendte knap den kronragede Melchior igen, men der var ingen Tvivl — der ved Siden af ham laa Kasper. Turen var endnu ikke kommen til ham, og Haarlugen skjulte endnu barmhjertigt hans Skændsel.

Steffen tænkte paa Kaspers Ord, at han skulde blive optaget i Kompagniet, naar han havde »tjent sit Mærke« og kom til at ryste.

»Vil I med paa denne Sejlads, maa I intet være blødladen. Jeg har ej for meget, men I har et godt Ansigt, — vil I drikke en Gang Tobak, saa tag her.«

Styrmanden holdt sin Tobaksdaase hen imod ham. Den var lavet af det yderste Stykke af et Ko-horn. For den brede Ende var der sat en Træbund, og Tobakken rystedes ud gennem Hornets Spids.

»Nogle drikker det gennem Næsen,« sagde St3rr-manden, »jeg tager det helst med Munden. Det kradser mer end den gemene Skraa .... Naa, I vil intet, ja hver sin Lyst! Men nu kommer Skipperen om Bord. I maa intet forsømme at bøje dygtig Rvg, naar I siger Goddag, og titulere ham velbyrdige og strenge Hr. Kapitæne, om end han er intet mer vel-

Bering Liisberg: »Havmanden«. 5byrdig end jeg selv, den Hamburger-Dyvel. Jan Blum hedder han, og han stinker os alle i Næsen med sin tyske Opblæsthed. Han kan intet taale Op-perhovedet, af den Aarsag lian er Nr. 1. Der vil æris megen Kiv af det paa Rejsen.«

Udkigsmanden paa Bakken varskoede for to Fartøjer fra Land.

»Er der to,« udbrød Styrmanden, »saa maa Opper-hovedet være den anden, — nu skal I straks se et skønt Parlement, for Skipperen er mere velroendes end han og skal nok strenge sig an for at komme først til Faldrebet. Højbaadsmand! Pib Fangerne ned!«

Baadsmandspiben skingrede, og Fangerne blev kommanderet under Dækket. I stor Skyndsomhed forsvandt de ned ad Trappen i Storlugen, hjulpne efter af Gevaldigeren og hans Knægte, der stod, hver med en Stump smekker Line, ved Lugekanten og gav et Par Rap til enhver, der ikke kom hurtigt nok ned. Et Gitterværk af Jernstænger blev slæbt hen over Lugen og laaset fast til Ringe-Bolte i Dækket.

En Løjtnant kom løbende op paa Skansen. Det saa ud, som om han kom lige fra Køjen.

»Schanzenwacht! tritt .... alin!« raabte han med tykt Mæle.

En halv Snes Soldater koin i Hast op fra deres Kortegarde i Kahytten og stillede sig op langs Rækværket paa Forkant af Skansen, og anden Styrmand

Kortegarde = Gorps de garde, Vagtstue; Der vil æris Kiv = der vil opstaa Strid.samt Understyrmændene kom paa Dækket. Man hørte to Baade hurtigt ro ind imod Skibet og fra den ene opmuntrende Tilraab til Rorkarlene 0111 at trække paa Aarerne. Saa skurede den første langs Siden, og sammen med Lyden af Aareslagene fra den anden Baad lød Kommandoen: Vel roet! og Larmen af Aarerne, der blev rejst i Baaden. Et Øjeblik efter hørte man en Mand entre op ad Faldrebstrappen.

Først saa man en stor graa Hat med to mægtige sorte og gule Fjer i. Derefter fulgte et bredt, koparret, stærkt rødt Ansigt med et Par smaa Svineøjne og omgivet af hvidgraat, strittende Haar og Skæg; saa kom en undersætsig firskaaren Krop i violet Pe-luches Vams med Guldknapper, en hvid Halsdug med lange nedhængende Kvaster samt Huggert i en bred forgyldt Hænger over Skulderen. Og endelig et Par korte Hjulben i grønne Klædes Benklæder, lysgraa Hoser og smaa Kravestøvler med brede Snuder.

Pustende og med skrævende Ben trinede Skipper Jan Blum ned paa Kobryggen. Han nikkede nedladende, da han saa Styrmændene og Steffen for at modtage sig ved Faldrebet, men blev blaa i Ansigtet af Arrigskab, da han fik Øje paa Soldaterne paa Skansen, der stod stive og ubevægelige uden at gøre Honneur.

»Ja so!« sagde han og kneb Læberne sammen. »Hvem er den Fremder da?«, han pegede barsk paa Steffen.

»Velbyrdige og strenge Hr. Kapitæne!« sagde Steffen,

5*

Jtog sin Hat af og bukkede dybt, »jeg er Guvernørens nye Sekretarius.«

»Ich hab’ kein Platz in min Skif til Sekketari-usser!« raabte Skipper Jan rasende. »Go væch! Go væch! Go i Landt met sich!«

Steffen vidste ikke ret, hvad han skulde gøre, men i det samme gav Højbaadsmanden sig til at støde i sin Fløjte. Efter en 4—5 korte Stød kom der en lang og høj Trille, Trommeslageren oppe paa Skansen slog en Hvirvel, og Soldaterne holdt deres Bøsser højt og skød dem af i Luften til Ære for Guvernøren, der kom ind fra Faldrebet.

> Ej, ej, Skipper Jan!« udbrød han med et Smil. »Jeg vidste min Tro ej, I var en saa poleret Mand. — I lod Rorkarlene trække dygtigt ud, for at I kunde komme først om Bord og tage imod mig ved Faldrebet! Skipper Jan, jeg siger Jer min Hjertens Tak for denne beviste Artighed . . . Hvad er der vel nu, Steffen? Du ser saa modfalden ud.«

»Den velbyrdige og strenge Hr. Kapitæne,« sagde Steffen, medens Skipperen pustede sig op som en Pludderkok og gav sig til at gaa op og ned ad Dækket, »siger, at han har ingen Plads til mig om Bord i sit Skib, og at jeg skal gaa i Land igen.«

Guvernøren slog en høj Latter op. »Det maa jeg lide! Den velbyrdige Hr. Kapitæne er meget for Lystighed og Skæmt. Vist saa skal Du gaa i Land igen, men først, naar vi kommer did, vi skal, til det karibiske Hav; og har den strenge Hr. Kapitæne ikke Plads i sit Skib, saa har jeg vel Plads i kgl. Maje-stæts Skib. Har I intel faaet min Befaling om Køjen til min Sekretarius, Martin Hovmester?«

»Jo, eders Højmægtighed!« sagde Hovmesteren med et dybt Skrabud. »Køjen er sat op i eders Højmægtigheds Forkaj iite.«

Skipper Jan spankede op og ned ad Dækket og brummede noget om »dumme Dänen«. Jørgen Iversen spidsede Øren.

»I skulde se til,« sagde han i en ganske forandret Tone, »at faa lagt de Hamburger Studefagter af, Skipper Jan, al den Stund I sejler under dansk Flag. Det lader ilde, I laster de Danskes Dumhed, naar I lever af den.«

»Ich bin Kapitæne om Bord i den Skif!«

»Ja, disvær! saa lidet forstandige har de Herrer været i det høj lovlige, vestindiske Kompagni, at gøre Jer til Skipper her, i Stedet for at tage beskedne brave danske Sømænd dertil, som jere Styrmænd her staar. Men om nu ogsaa I er Skipper i Skibet, saa er det mig, der siger, naar vi skal sejle. Altsaa vilde I behage i Guds Navn at vinde Ankeret hjem og gaa Sejl, nu vi har en staaende Vind, saa vi kan være Sundet ude, inden Natten falder paa! Kom med mig ind i Kahytten, Steffen.«

En Times Tid senere svejede »Havmanden« rundt for sine Forsejl og stod ud midt i Sundet. Den Masse Baade, der plejede at flokkes om et Skib, som drog bort paa længere Togter, lod sig ikke se her, thi det var af Hensyn til Fangerne forbudt alle uvedkommende at nærme sig Skibet paa en vis Afstand. Meninde paa Stranden stod Helsingørsfolk i tætte Klynger for at se »Havmanden« lette.

Om Bord var alle Mand paa Dækket for at sige Farvel til det danske Land. Ude paa Bakken stod Søfolkene, oppe paa Skansen spadserede Skipperen i ensom Majestæt, og paa Kobryggen samledes hele Befolkningen fra Kahytterne under Skansen. Steffen blev helt forbavset over at se, hvormange der var. Styrmændene, det var fire, første og anden Ober- og første og anden Understyrmand, de to Løjtnanter, der havde Kommando over de 15 Soldater, som skulde forsvare Øerne mod Angreb af Spaniere og Fransk-mænd, Præsten, Badskæren, Supercargoen og Botteléren samt Guvernørens Hovmester.

Steffen kunde kende Gæstegaardens høje Tag inde i Bramstræde. Han tænkte paa Gertrud, som han havde set dér saa glædeligt og saa uformodende. Hun var borte igen, vidste han; han havde selv den samme Morgen lagt hende op i Vognen for at køre til København, hvor hun skulde bo hos sin Faster paa Ulfelds Plads. — Var det nu da ikke et underligt Skæbnens Spil, at hun netop skulde bo paa et Sted, som han kendte saa godt?

Og Steffen saa med nysgerrig Glæde paa den gamle Fæstning, som de sejlede saa tæt forbi, og paa det frugtbare, skovklædte Land derinde. Derfra gik hans Tanker ned til Magister Severinus' Hus ved Tugthusporten, til Ulfeldsplads, Huset med den brede Stentrappe og det blanke Messinggelænder, hvor Gertruds Faster boede. Saa saa' han op paa Skibetssoll)cIyste, bugnende Sejl og kom til at tænke paa Duerne, som flagrede omkring Spiret

paa Helliggæstes Kirke. Gertrud maatte kunde se dem fra det Vindue i Krogen ved Præstens Have.

»Bum!« sagde det lige under Steffen. Han sprang ret op og stak Fingrene i Ørene. De andre lo af fuld Hals.

»Bum, bum!«

Det var Salutten for Kronborg, der var begyndt. Vinden kastede den hvide Bøg ind over Skibet, saa Flag og Sejl snart var skjult af den, snart atter dukkede frem, tyse og solbeskinnede; da den første Forskrækkelse var overstaaet, fandt Steffen, at det var herligt.

Indtil han fik Øje paa Melchior og Kasper, som vækkede af deres Rus ved Kanonernes Brag sad over Ende paa Dækket og saa sig forvildede om. De tog sig til Panden og rev Fingrene til sig, som om de havde brændt sig.

Om de nu kender mig! tænkte Steffen. Han vidste sin Samvittighed ren og sig selv fri for Brøde, men havde dog givet meget til, at de to ikke havde været med om Bord.

En Baadsmand kom løbende. »Op med Jer, op, I Fyldehunde, op at katte Anker!«

Trevent og langsomt drev de op paa Bakken, hvor Søfolkene var i Gang med at lægge Ankrene ind.

Men nede paa Kulens Dæk sad der en Mand endnu og gniggede Øjne. Det var Morten Sorg. Han var ogsaa bleven vækket ved Skydningen ogsad og saa’ ud, som om han havde solgt sig til Djævelen. Han gabede op paa Sejlene, virrede med Hovedet og sukkede og græd og hikkede.

»Er der intet ... et kristent Menneske, . . . der vil sige mig, . . . hvor jeg er henne?«

; Du er paa Vej til Helvede, dit Vintapperskilt!« sagde Kokken, som gik forbi, »eller, hvad der kan komme ud paa et, paa Vej til det dansk-caribiske Paradis.«

»Ach, jeg arme ulyksalige Menneske, ach, er det ret, gunstige Herre?« raabte han fortvivlet til Styrmanden paa Kobryggen.

»Om det er ret af Dig. ved jeg intet, men til Vestindien sejler vi. Om vi nogen Tid kommer did, — det bliver igen en anden Ting.«

»Ach, den formaledidede Brændevin, den bringer mig i en Ulykke efter anden! Ach, jeg Syndens Træl! Ach, jeg Bedrøvelighedens Offerlam! Jeg holder det intet ud, gør jeg ikke! — Hvad er det, der kryber dér?« Han stirrede i Vildelse gennem Gitterværket ned til Slaverne og stak i et Hvin: »Abekatte! Skibet er fuldt af Abekatte! . . . Jeg vil i Land! Hov, Skipper, drej Skuden rundt, vend om, hører I intet,

— I Abefjæs! . . . Nej, se, se! hvor de mylrer, . . . op ad Trappen, mange, mange, ... de vil intet være dernede, vil de ikke, de gør Mytteri . . . Blod! Blod!

. . . Ut med Skipperen til Hajfiskene! Ha! ha! Og med de andre med . . . Gaa væk med Jer! . . . Hvad siger I? Skal jeg over Bord? Ja, om I gi’r Brændevin først . . . Ach, giv mig en Sopken end, en enesteSopken end! . . . Nej, rør mig intet, I Djævlepak,— nu gaar jeg! nu ga ar jeg!«

Skrækslagen, med opspilede Øjne og ligesom søgende al holde en Flok usynlige Fjender fra Livet var Morten Sorg retireret hen til Leiteren op til Bakken. Da han havde naaet den, satte han opad den i et Spring, kastede et sky Blik tilhage mod Storlugen, hvorfra han hørte Slaverne larme, og sprang i Søen, inden nogen kunde faa Hold paa ham.

»Skal vi kaste bak, Kaptajn!« raabte Oberstyr-manden.

»Kaste bak! — for den Fyld’hund, den Daarekiste-karl? — nej, vi skal denn intet kaste bak! Lat ham drife af, den Skælm, som snyter og bedrager den højlofflige Kompagni for sine Handpenger — Pfui, Dyvel!«

Og Skipperen spyttede langt i Søen efter ham.

»Kan hænde, han har været klogere, end nogen af os andre,« sagde Understyrmanden, »og er gaaet den korteste Vej neden om og hjem. — Hør, hvor de hyler dernede! Det er en skiden Færd, den her; jeg var tilfreds, vi var vel

af med det Kram.«

Fangerne havde hørt Morten Sorgs Udraab og Angst, og deres vilde Latter, deres Skraal og Vræl lød op gennem Gitterværket over Storlugen. De to Soldater, der gik med deres Musket op og ned, hver paa sin Side af Lugen, stødte Kolben mod Dækket og skældte ud, men Larmen lød lige højt endda.Steffen var snart husvant om Bord. De andre klagede over Dagenes Ensformighed, men den trættede ikke ham, thi han havde Arbejde nok. Hver Formiddag og hver Eftermiddag var han et Par Timer beskæftiget med Skrivearbejde i Guvernørens Kahyt. Denne laa helt agterude under Skansen og optog hele Skibets Bredde. Lys og Luft fik den, dels fra en Række store Vinduer i Agterspejlet, af hvilke det yderste i hver Side egentlig var en Kanonport med en lang smal Kanon i paa Lavet, dels fra et aflangt, smalt, rundbuet Vindue paa hver Side af Skibet. Under Vinduet om Bagbord stod Guvernørens Køje. Under Vinduesrækken i Agterspejlet en Løjbænk og foran den et Bord. Her sad Guvernøren i Reglen og dikterede af sine mange spredte Papirer, og Steffen sad ved et lille Bord ved Vinduet om Styrbord og skrev i en stor Protokol. Af hvad Jørgen Iversen dikterede, forstod Steffen, at han havde været Guvernør ude i Vestindien før, og at den nuværende Guvernør, Nicolas Esmit, der var gal, og hvis Plads Jørgen Iversen til Dels imod sit Ønske nu gik ud for at overtage, havde voldet Kompagniet og ham mange Bryderier. Tillige forekom Skipper Jan Blums Navn paa en saadan Maade, at Steffen nok kunde regne ud, at han holdt til med Jørgen Iversens argeste Fjender.

Men var Arbejdet forbi, saa var Steffen med det samme inde hos Styrmændene i deres Lukaf, især naar anden Understyrmand, der var blevet hans gode Ven, havde Frivagt. Eller ogsaa var han ovrehos Badskæren, der hoede sammen med Præsten paa den anden Side. Eller hos Botteléren i Butleriet, eller hos Soldaterne i Kortegarden, eller oppe hos Gasterne paa Fortoppen, — deroppe sad han og saa’ efter de svindende Fortoninger af Norske Kyst, rimeligvis det sidste han fik at se af den gamle Verden,

— men paa Stortoppen kom han aldrig, tlii Melcliior og Kasper var Topsgaster der — eller nede i Forlasten hos Skibmanden eller Dagvagten. Sjældent var han i sit eget Lukaf, der dannede en lille For-kahyt foran Guvernørens, og som han til sin Sorg delte med Guvernørens Hovmester, Mester Martin. Ham kunde han ikke lide. Han saa’ saa ræveagtig ud og havde haft saa meget at tiske med Mikkel Mus om i Helsingør, naar han troede sig ubemærket. I Gulvet, næsten lige under hans Køje, var der en Lem ned til Arkeliet eller Vaabenkammeret, og for hver Ende af Køjen, paa Forskottet, førte en Dør ud til en Gang, som fra Kulen gik ind under Skansen imellem Kahytterne paa hver Side og Butleriet og Kortegarden i Midten.

Men det bedste af det hele var dog at ligge de smukke Sommeraftener, efter at Køjerne var givet ud og Vagten var sat, ude paa Bakken og høre Tømmermanden eller Sejlmageren, stundom ogsaa en af Baadsmændene spinde en Ende. Til en Begyndelse maatte de altid have gamle Ole Køge til at holde sin Mund. Han havde været med under Femern 0111 Bord paa »Trefoldigheden«, da gamle Kong Christian blev saaret, og det vilde han altid fortælle om. Mendet var smaat med Hukommelsen, og der var faa eller ingen Tænder i Munden paa ham, saa der var aldrig en, der forstod et Ord af, hvad han fortalte. Det eneste Raad, de vidste for at faa ham til at holde op, var at give ham Tobak. For i sin Begærlighed stoppede han altid sin Pibe saa fast, at der ikke samtidig blev Luft til at sutte paa Piben og til at fortælle.

Nej, naar Halvor Tømmermand begyndte at berette om sine Togter med Peder Bredahl i Svenskekrigen, under Københavns Belejring, eller naar Høj-baadsmanden tog fat om sine Ostindierejser og de store Batailler, han havde været med i under Admiral Niels Jul, saa glemte Steffen alt andet i Verden. Stundom kunde det hænde, at Guvernøren selv kom ud og sad paa et af Ankrene og lyttede til. Og naar han kom, saa mældte de andre, Hamborgerne og deres Tilhæng, sig, for saa vankede der altid et Par Kander Rom eller tre bagefter til en Aftendrik. De var kun en 4—5 Stykker, de samme Hamborgere, vilde og resolutte Karle, der ellers ikke gav sig meget at skaffe med de danske Baadskarle; og skete det, var det oftest med Haanskhed og store Ord, saa der let blev Klammeri. Men de mest forvorpne og uskikkelige Kompaner af de Danske, blandt dem først og fremmest Melchior og Kasper, havde slaaet sig sammen med Hamborgerne og optraadte Tyranniskvis, hvor de kunde komme af Sted dermed.

Og skete det da en Aften, en 14 Dage efter at »Havmanden« var kommet ud paa det dybe Vand Nord-Vest for Skotland og havde begyndt at styresydlig Kurs, at der blev et stort Parlament og Slags-niaal ude paa Bakken af den Aarsag, at Hamborgernes Anfører og bedste Bas, et ugudeligt Menneske, som bed Hans Bormann, der havde taget Hyre som Baadsmandsmath, vilde tage sig den Rettighed til, som alene tilkom Højbaadsmanden eller en anden af den faste Stok, at udskænke Rommen af Kanderne.

»Vi frie og ærlige Søfolk af den frie og mægtige Hansestad Hamborg, vi lader os intet spille paa Næsen!« raabte han. »Vi vil intet lade os sætte til Side af de dumme Dänen.«

Og dermed vilde Hans Bormann rive den ene af de Rom kander til sig, som en af Oploberne kom med.

»Tøv lidt!« sagde Baadsmanden, Søren Hansen.

— han var Hamborgerens Mand saa vel. — »Tøv lidt, din skrydende Æsel, der er fler 0111 Budet!« Saa tog han ham med den højre Haand i Tynd-stegen, saa Hans Bormann gav et Vræl fra sig, og med den venstre tog han Romkanden fra ham. »Du er i dansk Skib og faar holde Dig i Skindet, hvor svært det end kan falde Dig.«

Saa skænkede han og de to andre Baadsmænd Rommen ud i en Hast, at der ikke skulde spildes mere.

»Jeg under Dig gerne dit Anhang, Hans Bormann,« sagde Tømmermanden og pegede paa Melchior og Kasper. »Jeg kan vide, I har for Skik at

Oplober = Letmatros.sætte jert Bymærke, de tre Hamborger Taarne, i Panden paa Folk til Attest paa deres Ærlighed.«

Over den Udlægning af de tre Bogstaver i Panden paa Melchior og Kasper blev der stor Lystighed paa de Danskes Side; men Melchior fløj op og ind paa Tømmermanden med sin Kniv. Dog, der kom han galt afsted; han lik svære Hug og blev til sidst bunden paa Hænder og Fødder. Og hans Kompagni, som saa, at de ikke var stærke nok, turde ej komme ham til Hjælp.

Men da de ældste af det faste Mandskab kom agterud paa Skansen, til Hytten, hvor Kaptajnen sad og havde drukket sig en halv Rus, og forlangte Melchior sat i Bøjen som den, der havde trukket Kniv mod sin Overmand, blev der et Postyr. Thi Hamborgerne fulgte med og fremsatte Sagen paa deres Vis, og de havde Kaptajnens Øre. Han vilde, saa bandte han, aldrig finde sig i den Spot om de Hamborger Taarne. Skulde nogen i Bøjen, saa skulde det være Tømmermanden, Fanden hente ham nu og evindelig, og ikke den ærlige Hamborger, der havde hævdet sin By's Ære. Det hjalp ej det mindste, at Oberstyrmanden søgte at gøre ham for-staaeligt, at Melchior desværre var Dansk, og at hans onde Fagter og Trusler med Kniven ej var at sætte paa Hamborgs Regning. Jan Blum var Hamborger, sagde han, og der var lige saa stor Forskel paa en fri Hamborger og paa en Koppenhager, som der var paa en ædelbaaren Junker og en kluntet og ufri Bonde-knold.. . . »Han gav Skib og Besætning og Redere og Guvernør Satan i Vold — det danske Rak!«

»Til Side dér, til Side!« lød det, og frem sprang Guvernøren med sin Stok i Haanden. »Her er vel Vidner paa de Ord, den brovtende Karl sagde dér!« raabte han. »De skal blive ham dyre! Men fluks nu, Hatten af, og gør Afbigt for eders løse Mund, eller jeg skal fugtle Jer Hamborgernykkerne ud af Kroppen! I kender vel mit fulde Navn og ved fra gammel Tid, at det er Jørgen Iversen Dyppel, og at jeg som Flensborger ej er Tysken vel affectioneret. Og ham sætter I i Bøjen straks, Gevaldiger,« Jørgen Iversen pegede paa Melchior. »Vi har udædiske Mennesker nok under Dækket, — ser vi os intet for, kan vi snart faa flere over Dækket, end vi kan magte.«

Gevaldigeren og hans Folk førte Melchior hen foran for Stormasten. Der blev hans højre Ben sluttet i en kort Lænke, som vandrede paa en Jernstang, der stod fast i Dækket, saaledes at han kunde gaa saa langt, som Jernstangen var. Imens fik Kaptajnen Hatten af og erklærede stammende, at han var rusig, saa rusig, at han intet vidste, hvad han sagde, og bad den højædle Hr. Guvernør forlade ham hans løse og skidne Mund. Men det Blik, han sendte ham fra sine smaa blodskudte Øjne, stemte ikke overens med hans ydmyge Lader.

Steffen var endelig falden i Søvn. Hans Sindhavde været stærkt optaget af Aftenens Hændelser, og han havde ligget længe og raset mod Hamborgerne og Kaptajnen, men til sidst var han falden hen. Hvor længe han havde

sovet, vidste han ikke, men han blev vækket ved, at en Stemme tæt ved hans Øre hviskede hans Navn. Det var Jørgen Iversen.

»Stik i dine Bukser og kom ind til mig, men sagte.«

Steffen var lysvaagen med det samme. Et Øjeblik efter gled han lydløst ind i Guvernørens Kahyt og trak Døren til efter sig.

Jørgen Iversen sad ved Bordet foran Løj bænken. Der var draget Klæde for alle Vinduerne, saa Sommernattens Halvlys kom ikke ind, men paa Bordet stod en Blændlygte, fra hvilken et Lysskær kastedes over et Stykke af Bordpladen og op over Jørgen Iversen. Han sad foroverbøjet, støttende sit Hoved i venstre Haand og fulgte med højre Pegefinger Navnene paa Skibsrullen, hvor Steffen selv havde skrevet sit Navn. Paa Bordet laa der endvidere et Par Pistoler og et Par spanske Knive.

Han løftede Hovedet og saa' alvorligt paa Steffen, da lian sneg sig ind. Steffen saa' aldrig de Øjne uden at tænke paa Gertrud og uden at føle sit Hjerte banke.

»Kom hid,« sagde han dæmpet, »og lyt, om Du hører noget.«

Steffen stod aandeløs, med aaben Mund, og lyttede. Han hørte Søernes Skvulpen mod Laaringen. og deres Plask og Brus, naar Agterskibet satte, saakom Træværkets regelmæssige Knagen under Fartøjets rolige Bevægelser og endelig, ligesom fjernere, Vindens Susen i Rigningen, og dér — jo nu kom det igen — en mumlende Lyd af Stemmer i Nærheden.

»Der er nogen hos den velbyrdige Kapitajn,« sagde Steffen.

»Det tror jeg med,« svarede Jørgen Iversen, »men det er saa vist ikke Velbyrdigheder. — Du maa op og se hvem, det er, der kommer til ham paa denne Tid af Natten, — det kan komme til at gælde manges Liv, at vi er forberedt. Se her, Steffen, Du maa denne Vej, men husk, det er en vovsom Færd, baade om Du ikke holder fast, og om nogen fanger et Glimt af Dig.«

Guvernøren havde blændet Lygten og trukket Klædet fra det høje Vindue ovre i Læ. Forsigtigt aabnede han det; det var nærmest som en Dør ud til en lille Udbygning paa Skibssiden med et Rækværk om, Galleriet, som det hed.

»Nu maa Du op paa Skuldrene af mig, naar vi kommer ud,« hviskede han, »og se at naa en af Ringeboltene i Listen, saa Du kan komme op og kigge ind ad Ruden. Det var lettere for Dig ovre til Luvart, men i Læ kan Du bedre skjule Dig. Hør efter, om Du kan fatte, hvad de taler om, men agt Dig, at Du intet bliver set. Lad os saa gaa i Guds Navn.«

Et Øjeblik efter stod de ude paa Galleriet. Steffen saa ned i det mørke, brusende Vand, der strømmede ustandseligt bort under Fødderne paa ham, og fra

Bering Liisberg: Havmanden-'. øhvis hemmelighedsfulde Dyb der lød som Suk og sagte Hvisken, medens Morilden lyste som Guld; og han saa op paa de høje, mørke Sejl, der syntes at bære Skibet og dog svævede som Skygger i Luften. Han følte et Øjebliks Gysen, men da han saa Jørgen Iversen stille sig til rette, skræve ud og tage fat i Inderkant af Vindueskarmen for at staa fast, entrede han resolut op, stod straks efter paa hans Skuldre, bed sig med Neglene fast i Listen ved Skandækket, naaede en af Ringeboltene under Lønningen og hævede sig nu uden Møje op, saa han fik Fæste for sine bare Fødder paa Raaholtet. Forsigtigt nærmede han Hovedet til Vinduet. Ak, det var lukket, ikke en Lysstraale trængte ud gennem det tykke grønne Glas, kanske sad de i Mørke ... og ikke en Lyd var her at høre for Søens Brusen.

Saa maatte der voves noget mere. Ved Hjælp af en nedhængende Tovende naaede Steffen paa Raaholtet hen i Mesanrøstet, der laa lige ved Forkant af Hytten. Det gjaldt blot at komme uset over Lønningen. Steffen entrede op ad Taillerebene og stak Hovedet op. Ikke en Sjæl at se paa Skansen andre end Rorgængeren. Lynsnart svang Drengen sig over Rælingen og stod i næste Sekund i Skjul bag Hyttens aabne Dør.

Det varede lidt, inden Stelfen gennem Dørsprækken kunde overse Kaptajnens Lukaf. Men tre forskellige Stemmer kunde han skelne, hvor sagte de end talte. Og stor var hans Forbavselse, da det gik op for ham al den ene var Kaptajnens, den anden Kas-pers og den tredje Melchiors, som han troede sad i Bojen. Men hvad i Himmelens Navn var dette!

»Paa hvormange kan wir den rechnen?« spurgte Kaptajnen sagte.

»En 30 Stykker eller mer,« svarede Melchior lige saa lavmælt; »men lad det blive min Sag. I kan vel vide, jeg før tager for mange, end for faa. Men et forlanger jeg: Guvernøren bliver min Mand.«

»Han maa blive jer Mand eller Dyvelens Mand, I Spitzbub!« sagde Kaptajnen og lo. »Men vær nu fursichtig og sig ej for meget. De behøfer allesammen intet at forstaan, kuns de fornemmeste.«

»Bare Jokum Gulliksen og hans Kompagni ved Besked, er det nok,« sagde Melchior.

Det gav et Sæt i Kaptajnen. »Jokum Gulliksen!« sagde han tøvende, »ham, der før har sejlet som Styrmand og som Skipper paa de spanske Ey-lande . . .«

». . . Med »Graa Ulv« og med »Vildmanden«,« faldt Kasper ham i Talen. »Netop den Mand, en Karl! . . . ja, jeg vil hellere have General Satan til Uven, end ham. Han blev puttet i Jern forgangen Aar for nogen skidne Lapperier med et Par andre Skippere i »Fortunen« nede ved Stranden.«

»De døde af det, de Skippere,« føjede Melchior forklarende til. »Den ene havde slaaet en Tand ud paa ham ude i Ost-Indien en Gang. Jokum havde intet set ham i 27 Aar, — han glemmer aldrig, gør han ikke. — De andre stak han for Selskabs Skyld, sagde han.«»War det denn nicht bettre, at intet tage den Jokum Gulliksen med,« sagde Kaptajn Blum med stor Uro i Stemmen. »Jeg tænker vi later den ganske Sag faren . . .«

Steffen saa Rorgængeren pludselig slippe Roret. Let og lydløst løb han hen til Hytten. Det var Hans Bormann. Han stillede sig i Døren, saa Steffen maatte trykke sig helt op mod Hytten, og sagde truende:

»Vil I intet være med, I Kærling, bliver det jer egen Sag, — der bliver saa meget des mer til os andre. Men kom nu til Dato med jer Aftaler — Styrmanden gør Tegn til mig fra Kobryggen.« Saa listede han sig hen til Roret igen.

»Vi tales saa ved i Morgen paa Kvældsvagten,« sagde Kasper, »saa ved jeg, hvordan Jokum Gulliksen vil gribe Tingen an.«

Steffen saa dem alle komme ud paa Skansen. Han saa Melcliior kaste sig ned ved Bøjen, og sprang selv i samme Nu ud i Mesanrøstet. Han hørte det samme Smæk fra Laasen i Lænken, som han havde hørt om Aftenen, da den blev lagt paa, og medens han tænkte ved sig selv, at Kasper allsaa maatte have en Nøgle, entrede lian samme Vej tilbage og stod et Øjeblik elter i Guvernørens Kahyt og aflagde Beretning, om livad han havde set og hørt.

Guvernøren saa mere og mere alvorlig ud.

> Jan Blum er en fej Hund,« sagde han, »og tør intet handle selv, men kan han faa Slaverne til at rotte sig sammen, bliver det bagefter dem og ikkeham, der har gjort det af med mig. Men han har gjort Regning uden .lokum Gulliksen, — han har ladet ham svelte i Hullet en Gang, da han var hans Styrmand, saa han nær havde sveltet hani Sjælen ud af Kroppen, og Jokum glemmer intet. — Naa, Stelfen, jeg vil sælge mit Liv dyre! Lad os nu først se, hvem vi kan stole paa.«

Han tog atter fat paa Skibslisten og satte Mærker ved forskellige Navne.

»Det var vel anden Oberstyrmand, der havde Vagt?« Steffen nikkede. »Ja, jeg tænkte det nok. Han er Rendsborger, og de er aldrig at lide paa. Alle de danske Baadskarle paa nær dine to Gaster med de hellige Navne, er vore Folk — de fleste af Servingerne gaar vel med os, men faar de 30 Mand med af Slaverne, bliver de os for stærke, det Pak. — Gak nu til Køjs, Steffen, og sov trygt, Dig gælder det intet — dog, Du faar blive lidt endnu. En ved aldrig, hvilken Time, der bliver den sidste. Og jeg maa tænke paa Gertrudlille, det stakkels Barn.«

Jørgen Iversen satte sig ved Bordet og saa fast paa Steffen.

»Foruden mig har Gertrud ingen anden i Verden end sin Faster, som er svag og gebrechlig og intet i Stand til at værne hende, 0111 Behov gøres. Og det kan snart ske i denne onde og syndige Verden. Faar jeg Lov at beholde Livet, skal jeg være som en

Servinger var Folk, der for Overrejsen, Kost og Klæder gjorde Tjeneste i et vist Antal Aar for Kompagniet.Fader for Dig, Steffen, det Løfte gør jeg nu for Guds Aasyn, — lover Du mig igen, at Du vil være hende en Beskytter og Beskærmer, saa vidt din Evne strækker?«

»Det lover jeg, og Gud i Himmelen hjælpe mig dertil!«

»Amen!« sagde Jørgen Iversen og nikkede. Saa tog han en lille Skindpung frem fra sit Bryst og den halve Guldmønt ud af den. Han drejede den imellem sine Fingre, medens han talte. »Ja, Du kender den jo alt, saa her behøves ingen lang Forklaring. Du maa forvare den vel, thi af den hænger kanske Gertrudlilles timelige Vel. Hendes Faster, som intet er Mikkel Mus god, ved Besked om Pengene, hvor de er skjult, og skal sige hende det, naar hun kommer til Skelsaar og Alder. Men det kan hænde, hun er saa stiv i sin Hadskhed mod Mikkel, at hun intet taler om det, men venter til Gertrud er bleven for-seet med en Mand, og saa kanske hun havde mest Lyst til at vente, til hun blev Enke. Men naar Du kommer hjem, skal Du tale med dem begge paa een Gang og vise dem Mønten og forlange den anden Halvpart udleveret, og inden I gaar til Stedet skal Du kalde en Tredjemand til, en som kan se Mikkel paa Fingrene, og først da skal I grave Pengene op.«

Steffen følte sig ined et som Mand. »Det skal blive efterlevet til Punkt og Prikke!« sagde han alvorligt. »Men om jeg nu selv skulde komme i Bekneb, saa jeg ser, jeg intet kan vinde hjem?«

»Da skal Du sende Mønten hjem i forseglet Brevtil Gertrud Jørgensdatter med en god Mand, den hedste Du kan finde efter Tidens Lejlighed, dog at Du intet mælder hannem om, hvad Magt ligger paa den Mønt. Og saa faar Vor Herre om Resten. — Men naar Du kommer ud til St. Thomas, skal Du opspørge en fornem Hollænder, som hedder Joost van Stråten. Og ham hilser Du blot fra Balthasars Broder, Jørgen Iversen, glem intet det: Balthasars Broder, saa vil han videre tage sig af Dig. Og sig liam, at ilivorvel Adolf Esmit er en Hallunk, maa de tage ham til Guvernør indtil videre. — Faa mig nu din Haand, Steffen! Jeg tror, Du est af det rette Tømmer. Og vil Gud, at liden Gertrud fanger sin Førlighed igen og Du faar Godvilje til hende, da har jeg intet bedre Ønske, end at hun maatte faa det samme til Dig. — Gak nu, det gryr alt i Øster, og jeg har kuns een Dag at beraade mig i.«

Det var ikke Steffen muligt at faa Luft inde i det lumre Lukaf, da han kom ud fra Guvernørens Kahyt. Blodet bankede i hans Tindinger og brændte i hans Aarer, han maatte ud paa Dækket og trække Vejret. Men næppe havde han aabnet Døren til den ene af Gangene, før han forstod, at han alligevel maatte holde sig inde. Derude paa Storlugen sad Kasper i den kolde, graa Dæmring og drak Glas om Glas med de to Skildvagter. Det var tydeligt at se paa deres røde Ansigter, at han ikke havde sparet paa Mosten. Og bag ved dem laa Hans Bormann paa Knæ og førte gennem Gitterværket en ivrig, hviskende Samtale med en eller flere af Fangerne nede paa Batteriet.Steffen havde givet meget til at kunne komme til at høre, hvad dér blev aftalt. Men det var umuligt for ham at komme ud paa Dækket uden at blive set, og saa maatte han, hvor nødig han end vilde, blive i sit Lukaf.

Men hedt var der derinde og tungt at aande. Mester Martin sov som en Sten og svedte som i en Badstue, — der var en lille Skydelem i Loftet over hans Hoved; den bandt stærkt, men han maatte have Luft — Steffen lagde sig paa Ryggen tværs i Køjen, satte Tæerne mod Lemmens Kant og stemmede fast imod — jo, der gled den! Han lagde sig tilrette, men i det samme skyggede det igen for Lys-aabningen, og et skægget Ansigt kom til Syne. Det var Melchior, der fra Bøjen havde skubbet sig frem til Lemmen og som med et stort Grin saa ned paa Steffen, og sagde dæmpet og fnisende det ene Ord: »Søndagsbarn!«

Steffen kunde aldrig senere forklare sig, hvad han følte, eller hvorfor han netop gjorde det, som han gjorde. Det var, ligesom om en anden førte ham og talte igennem ham. Kun havde han en Fornemmelse af, at han var ganske stiv.

»Agt Jer, Melchior! Agt Jer! Jeg vaagnede nys af en Drøm, og det var om Jer, jeg drømte.«

Grinet om Melchiors Mund forsvandt; det gik over i et ængsteligt spørgende Udtryk.

»Hvad drømte I? Hvad, — hvem skal jeg agte mig for?«

»For en Økse!« svarede Steffen, stadig med denFølelse, at det var en anden, der talte ud af hans Mund ». . . og saa for Balthasar ... og for Kasper, for dem begge, for dem begge!«

Han hørte Melchior give et halvkvalt Skrig fra sig, vælte sig rundt paa Dækket og slæbe sit tunge Legeme bort.

Og trods sit bankende Blod faldt Steffen i Søvn med det samme, med Haanden klemt fast om Brystlommen i Skjorten, hvor den halve Guldmønt laa forvaret.SØNDAGSBARNET

Steffen havde aldrig følt sig saa forunderlig til Mode, som medens han laa her i sin Køje om Bord i Skibet »Havmanden« i den aarle Morgen. Han sov, og han sov dog ikke. Han laa i Køjen paa sin Ryg med lukkede Øjne og kunde ikke røre sig, . . . eller laa han hjemme i sit Hul hos Magister Severinus ved Tugthusporten? Nej, vist ikke nej, han blev vugget og baaret, han sejlede med et Skib, han var om Bord.

Men livad var det dog? . . . Han kunde jo se lige igennem Bord og Planker: Der laa Guvernøren, paa-klædt paa sin Løjbænk og tænkte frem og tilbage, om han skulde kalde Jokum Gulliksen for sig, — han kunde intet bekvemme sig til at søge Hjælp lios den Misdæder, — men alligevel, det gjaldt Livet . . .

Og Steilen saa med grusom Tydelighed de store, grønfinnede Hajer, der fulgte Skibet og for hverSmule, der faldt over Bord, vendte sig om og snappede det med deres vældige tandspigrede Gab, — de gik i Søen lige ved Siden af ham — nej, Himmelen ske Tak, der var en Egeplanke imellem — en god og dygtig Egeplanke! — Om de nu er saa meget værre, de store, graadige Havdyr, end de Udyr i Menneskeskikkelse dernede paa Batteriet, Jokum Gulliksen og Bent Næseløs og Samuel Soldat . . . der er meget Blod i deres Fodspor og mange Lig, hvor de har færdedes, . . . hvad er det, de har for? ... de bryder en Planke fra dernede paa Batteriet, agterude, hvor det er mørkest, . . . en til, Slaverne synger og brøler, saa ingen kan høre Brækjernet, undtagen Steffen. Han ved ikke selv, hvordan det er fat, men han ser og hører alt. Selv den sagte skrigende Lyd, da de drejer en stor rusten Nøgle rundt i en Laas, der er kommen til Syne bag Plankerne; han ser Døren gaa op, hører den pibe paa sine Hængsler og ser Jokum Gulliksen og Bengt Næseløs knibe sig ind i Arkeliet . . . Vaabenkamme-ret ret under hans Køje! — der kommer de — op gennem Lemmen i Dækket, med Bøsser, Spyd og dragne Klinger . . .

Steffen udstøder et Skrig og Vaabenkammer, Slaver og Hajer forsvinder med et, han vælter sig over paa Siden og falder i en dyb, drømmeløs Søvn.

»Naa, Steffen, vil I intet tørne ud?«

Steffen rejste sig over Ende, badet i Sved, og saa sig forvildet om.»Der er alt slaaet 4 Glas,« fortsatte Martin Hovmester ». . . det var ellers fælt, som I skreg før, jeg blev helt ræd for Jer, som I laa og gav Jer.«

Med et Sæt var Steffen ude af Køjen, følte til Skindpungen, smed Tøjet paa sig og vilde gaa ind til Guvernøren.

»I kan intet komme ind,« sagde Mester Martin og stillede sig foran Døren. »Hr. Mads er kaldet til Hs. Højmægtighed for en lille Tid siden, og han vil intet forstyrres af nogen, end ikke af Jer!«

Præsten var hos ham! — Steffen kunde høre hans høje, lyse Stemme og Jørgen Iversens dybe Bas . . . Han skelnede Ordene »mit Hjertes urolige Tanker.«

Steffen faldt paa Knæ, tæt ind imod Døren, og alt blev stille en Stund . . .

... til en trampende, klirrende, bølgende Lyd lod sig høre under ham. Lemmen ved hans Side blev stødt op nede fra, og væbnede Mænd steg hurtigt op fra Arkeliet.

»Herre! Herre!« skreg Steffen.

»Gid din Tunge maa kvæle Dig, forbandede Knægt!« brølede den nærmeste og sparkede til ham, idet han stødte Døren op.

Begge Fløjene slog tilbage, men de vilde Mænd, der stod rede til at styrte ind, blev staaende et Øjeblik tavse paa Tærskelen.

»Dette er Jesu Christi sande Blod!« lød Præstens Stemme.

Jørgen Iversen laa paa Knæ foran det lille Bord,som Steffen plejede at skrive ved. En hvid Dug var kastet over det, og bag det stod Præsten og holdt den knælende Nadvergæst Kalken for Munden. Solstraalerne brødes i Kalkens gyldne Rand.

Steffen, som laa sammensunket i Dørkarmens ene Hjørne, saa det alt i samme Nu, Døren sprang op. Hans Blik strejfede Pistolerne paa Bordet. Hurtig som en Tigerkat sprang han frem, greb dem og styrtede hen til sin Herre:

»Tag dem! Tag dem!«

Jørgen Iversen rejste sig roligt. »Ak nej, Steffen, det sømmer sig ej nu. Min Time er kommen, før jeg tænkte, og det er kanske bedst . . .«

Oppe paa Dækket hørtes Skud og Skrig.

»Hvad har I for for Niddingsværk, I arme forblindede Mennesker?« Han gik et Par Skridt frem.

»Fald an! Hvi tøver vi!« raabte Bengt Næseløs med et Brøl og stormede frem med sin lange Partisan. Bag ham mylrede andre frem.

Steffen skød den ene Pistol af imod ham, han saa ham vakle, — løftede den anden og trykkede løs. Den rødskæggede Kasper viste sig pludselig i Krudtdampen med hævet Økse tæt ved Jørgen Iversen, Melchior lige under ham, — Steffen sansede intet mere, han trak sin Kniv, styrtede ind imod dem og huggede efter Kasper. Saa følte han en hæftig Smerte i sin ene Arm og fik næsten i samme Nu et vældigt Slag i Hovedet, saa han bevidstløs sank om paa Stedet, hvor han stod.Da Steffen kom til sig selv igen, laa han paa Bordet i Guvernørens Kahyt. Hans første Tanke gjaldt Skindpungen — jo, den var der endnu.

»I maa intet kaste Jer saa hæftigt,« sagde Badskæren, som stod ved Siden af ham og badede hans Hoved med Eddike.

»Hvad er der sket? — Hvor er Guvernøren?«

»I maa være kønt stille! I har faaet et fælt Hug i Armen og et dygtigt Slag i Hovedet, men I maa være glad I slap med Livet, — om intet Melchior havde holdt sin Haand over Jer, saa var I fulgt med jer Herre.«

»Hvor er han, hvor?«

»Han blev hevet den Vej ud tillige med Hr. Mads og Understyrmanden!« sagde Badskæren mørkt og pegede paa Døren til Galleriet. »Og han var vel bedre værd. — Nu føres der et slemt epikuræisk Levnet her om Bord; hør blot!«

Oppe paa Dækket lød der Skrig og Skraal, Latter og hylende Sang.

»Nu svirer de og drikker. Om en Time er der ikke 10 ædru Mand om Bord. Skammeligt, skammeligt, saa mange gode danske Sømænd, der har maattet lade deres Liv for de udædiske Karies Haand. Tømmermanden slog de med en Buløkse ved Roret. Han aldrig saa meget som drejede sig efler Slaget. Oberstyrmanden og første Understyrmand skød de. Højbaadsmanden og de to Baadsmænd hænger deroppe under Raaen og har knap sprællet af endnu.En 10—12 Stykker af vore Søfolk, Løjtnanterne og de fleste af Soldaterne, saa rusige de var, har de hevet over Bord, — men de fleste slog fra sig som ærlige Mænd, og der ligger mange Døde deroppe af det Djævelens Kram. — I har taget tre Mand for jer Part, og ubilligl var det at forlange mer af slig en Ungdom. — Det er nu ellers sært, for Kasper ligger hen med Mund-klemme, endda I kuns har givet ham en ringe Rift i Benet, men han faldt ned, som om han var lammet i alle Ledemod, — han ser og hører alt, men kan intet røre et Lem. Et mærkeligt Tilfælde og vel værd at antegnes. Naa, nu kan I gerne give los paa jer Kniv, I har holdt om den med slig Kramp-agtighed, at det intet har været muligt at vriste den fra Jer. Og Melchior forbander sig paa, at I har

reddet hans Liv. Hvordan, det ved jeg intet, og jeg tror knap, det har været efter jert Sind, — men det kan hænde, I gør klogest i at lade ham tro det.«

Badskæren havde lagt Forbinding om Steffens venstre Overarm og lavet ham et Bind til at bære den oppe i. Saa hjalp han ham forsigtig ned.

»Kan I støtte paa Benene?« spurgte han. »I er sluppet bedre end en af Slaverne, Jokum Gulliksen hedder han. Han blev slaget af en af Jan Blums Folk, livilket var underligt nok, saa som de ellers var i Kompagni, som det synes; han har faaet Hovedet flækket omtrent. Naa, nu er det bedst, I kommer op i den friske Luft. Men sæt intet det travrige Ansigt op, — her er kuns lystige Folk om Bord, ogden højmægtige Hr. Kaptajn vil kanske intet finde Behag i eders Travrighed.«

Medens Badskæren lod Munden løbe, havde han hjulpet Steffen ud paa Kobryggen til Luvart. Der lod han ham sætte sig op imod en af Lavetterne og gik saa ned for at se til den saarede Jokum Gulliksen.

Der var ingen Vind. Sejlene, der i de sidste 14 Dage havde staaet spændte og bugnende ud for den friske Kuling af Øst, hang slapt ned fra Bæer og Stag og daskede ved Skibets døde Bevægelser ligesom livløst mod Master og Stænger. Undersejlene var svigtede, og dér ude til Luvart paa Fokkeraaen hang, til Steffens Rædsel, de tre afsjælede Legemer, dinglende og svingende. Ude paa Bakken sad de Tiloversblevne af den danske Del af Besætningen. De saa mørke og nedslagne ud. Flere af dem havde faaet dygtige Skrammer, og en ung Kvinde, en af Fangerne, som Steffen tidt havde set sidde tavs og bleg og stille med Hænderne foldede over sine Knæ og altid stirrende ud i den Retning, hvor det danske Land var forsvundet, havde taget sig paa at vaske Saarene og hjælpe til med Badskærgerning. Ovre i Læ, langs Kobryggens Ræling laa en Række tavse Skikkelser, og et Par Soldater gik fra den ene til den anden og bandt et Par Kanonkugler ved Fødderne af hver.

Der var liden Lystighed ved nogel af det. Glæden kom agterfra, men dér var den ogsaa højrøstet nok. En skulde tro, at der holdtes Kildemarked paa Skansen, saadan en Skrigen og Skraalen var der. Skan-sens Dæk var fuldt af Mennesker, de løsslupne Fanger, der laa imellem hinanden og spiste og drak, mens de sang og brølede i vilden Sky. Enkelte laa paa Knæ og omfavnede hinanden eller trykkede deres Ølkande ind mod Brystet og kiggede kærligt til dens Indhold, andre løftede Bægre til Vejrs og drak hinanden til, og atter andre gantedes med Kvinderne, hvis Hvin skar skingrende gennem al anden Lyd.

Agterst ude ved et tværskibs Bord, ragende op over alle de øvrige sad den velbyrdige Kaptajn Jan Blum og Skibets nye Befalingsmænd, anden Oberstyrmand og Samuel Soldat nærmest ved ham, dernæst Hans Bormann og Melchior og det øvrige hamborgske Kompagni. Bunden var slaaet ud paa et Par Fade med Sul og Brød; ude i Borde laa Øltønder og Brændevinsankre, og Botteléren samt Drengene havde nok at gøre med at bakke op.

Jan Blum var som sædvanlig i prangende Klæder, og hans Ansigt skinnede omkap, snart med den lysrøde Spinell og snart med den skønneste rødblaa Ametyst. Hans Pistoler laa foran ham, en ved hver Side af Tintallerkenen; til Trods for hans brov-tende og storagtige Væsen, flakkede hans Blik dog uroligt rundt, snart ned til de larmende Slaver, snart over til Melchior og Hans Bormann og deres nærmeste Kammerater. Men med en Mine som en Hertug holdt han hvert Øjeblik sit Bæger bagud over Skuldren, at Mester Martin, der stod bagved med Guvernørens Sølvkande, kunde skænke i for ham.

Bering Liisberg: Havmanden«. 7»Se, hvor han teer sig, den spanske Pludderkok!« hviskede Melchior. »Han var ræd nok i Nat, og havde vi ej skaffet os Nøglerne selv til Arkeliet og flyet dem til Jokum Skipper, saa var der intet blevet af den hele Lystighed.«

»Laut sprechen, verdammter Hund, kein Flustern!« brølede Jan Blum og saa rasende over til den Talende.

»I har vist faaet Skade paa Hørelsen!« raabte Melchior rask til Svar. »Jeg taler ellers, som jeg vil.«

Jan Blum tog sig hurtig til Øret, saa' sig ængstelig om, men rakte straks efter Bægeret bagud over Skuldren som før.

Mester Martin skyndte sig med et sledsk Smil at skænke i. Han var bange for, at der skulde blive Klammeri;

under et saadant vidste man aldrig, hvordan det kunde gaa, og han vilde nu helst beholde Jan Blum til Skipper. Han bøjede sig derfor ned og hviskede Kaptajnen i Øret. Det var aabenbart, at Mester Martins Ord gjorde mægtigt Indtryk paa ham, han satte Bægeret fra sig uden at drikke.

»Der Sekketarius,« raabte han, »der Sekketarius, der hat solch' goldne Geheimniisse! Dasz ihn der Teuffel hol'!«

Og efter mere Hvisken blev Styrmanden og Samuel Soldat sendt ud efter Steffen.

Larmen fra de svirende Slaver var blevet saa stærk, at det paa den anden Side Bordel var umuligt at følge, hvad de hviskede om. Men Melchiorspidsede Øren, da han forstod, at der var Tale om Steffen, og at Guvernøren havde betroet ham, hvor hans store Skatte laa nedgravet. Den Guldfugl skulde han ikke lade sig slippe af Hænde. Han stod vel Søndagsbarnet nærmere end nogen anden om Bord; han havde jo med sine egne Øren paa Hundevagten hørt hans Advarsel, og han havde med egne Øjne set Drengen med Kniven i Haanden kaste sig imod Kasper, da denne alt, som Melchior mente, havde hævet Øksen imod ham selv. Om nu blot Steffen kunde holde tæt og intet sige Jan Blum! Havde kun Jokum Gulliksen været frisk og ikke ligget og været halvdød, ja, maaske heldød dernede! Saa skulde Piben snart have faaet en anden Lyd. Nu var der kun Hans Bormann og et Par andre, han kunde stole paa. Melchior saa ud over Slaverne. Fra dem var der ingen Hjælp at vente, de var alle i én stor Rus. Og de danske Folk derude paa Bakken var faa og vaabenløse. Melchior maatte sætte sin Lid til, at Steffen var et Søndagsbarn, og at enhver Skade, som man søger at bringe over et Søndagsbarn, falder tilbage paa den, der stifter Skaden.

De to Mænd kom tilbage med Steffen. Kun med Møje banede de sig Vej gennem Sværmen, og Steffen tænkte i sit stille Sind, at om der pludselig kom en Stormbyge op, kunde det blive lystigt nok. Hvad skulde han ellers agterude? Naa, nu stod han lige over for Jan Blum, og al hans Harme kogte op i ham, saa han havde ondt ved at holde sig rolig.

Jan Blum havde trukket Hatten frem i Panden

7*og stirrede paa Steffen med sin barskeste Mine. Saa slog han ud med Haanden til Mester Martin.

»Den højmægtige og strenge Hr. Kaptajn har faaet at vide, at Jørgen Iversen har sagt Jer, hvor hans mange og store Skatte er skjult, og byder og befaler Jer nu, Steffen Skriver, at aabenbare ham de samme Steder.«

Ak, hvor bankede Steffens Hjerte mod Skindpungen i hans Skjortelomme!

»Den, der har bragt den høj mægtige og strenge Hr. Kaptajn slig Vidskab,« svarede han og hans Stemme var lige saa skærende som hans Ord, »har faret med Løgn, og da det sagtens er Jer selv, I Rævefjæs, maa I gaa og gælde for den Løgnhals I er.«

»Saa sagte, saa sagte, min unge Herre!« Mester Martin rystede lidt paa Stemmen. »Jeg har det fra en ærlig og agtbar Borger i Helsingør.«

»Det var bedre, I havde det fra en af de ærlige og agtbare Mænd derhenne mellem de oprørske Slaver,« svarede Steffen, »saa kunde I dog føre et ærligt og agtbart Vidne paa jer ærlige og agtbare Mund, og det ene kunde være lige saa forbandet som det andet!«

»Ey, ey, Sakkerment! was fliistert der Lausbub?« raabte Jan Blum. »Fort mit den Kerl, bis zum Maste dort!«

»I bør intet sætte Jer op imod Himmelens og jer Øvrigheds Vilje, Steffen Broager!« sagde Mester Martin sødt. »I skal intet sige nu, om hvor Pen-gene er skjult, den Vidskab er kun for den velbyrdige Hr. Kaptajns Øren, I skal kun sige, om I vil aabenbare det. Jert Liv hænger i en Traad. Nu bliver I bundet til Naglebænken ved Mesanmasten, og den velbyrdige Hr. Kaptajn tæller 1—2—3, og har I intet svaret inden 3, saa skyder Hr. Kaptajnen efter jer højre Haand, — og han rammer sikkert, — og saa tæller han paa en frisk 1—2—3, og saa skyder han efter jer venstre Haand, om I ej har faaet Sind til at sige Ja forinden. Saa gaar det ud over jert højre Øje og saa over jert venstre, og saa kan I derefter faa Lov at betro jer Hemmelighed til Hajfiskene,

— de har ikke alle faaet Frokost i Dag! Men føjer I Jer smukt, vil han gøre Jer til sin Sekretarius og give Jer Kost

og Løn, dobbelt af hvad I fik tilforn.«

»Jeg kan intet sige, af Aarsag jeg intet ved. Men vidste jeg, hvad I vil vide, skulde jeg intet sige til udædiske og ukristelige Mordere som I. Jeg er en ærlig dansk Mand fra Flensborg ligesom min salig Herre, Gud unde ham og os begge godt i sin Himmel.«

Steffens korte Liv fløj forbi ham som i et Syn, da han gik hen til Naglebænken og af Jan Blums Haand-langere lod sig binde med udspredte Arme til Bænken. Han nærede ingen Frygt, men et dumpt Raseri. Han havde sin Kniv, — om han nu stak til dem? Ak, nej, det var kun at lægge stor Blodskyld paa sig selv. Ak, Gertrud, Gertrud! Men Mønten! om de nu fandt Mønten paa ham! Aa, nu var begge Hæn-der bundne. Ak, Gud i Himmelen, han kunde jo ikke gøre mere!

»Erst trinken!« sagde Jan Blum med et ondt Smil. Han lagde den ene Pistol fra sig, som han havde siddet og vejet i Haanden, og tog sit Bæger.

»Det lyster den højmægtige Hr. Kaptajn at drikke!« raabte Mester Martin med sin pibende Stemme. »Trompeter!«

Og de tre Trompetere, der stod oppe paa Hytten med deres blanke Horn, satte i med en skingrende Fanfare, medens Soldaterne deroppe skød deres Bøsser af.

»Blaset, ihr Teufelskram, dasz ihr eure Lungen herausblaset!« raabte den højmægtige Hr. Kaptajn og slyngede højstegenhændigt et Skinkeben, han just havde gnavet paa, i Panden paa en af Trompeterne.

»Havde I givet Jokum Gulliksen,« raabte Melchior, der kun tænkte paa at vinde Tid, »et sligt Ben hver Dag i Sveltekælderen, saa havde I ikke haft Behov at skule nu saa fælt og blive ræd for jer egen Skygge, saa I skal sidde med ladte Pistoler i godt Lag.«

»Tod und Teuffel!« brølede Jan Blum og slog i Bordet, saa al Ting dansede. »Jokum Gulliksen, der Höllenhund! Wo ist er, Poltron ? Lasz ihn mal kommen . . .«

»Du har intet nødig at skrige saa højt endnu, mein Bruder,« lød en mørk, truende Stemme nede fra. »Du skalst nok faa at skrige for siden.«

Alle sprang op og stirrede paa en Mand, der lig-bleg med filtret Haar og et blodigt Klæde om Panden skød sig op mellem Bordet og Bænken, som Jan Blum sad paa, lige ved Siden af ham.

Jan Blum hviskede hæst de to Navne: Jokum Gulliksen. Han blev hvidblaa i Ansigtet og sank ned paa Bænken. Sveden sprak ham ud af Huden, og Fingrene rystede med viljeløse Spjæt. Han stirrede paa sin Dødsfjende med store, slukte Øjne. Mester Martin havde tabt Vinkanden af Rædsel og stod med udspilede Fingre ret rag op ad Hyttens Dør.

»Nej, jeg var intet død den Gang,« sagde Jokum Gulliksen, »skønt den forræderske Skælm dér, der har gaaet i Jern paa Holmen ved min Side i 2 Aar, efter jer Ordre gjorde, hvad han kunde, — men nu er det min Tur. Kan man intet stole paa det Kammeratskab, kan man intet stole paa i Verden.«

Han greb med en hurtig Bevægelse begge Jan Blums Pistoler og skød med den ene Samuel Soldat, der stod ved Siden af Steffen, en Kugle i Panden, saa han faldt forover og slog Næsen mod Dækket.

»Ja, I kender vel jer gamle Styrmand og ved, han rammer, hvor han sigter. Den Kunst har I aldrig forstaaet, I spraglede Abekat. Er det jer Mening, at Hajfiskene skal æde Jer i den Mundur? I ser ud, som I skulde løbe Fastelavn, gør I. Det er Skade, Drengene intet kan se Jer paa Børsen. Men har I majet Jer ud til Fastelavn, saa skal det ogsaa blive Fastelavn og det lystig Fastelavn, om end deter Midsommers. Vi skal lade Hajerne bide til Bollen og se, om det kan more dem.«

Jokum Gulliksen slog en stor Latter op, og den hørtes næsten over hele Skibet. Thi Slaverne var bleven ganske stille. Tanken om, hvad deres gamle Kammerat kunde finde paa, gjorde dem ædru paa en Gang.

»Tag de Grinebidere ned paa Dækket,« raabte han med en Stemme som en Mand, der er vant til at kommandere og at blive lystret, og pegede op paa de Hængte under Baanokken. »Og alle I, mine hjerte Brødre og Søstre i det højlovlige Slaveri, lytter vel til mine Ord. I er uformodet kommen til Frihed og Herlighed, Børnlille! — Nu, nytter disse Guds Gaver med Forstand, og vogter eder vel for at blive vilde og ustyrs. Thi der er kuns ringe Plads paa et Skibs Planker, og den der løber grassat, løber snart over Borde. Og lægger I kuns rolig jer Skæbne i mine Hænder! Det bliver for Eftertiden mig, I kommer til at lystre. Gaar nu alle smukt stille over i Læ! Men I, Peter Barbar! og Dorthe Vestervold! — ja, og I fortvivlede Skælm, Volle Helsinge! kommer hid, I skal være min Vagt, hvor jeg gaar, og hvor jeg staar, . . . saa har jeg Jer i Nærheden, I Dagtyve !«

Det sidste sagde han mest for sig selv. Slaverne raabte Hurra for den nye Kaptajn og gik over i Læ. Jokum Gulliksen gav sine Ordre, og enhver gik paa Plads. Steffen havde all faaet sine Baand løst afMelchior, som grinede og nikkede til ham l'or at bevidne ham sin Beundring.

Trompeterne og Soldaterne var blevet kaldt ned fra Hytten og stillet op foran Jan Blum, der var bleven bundet paa Hænderne og som nu i Procession maatte gaa Skibet tre Gange rundt, medens Trompeterne blæste og Trommerne gik. Kvindfolkene sluttede sig til og gik hylende og hvinende bag efter ham. Men oppe paa den læ Nok af Fokkeraaen laa et Par Søfolk og gjorde en Blok med en Ende i forsvarlig fast. Og da al Ting var i Orden, kommanderede Jokum Gulliksen: »Hiv op, og lad os se Fastelavns Bollen!« Og Jan Blum blev hevet op under Raanokken. Han var bundet om Livet og Skuldrene og havde Benene fri.

»Fir af!« raabte den nye Kaptajn.

Men da Jan Blum hang derude i sin spraglede Dragt og med sit askegraa forvredne Ansigt, en halv Snes Fod over Vandspejlet, saa han under Skibets Slingringer rørte det med Taaspidserne, blev der stille om Bord. Selv Dorthe Vestervolds rappe Snakketøj gik i Staa.

Skibet løb et Par Miles Fart. Som altid i de senere Dage gik der en Flok Hajer efter det. Man kunde se deres grønne Rygfmner lige i Overkant af Vandet.

»Dyp — o ... g — op!«

Et Skrig, — et Pladsk — og en slæbende Lyd.

Steffen havde lukket Øjnene et Sekund. Da han atter, forfærdet saa derud, saa han en vældig Hajvende sig, skyde sit hæslige Hoved frem af Vandet og snappe op i Luften. Jan Blum hang der endnu; det saa ud, som om hans Øjne skulde træde ud af deres Hulinger.

»Dyp!«

Der lød et Hvin, et Skrig af Rædsel, uden Bords, som inden Bords. Steffen turde ikke se derud. Han hørte Jokum Gulliksen skælde Søfolkene Huden fuld. De havde ikke været hurtige nok paa Hænderne. Den Lystighed kunde have varet meget længere endnu. Og alle de hjerte Venner om Bord, for som agter, kunde have haft besynderlig godt af at give sig god Tid til at studere, hvorledes han, Jokum Gulliksen, lønnede sine Fjender.

Skibet heves pludselig og haardt over paa Siden. Det havde trukket stærkt op, og mørk og truende stod Himlen ude for. Det ene Vindstød fulgte pibende og skærende det andet.

»Lad løbe Fald og Skøder! . . . Op med Roret! . . . Op at bjerge Sejl!«

Vinden foer susende ind mellem Takkel og Tov. Havet var bleven sortblaat. Det satte hurtigt op med skumhvide Søer, og Skibet løb en rasende Fart. Søfolkene krøb som Myrer paa Ræerne og beslog og rebede Sejl, og en halv Time senere laa »Havmanden« underdrejet. Slaverne var søgt ned i Kulen. De Døde var sat over Bord, der var klaret op over alt. »Havmanden« var alter et Skib og intet Rettersted.

Steilen følte Stormen som en Befrielse. Men da han om Aftenen laa i den ene Køje i BadskærensLukaf, havde han ondt ved at faa rede paa Dagens Begivenheder ... Nu først, da han var kommen i Ro, begyndte han at fatte, at han for bestandig havde mistet sin Herre og Ven, Gertrudlilles Fader. Hans Følelser, der havde været som

dødede af alle de Rædsler, han havde oplevet i Dagens Løb, begyndte at faa Liv og kræve deres Ret, og da Gertrud dukkede frem i hans Erindring, som han havde baaret hende, syg og hjælpeløs som hun havde været, i sine Arme ved Kilden hin Aften, brast han i en voldsom Graad.

»Hold op med det! hold op med det! det duer intet,« sagde Badskæren, idet han kom ind i sit Lukaf. »Kasper, jer gode Ven, var helt kommen mig af Tanker. Jeg var ude at se efter ham, men de har sat ham ud med de Døde, om end han var lige saa levende, som I og jeg, — naa, hvor der handles der spildes, og et Menneskeliv ligger der kuns ringe Magt paa om Bord i et Skib som dette. I var ellers nær ved at gaa samme Vej i Middags, om I da intet havde villet skifte Sind i det sidste.«

Ja, det havde Steffen nu endda ikke tænkt meget paa; men et var der, som hans Tanker blev ved at kredse om, og det var Muligheden for, at de paa en eller anden Maade skulde faa fat paa Skindpungen med den halve Guldmønt, og at en anden skulde bringe den hjem til Danmark. Steffen skænkede ikke de Rigdomme, den skulde lukke op for, mange Tanker, men det stod for ham, som om han uden den ikke vilde kunne vinde Gertrud og faa lovligRet til for alle at være hendes Beskærmer og Beskytter. Den var jo dog et fuldgyldigt Bevis paa Jørgen Iversens Tillid til ham, og Gertrud og hendes Værge maatte tro hvert Ord, han sagde, naar han kunde lægge den paa Bordet for dem. At give den fra sig, det var at give Livets største Lykke fra sig, og det vilde Steffen ikke kunde gøre, selv om alle Udveje syntes lukkede.

Men hvordan skulde han skjule den? Sæt, de fandt paa at lede paa hans Krop efter en Seddel eller et Brev? Og maatte han ikke forudsætte, at Mester Martin fra Mikkel Mus vidste noget om den halve Guldmønt og nu søgte at indynde sig hos sin nye Herre ved at bringe ham den Besked, eller selv vilde prøve at stjæle den fra ham og benytte den i Fællesskab med Gertruds Værge. Men det var en Følelse, der fyldte ham med Stolthed og Glæde, at til Trods for hans Ungdom og til Trods for Adskillelsen og de mange Miles Vand og Land, der laa imellem dem, hvilede Gertrudlilles Vel for en stor Del i hans Haand.

Da jog der pludselig en Tanke igennem Hovedet paa Steffen, — det var godt, at det kom med slige store Overhalinger i det samme, ellers kunde han gerne have vækket Badskæren, saadan et Sæt gav det i ham og i Køjen, da han endelig fandt paa en Udvej. Jo, det gik an! Steffen maatte stoppe højre Haand i Munden for ikke at komme til at le højt ved sit Paafund.

Sagte og forsigtig gav han sig til at løsne paaForbindingen om venstre Overarm. Badskæren havde gjort det rigtig godt og ikke sparet paa Salve og linnede Klude, men det maatte ikke hjælpe. Af skulde det, hvor ondt det saa gjorde . . . Han kneb Munden sammen, for ikke at komme til at skrige . . . saa, nu var Saaret blottet, nu Guldmønten frem og gnedet ren . . .

Men Steffen maatte lægge sig tilbage; det svimlede for ham, og Sveden perlede paa hans Pande. Kun et Øjeblik, — saa var han sig selv igen, trykkede den halve Mønt med Rundingen nedefter paa Højkant ned i det djrbe Saar og lagde atter Forbindingen paa. Han holdt i den ene Ende af Bindet med Tænderne, vulede det fast rundt med højre Haand og fik til sidst slaaet Knob og Knude for. Det gjorde ikke godt, men Steffen var stolt og glad, — det var jo Gertrudlille, det gjaldt.

Den næste Morgen sad Melchior ved Siden af hans Køje, da han vaagnede. Steffen vilde rejse sig og støttede paa den saarede Arm, men faldt tilbage med et Skrig af Smerte.

»I skal ikke være for hidsig paa det,« sagde Melchior, »Badskæren kommer snart, han er oppe at lapsalve paa Skipperens Hoved, — det er en Karl til at tumle et Skib! Det er en ret Skipper! De ved det allesammen, der er ingen, der tør kny imod ham, for han er intet god at komme for Boven af, naar han er galhovedet. — Men begynder han at presse Jer for at faa noget at vide om Jørgen Iversens Skatte, saa maa I holde lige saa tæt, som I gjorde iGaar, — I ser jo, hvad det er at være Søndagsbarn! Aldrig har I været Langfarten saa nær, som I var i Gaar og det endda to Gange. Men Skatten . . .«

»Naa, skal I ogsaa slaa ham ihjel med den Skatte-Fabel,« det var Badskæren, som kom tilbage. »Han skal have Ro, skal han. Feber havde han i Nat, og den kommer igen og bliver værre til Natten. Skipperen skulde ogsaa

have at vide, om han intet havde snakket i Vildelse om de Skatte. Sagde han i Gaar med den visse Død for Øjne, at han intet vidste, siger han vel intet om i Dag.«

Melchior gik brummende sin Vej; men Steffen havde faaet nok at tænke paa. Feber! Ja vist havde han Feber, og Blodet bankede i den saarede Arm, som om Forbindingen skulde sprænges. Og skulde ban nu i Vildelse røbe sin dyre Hemmelighed . . . nej, nej, det maatte ikke ske. Og Steffen bad en brændende Bøn til Gud om Hjælp og Bistand.

»I faar holde Pinen ud til i Morgen, saa maa vi se paa Saaret og kanske give et Snit, om der er kommen Edder og Boldenskab i det, men de onde Vædsker skal have Tid til at komme frem. — En skulde ellers intet tro, at en Smule Fartøj kunde holde i sligt overhandigt Vejr. Er I tidig til Davren, skal jeg skaffe Jer noget; men det bliver Tørkost, for der er ingen Ild paa Kabyssen for Vejrets Skyld.«

Nej Tak, Steffen skulde ikke have noget. Ak, saa var jo det hele omsonst. Badskæren maatte ej heller faa Nys om Guldstykket. Thi vel var han god og omhyggelig over for ham, men havesyg som enUlykke; han var ej at stole paa i det Kapitel. Om blot anden Styrmand havde levet, — han var den eneste, han havde turdet betro sin Hemmelighed. Steffen lukkede sine Øjne. Det værkede i Armen . . . Pinen tog til, og Steffen tænkte med Forfærdelse paa, at han lil Natten maaske skulde falde hen og intet vide af sig selv. Hans Tanker blev saa sære, underlige Drømme . . . taabelige Syner . . . hvad var dog dette? Balthasar! Ja, Balthasar skulde vogte hans Skat. Balthasar . . . det var ellers underligt nok, han var løbet fra dem derinde paa Vejen til Helsingør, og nu sad han alligevel dér forude i Skibet, det var jo ham, Havmanden, i Gallionen og ingen anden . . .

Han vaagnede. Det var Aften, og Tran-Lygten hang og dinglede i Loftet. I den anden Køje hørte han Badskærens dybe Aandedrag. Stormen peb og hvinede. Ja, Havmanden! —var det nu ikke en Himlens Tilskikkelse! Paa sine Farter rundt i Skibet i de første Ugers Tid var han ofte klatret ud og havde set paa Gallionsfiguren. Den havde ganske Balthasars Udtryk og hans aabne Mund, som han havde ligget dér i Skindergade, og Steffen havde en Gang fundet paa at stikke sine Fingre ind imellem de tykke, rødmalede Læber. Han havde kunnet faa dem langt ind, thi Billedhuggeren havde gjort Hovedet fast til Kroppen med en stor Jærnnagle igennem den aabne Mund, saa Naglen ikke kunde ses; det var hans Kunst. Og dér var et Skjulested, som intet Menneske vilde kunne opdage. »Havmanden« vilde tavsog trofast bevare Hemmeligheden, til den blev ham afkrævet.

Forsigtig krøb han ud af Køjen og kastede en Smule Tøj paa sig. Saa Døren op og ud i Kulen. Det var begsort Nat. Kun med Møje kunde han skelne Rejsningen og de rebede Sejl mod de sorte drivende Skyer. Men de hvide Braadsøer lyste. Af og til fik han et Styrt af Søstænk over sig. Det var som et forfriskende Bad. Han krøb hen ad Dækket og stivede sig af under Overhalingerne, som han kunde bedst. Men netop som han kom ud til Lej-teren op til Bakken og vilde gribe efter den, hev Fartøjet voldsomt over, og Steffen blev slynget med Magt med sin saarede Arm ned mod Rælingen i Læ.

Steffen skreg ikke og daanede ikke, men det var en saa ulidelig Smerte, at han blev liggende for at samle sig. Det havde dog været godt for noget, det Stød, thi Saaret var brudt op, derom nærede han ingen Tvivl. Smerten var stærkere, men han bevægede Armen langt friere end før. Op da igen, for Gertrudlilles Skyld, ud paa Bakken og ned paa den langt udbyggede Gallion. Den dannede som et Net af Trænnner og Lægter, frem foran selve Stævnen, og dér var det forholdsvis let at holde sig fast. Men underneden sydede og brusede Søen som tusinde Malstrømme. Han bares frem og løftedes op, højt over Søernes Toppe, og i næste Nu var han dybt nede i Koget og Bruset. Men ud kom han, klemte sig ind mellem Gallionsfiguren og Stævnen og sad som i en Saddel paa en vælig, skummende, fny-sonde og stejlende Hest, der med vældige Spring jog frem over det oprørte Hav.

Forbindingen af. »Gerlrudlille, jeg gør det for Dig, men ikke for nogen anden i Verden.« Han fattede Mønten, rev den ud og stak den ind i »Havmandens« aabne Mund. Han følte efter, — jo, den laa sikkert og godt, 3—4 Tommer nede. Saa tilbage igen. Han rystede over hele Kroppen og Tænderne klaprede i Munden. Men da han atter laa i sin Køje, snart gysende af Kulde, snart kogende hed, havde han kun én Tanke, og den var lystig. »Nu skal de staa tidligt op, om de skal kunne regne ud og lægge sammen, hvad jeg i Vildelse kan finde paa at væve sammen om en Havmand og Balthasar og et Guldstykke!«

Og Feberen kom. Jokum Gulliksen satte Vagt hos ham, thi Badskæren sagde, at han var ikke til at styre. Og sent den næste Aften kom Jokum Gulliksen selv ind i Lukafet, da Melchior sad og passede paa den Syge.

»Jeg har hørt sige, Badskær!« sagde han, »at naar En ligger i Vildelse og intet er sig selv mægtig, maa han aabenbare alt, hvad han ved, om man lægger nogen Del af det, man spørger om, i hans Hjertekule?«

»Det er de viseste Mestre, der siger saa,« svarede Badskæren. »Jeg er en ustuderet Mand, jeg kan give Klystér og slaa en Aare og andet saadant, men jeg er ej erfaren i slige dybe Kunster. Om I vil vide noget om en Mand eller en Kvinde, da maa I have

Bering Li isberg: »Havmanden«. gHaar, Hud, Tænder eller Negle af samme Person ved Haanden. Men kan han intet sige nu om, hvad I vil vide, saa er det af Aarsag, han intet ved.«

»Saa kan I gaa, til vi kalder Jer.«

Jokum Gulliksens Maade at tale paa var kort og bestemt og fristede ikke til Indvendinger. Badskæren gik, men ikke længer, end ind i Præstens Kammer, hvor han forsigtigt lagde Øret til den tynde Brædde-væg, der skilte ham fra Steffens Køje.

»Det er et Guldstykke fra Jørgen Iversens Rejseskrin, — har han gravet Penge ned, er der sikkert saadanne spanske Imperialer imellem dem, det er de mest gængse Møntsorter paa de Steder, han har færdedes. Hør nu vel efter, Melchior, hvad han svarer.«

Jokum Gulliksen lagde en Guldmønt ind paa Steffens blottede Bryst. Drengen kom til at ryste, da det kolde Metal blev trykket ned mod hans hede Legeme.

»Se, hvor det trækker!« sagde Melchior. »Han lider det intet.«

Jokum Gulliksen paabød Tavshed med Haanden. »Kender Du den Mønt?« spurgte han skarpt og søgte at fange Steffens vilde, aabne Øjne.

»Guld! . . . Guld! . . . Guld!« hviskede Drengen ivrigt. »Spansk Guld . . . med Blod paa, med Blod paa . . . Blod . . . Balthasars Blod!«

Melchior tumlede tilbage og stirrede rædselslagen paa Drengen. Men Jokum Gulliksen var for optaget til at lægge Mærke til ham.»Balthasars Blod, kan hænde Du har Ret; værre Blodhund var der ikke derude i mange Aar, og meget Guld er plettet med Blod, som han lod flyde. Jørgen Iversen kan vel sagte have faaet noget af, hvad han har røvet, oin end imod Balthasars Vilje, thi han var ham lidet god . . . Hvor ligger saa Resten af hans Guld, hvor?«

Længe laa Steffen og stønnede, saa kom det endelig stødvis:

»Balthasar . . . vogter . . . Guldet . . .«

»Hvor, hvor?« Jokum Gulliksen vilde i sin Iver gribe hans Haand, men Steffen stødte den bort.

»I »Havmanden«,« sagde han med et Suk, og hans Aandedræt blev dybt og roligt, idet han vendte sig om paa Siden.

Jokum Gulliksen gjorde en utaalmodig Bevægelse.

»Der blev vi intet klogere, end vi var tilforn, kuns at der løb noget Galenskab med. Det andet Guld er om Bord i »Havmanden« — det er ret nok, om end det er mig og intet Balthasar, der vogter det. — Hvad gaar der af Jer, Melchior? har I set Syner?«

»Jeg lider ej at høre Balthasars Navn,« svarede Melchior.

»Det var der faa, der led at høre for en 8—10—15 Aar siden. Han var den raskeste Fribytter eller Boucanir paa det caribiske Hav. Men det Pesthul i Maracaibo, det gav ham hans Helsot, om end han kun sad der i 8 Timer og slap derfra en halv Time, før han skulde være hængt. Bagefter gik han løs paa den friske Rom, saa han snart intet

lignede sig selv.

8*Ak, det er drøveligt at se en rask Karl gaa i Hundene! Hvorfor skræmmer hans Navn Jer ellers?«

»Han var slig en gruelig Misdæder,« svarede Melchior lidt usikkert.

»Og I bær jert Helligheds Mærke præget i jert Aasyn!« sagde Jokum Gulliksen spottende. »Men hvad I end har hørt om Balthasar Dyppel, har I sagtens kuns hørt en liden ringe Del. Men ude paa de spanske Eylande, i det ganske caribiske Hav og det mexikanske med var han kendt og frygtet som den dristigste, blodigste og mandhaftigste af alle de tapre Boucanirs. Ja, han var holdt i slig Estime, at i de utallige spanske Klostre og Kirker bad de, at Himlen vilde fri dem for den vilde og skrækkelige Balthasar Dyvel. Og er det intet skident og skammeligt, at en Mand, der har et sligt berømmeligt Navn ude i de store, rige spaniolske Provinder, skal ende med at blive tyvebrændt i en usselig Flæk som Køge! — Ak, naar de Tanker paakommer mig, faar jeg Lyst at gaa i Kloster, — der er ingen Bestandighed i verdslige Ting!«

Jokum Gulliksen spyttede og sukkede. Saa kaldte han paa Badskæren og gik med Melchior. Men Badskæren saa' efter den sidste og tænkte, at hans Liv neppe havde været mange Syslinger værd, om Jokum Gulliksen skulde have delt en Hemmelighed, der kunde give Penge, med ham. »Ilde var det ellers,« sagde han halvhøjt til sig selv, »at Stelfen intet vidste. En fattig Badskær kunde nok have Behov al kende et hemmeligt IIuI med Guldstykker i. Ogdér, min hjerte Stefi'en, kendte jeg intet Broderskab, men tog, hvad jeg fandt.«

Feberen holdt ved. Steffen laa endnu i Køjen og baksedes med Havmænd og Hajer, da Jokum Gulliksen nogle Dage efter, at Stormen havde lagt sig og det atter var bleven fint Vejr, lod alle Mand kalde op agten for Stormasten.

»Vi har Land i Læ,« sagde han og pegede ud mod en høj, blaa Skygge, der syntes at svømme i Kimingen, »og det er bedst vi tales ved om Tingene. I et Skib er det Søfolkene, der har noget at sige, Passagererne er Gæster og har intet at mælde i Skibsraadet. Vi har holdt Skibsraad, og vi er enige.« Her slog han ud med Haanden imod Hans Bormann, Melchior og alle de befarne Mænd, der stod i Klynge bag ved ham. De var alle, lige som han selv, fuldt væbnede med Pistoler og Huggerter; oppe paa Hytten var de 4 smaa Kanoner vendt om og pegede for-efter, ned mod Forsamlingen foran ham, og Konstabler stod ved Siden af dem med deres Lunter. »Hvis I tror, at vi agter at dele dette gode Skib med dets indehavende Last, som vi ved Skæbnens særdeles Gunst, om end ikke med kgl. Majestæts gode Vilje, har faaet i vor Magt, med alle Jer, tager I mægtig fejl, Godtfolk. Og hvis I troer, at vi agter at brødføde Jer for Besten af jere Dage, gør I ogsaa forkert Bestik. Vi sejler vor egen Sø, og I kan faa Lov at sejle jer. Men det skal I intet græde for.Selv om I ikke kommer til at formere Jer paa de vestindiske Eylande, som det var vor allernaadigste Konges Vilje og Befalning, kan I gøre Gavn et andet Sted, hvor I kan faa det langt blidere end dér. Det Land, der kommer op dernede, er det Eyland Flores af de azoriske Øer. Der kan I have det saa godt, som Dagen er lang, naar I kan komme i Venskab med Befolkningen, som er nogle smaa, sortsmudsede Portugisere. Dér sætter vi Jer i Land med saa meget Proviant, vi kan afse. Og er der nogen, der ikke har Lyst til dette, saa sige han til i Tide og lige saa godt med det samme. — Klar ved Kanonerne!«

Jokum Gulliksen trak den ene Pistol op af Bæltet og saa roligt og skarpt ud over Forsamlingen. Der lød ingen Indsigelser, men det manglede ikke paa Lyst dertil, det saas paa adskillige Ansigter.

»Ret saa, Børnlille! Vi kender hinanden, og I kender jert eget Bedste. Og gaar nu smukt stille ned paa Batteriet, alle til Hobe. I maa intet fortryde paa, at vi lægger Gitterværket over igen og lukker Buret af. Ak, hvor vilde Stokmesteren paa Holmen glæde sig, om han saa, hvor fromme I er.«

Et Par Dage efter, lidt over Middag, satte »Havmanden« sit Anker inde under Øen Flores, der løftede sine skovbevoksede Bjærge højt op af Havet. Enkelte Bygninger saas spredte inde paa Land, men Befolkningen viste sig ikke. Naar et større Skib kom i Sigte, og det skete af og til, da Øen laa bekvemt for at fylde Vand, trak Beboerne sig op i Bjærgeneindtil de havde set, hvor mange Mand der kom i Land, og hvordan de var bevæbnede.

Baadene blev sat i Vandet, og Styrmanden gik straks ind for at gøre Anstalter til at fylde Vand og skaffe Frugter

og mulig fersk Kød, og først Dagen efter, da Skibet ved Køb og Tusk var bleven forsynet med alt dette, blev Slaverne sat i Land.

Jokum Gulliksen var fast overtydet om, at der ikke var noget at faa ud af Steffen og gav Ordre til at han skulde med i Land. Og Melchior, der oprindelig havde tænkt sig aldrig at skilles fra Søndagsbarnet, havde faaet andre Tanker efter hin Aften i Badskærens Lukaf, da Steffen havde sat Balthasars Navn i Forbindelse med en Skat. Nu var han nærmest bange for ham, og det var mere Frygt end omhyggelig Betænksomhed, der drev ham til at sørge for, at Steffens Skibskiste med dens hele Indhold urørt blev langet ned i Baaden, da den Syge blev firet ned i den.

Steffen havde nu overstaaet det værste. Feberen var borte, men han var saa mat, at han ikke var i Stand til ret at besinde sig paa, hvad de foretog sig, og hvordan han blev handlet med. Han mærkede kun, at Baaden lagde til Land, og at en Kvinde — aa, han kendte jo godt det blege alvorlige Ansigt under det korte, sorte Haar, — tog sig af ham, og lidt efter laa han blødt og godt oppe paa en Bjærgskraa-ning under nogle store Buske med Frugter, der syntes at gløde i Solens Skin.

Han laa og saa' lige op i den klare, blaa Himmel.Luften var let og fyldt med Havets Friskhed og den herligste Duft af Urter og Blomster, — det var noget andet end Badskærens Lukaf om Bord med Stanken af Bilvandet! Steffen laa saaledes i Timer uden Tanker og uden Minder i dyb vederkvægende Hvile. Men da han endelig drejede Hovedet, mældte Tankerne sig straks. Dernede laa »Havmanden« med Stævnen mod Land. Han kunde høre Kommando-raabene og Opsangen, da de hejste Fartøjerne, og kort efter kaldte Baadsmandspiberne Mandskabet op til Letning. Sejlene blev hejst og fyldtes, og Skibet faldt af fra Vinden og gled vuggende frem over Søen. Men den Glæde, Steffen tidligere vilde have følt ved dette Syn, dukkede ikke op hos ham nu. Et dybt Mismod greb ham. Her oppe laa han som en syg og hjælpeløs Stakkel, og derude fjernede »Havmanden« sig med den Amulet, der bandt ham til Gertrudlille. Den bares bort over Havets Bølger, langt bort efter Vindens og Søens Luner.

Og han selv, hvor bares han vel hen?

Men midt i hans Sorg dukkede Haabet pludselig frem. Bølgernes og Vindenes Herre kunde vel mage det saa, at hans og »Havmandens« Veje kunde krydses engang igen paa Livets Sejlads. Gertrudlille lik saa vente. Og hun var vist af dem, som forstod den Kunst at vente.

Steffen fulgte længe Skibet med Øjnene. Saa drejede han sig om til den anden Side. Der sad paa lians Skibskiste, soin han havde sel hende saa ofte sidde paa Dækket, den tavse, blege Kvinde, medHænderne foldede foran sine Knæ og med Blikket ufravendt rettet ud over Søen.

Men da Solen var sunket i Havet, og Mørket hastigt bredte sig over Vand og Land, medens Stjærnerne tændtes funklende og straalende paa den dybe blaa Himmel, kom Steffen til at tænke paa den lyse Sommeraften ved Kilden og paa Gertruds Øjne. Og saa saa' han Jørgen Iversens alvorlige Blik, og hans Taarer vældede frem.

En Haand strøg sagte og let over hans Pande.

»I er god imod mig,« sagde han hulkende. »Jeg vil forskylde Jer al min Tid. Hvad hedder I?«

»Sara,« svarede den stille Kvinde med en dyb, fremmed Klang i Stemmen. »Men græd nu intet. Gud er stor; han hjælper nu og alle Dage.«I PASSATEN

Steffen vaagnede den næste Morgen, styrket af en dyb og rolig Søvn. Sara stod ved hans Side med en Krukke og gav ham Mælk og Brød og Frugter, som Steffen aldrig havde set før.

»Det er Bananer,« sagde hun. »Spis og bliv stærk. Naar I bliver rask, bliver det kanske Jer,

der maa værge mig.«

»Men hvor har I faaet alt dette?« Steffen kunde sidde halvt oprejst og nyde sit Maaltid. Han syntes aldrig, han havde smagt noget saa herligt.

»Jeg kan en ringe Del af Folkets Sprog her; det er Portugisere. Dette gav de mig, Besten maa vi købe. Har I

Penge eller Penges Værd i Kisten?«

Ja, hvis det ikke var røvet, var der en Pung med Guldstykker, som Guvernøren havde givet ham i Helsingør, et Par Pistoler med Tilbehør og gode Klæder.

»Saa lad os skjule, hvad vi ej kan lage med, ogkomme bort fra de andre jo før jo bedre. De er alle nede paa Stranden og kan intet se os, hvor vi er.«

Hurtigt fik hun Skibskisten aabnet. Der var intet rørt ved Søndagsbarnets Gods. Alt laa, som han havde lagt det ned. En Bylt blev lavet i en Fart, hvor Pengene, en Smule Klæder og Pistolerne med Krudt og Kugler blev pakket ind. Et sikkert Skjulested til Skibskisten fandt hun i en Kløft i Bjærgsiden, og en halv Time efter var hun paa Vej med Steffen halvt støttende og halvt bærende ham op gennem en Bjærgdal. Langsomt gik det, og højere og højere steg de. Ved en Drejning af Stien kom to Mænd dem i Møde. Hun talte med dem et Øjeblik i et fremmed Sprog, og den ene løftede Steffen op som et lille Barn og bar ham videre, medens hun gik tilbage med den anden efter hans Gods.

Ad en stejl og uvejsom Sti blev Steffen baaret op til et Hus, der var bygget lige op mod Fjældet. Varligt blev han lagt ned paa Græsset foran Huset og var et Øjeblik efter omgivet af Mænd, Kvinder og Børn, der stirrede paa ham med store, sorte Øjne. Et Par sortbrune Grise løb om mellem Benene paa dem og væltede Børnene, og et Æsel stak Mulen hen imod ham og snusede eftertænksomt. Manden, der havde baaret ham, gav med mange hurtige Fagter og Gebærder en lang Forklaring; og inden den var til Ende, kom Sara og hendes Ledsager tilbage med Steffens Kiste. Og nu gik det løs med nye Forklaringer.»Jeg har sagt dem, hvad de behøver at vide,« sagde Sara, idet hun kom tilbage. »Vi maatte herop, hvor ingen let kan komme. Fremmede Skippere, som kommer forbi, har stundom for Skik at tage Folk med, som de træffer paa Stranden, og lade dem trælle for sig som Slaver ude i Vestindien — og en maa heller ønske sig Døden eller Bremerholms Arbejde end det. De andre dernede paa Stranden kommer nok did, de skal; det første Skib tager de bedste og det andet de næste og saa fort, — om ej de faar Held til, som de talte om, at bygge sig en Flaade og sejle til de andre Eylande med forinden.«

De andre! Steffen kom pludselig til at tænke paa, at hun som sad dér med sit blege forgræmmede Ansigt jo dog hørte med til de andre. Hvilken Brøde havde hun at bære paa? Han havde hende at takke for, at det maaske ikke gik ham som de andre, — og dog en udædisk Kvinde, én der var slagen i Jern paa Holmen!

Det gøs i Steffen, og han trak sig uvilkaarligt lidt tilbage, da hun strakte Haanden ud for at rette paa hans Forbinding.

Hun smilede sørgmodigt.

»I er snart frisk,« sagde hun blidt, »I tænker paa, at I helst var mig foruden. Er det, fordi jeg ej er af eders Tro?«

Steffen rystede ivrigt paa Hovedet, — det havde han ikke vidst, og dog, da han hørte, hvad han vel og kunde se, at hun hørte til Israels Folk, fristedes han til at flytte sig endnu længer bort.»Eller er det, fordi jeg var iblandt de andre? Ja, ja! — 1 tænker ved Jer selv: Hvilken Brøde har hun begaaet, hvis Blod har hun paa sine Hænder!

— Der bor i København en from, gudfrygtig Jøde, Meyer Mendoza . . .«

»Guldsmeden i Klosterstræde!« udbrød Stelfen. Og i det samme stod det for ham, hvorledes den unge, smukke Sara Mendoza af Bysvendene blev slæbt bort fra Meyer Mendozas Bod. Han hørte endnu hendes Skrig ind over Ulfelds Plads og saa' hende sætte Fødderne imod og kaste sig tilbage, saa hendes lange Haar næsten slæbte paa Jorden, medens hun skreg, at hun var uskyldig i Tyveriet af Enkedronningens Diamanter. Men Bysvendene trak af med hende, og hjælpsomme Folk stødte hende i Ryggen med deres Stokke for at faa hende til at gaa, og hendes Fader løb ved Siden af, med Skødskind for og Brillerne i Panden og rev sig fortvivlet i Haaret og raabte: »Sara, mein Kind! ach, wai mir, ach wai mir!« Og Sværmen voksede, det var næsten ikke muligt at trænge sig frem gennem Vimmelskaftet, og alle Vegne lød der Forbandelser over Jøderne, og Sten og Skarn regnede ned over Sara og hendes Fader.

Men paa Hjørnet af Skovbogade kom nogle Ryttere til for at skaffe Plads; de var under Anførsel af en ung

Officer med langt, lyst Haar og rød og hvid i Ansigtet som et Barn.

»Carl Friedrich!« raabte Sara, og hendes Øjne straalede.»Was spricht das Ding! Fort zum Rathhause!« Den unge, smukke Officer kommanderede, saa alle kunde høre det og sad tappert og højt paa sin Hest. Men han blev bleg som et Lig og vaklede i Sadlen, da han saa' hende, og med et Skrig styrtede Sara om som død paa Gaden.

Men da Steffen en halv Time senere sad hjemme ved Øllebrøden og havde hørt paa Mag. Severinus' haarde Tale om Jødepigen, havde lians blide Moster paa én Gang lagt Skeen fra sig og givet sig bitterlig til at græde. Og medens hun trykkede Forklædet mod sine Øjne, sukkede og snøftede hun frem, at Sara var uskyldig, det vilde hun dø paa. En anden maatte have set sit Snit og lagt Æsken til den kongelige Fru Moders Juvelsmykke i hendes Dragkiste, det var saa vist, saa vist. —

Var det den Sara, som han havde set i hendes Ungdom og Skønhed for knap et Aar siden, der nu sad dér foran ham, forgræmmet og forpint? Og Steffen huskede med et, at Folk dengang havde mumlet om, at en ung, fornem Officer havde væddet med sine Venner om, at han skulde skille gamle Meyer af med nogle af hans Diamanter og hans Datter ved sin Ære. Men ingen turde tale højt derom, thi den unge Herre havde store Velyndere ved Hove. »Jeg tror, I var uskyldig,« sagde han.

»Og dog mere skyldig, end nogen anede. Jeg havde skænket mit Hjerte bort til en, der intet var af vort Folk, den fagreste jeg nogen Tid havde set, saa lys og skær som en af Guds Engle; — kun énBrøde kan vel tænkes større hos os.. Men inin Fader fik aldrig Aarsag at forbande sin Datter. — Dog dette ligger bag os, og vi maa tænke paa den Tid, som kommer. Stundom, naar det ser mørkest ud, er Hjælpen nærmest for Haanden.«

Steffen mærkede snart, al bedre Kammerat end denne Kvinde, der havde baaret sin Sorg og det uforskyldte og forsmædelige Fangenskab med saa stor Styrke, kunde han næppe have faaet i sin Ulykke. Fast og klart lagde hun sine Planer. Kom der engelske Skibe til Øen, skulde de blot holde sig i Ro, hvor de var. Men kom der et hollandsk Skib — og helst et anseligt — skulde de sætte sig i Forbindelse med det. Steffen havde Joost van Straten at henvise til, og enhver der havde Bud til en saa anset Mand, hvis Navn var kendt baade i Vestindien og i Holland, vilde straks blive modtaget om Bord, helst om han ej var for uanselig i Klædning. Sara havde mange Bekendte i Amsterdam, hvor hendes Fader havde handlet med Juveler, inden han tog til Danmark, især blandt de portugisiske Jøder, blandt hvilke der var mange rige Mænd.* Men hvad enten de kom bort med et Skib til Vestindien eller til Europa, vilde hun og Steffen holde sammen.

Dagene gik, og Rødmen kom tilbage paa Steffens Kinder. Han strejfede rundt i Bjærgene eller sad hos Sara, der lærte ham en Mængde portugisiske Ord, — det morede Steffen at se, hvor godt hans Latin hjalp ham til at forstaa og huske dem, — eller han læste i de to Bøger, han havde i sin Kiste, ogsom han havde laant af Jørgen Iversen, der selv havde skrevet den ene og befordret den til Trykken. Det var en gudelig Bog, »Fire Sparetimers Frugt«. Og under Læsningen mindedes Steffen tidt med grædende Taarer sin Ven og Velgører, der havde sammenskrevet den som en Trøstebog i hans Trældoms og Elendigheds Tid paa Øen St. Christoph. Den anden var en Undervisning i Styrmandskun-sten: »Det vaagendis Øje« hed den. »Det er, en liden ny dansk Gradbog, udi hvilken alting korte-ligen, dog grundeligen befattis og indeholdis, som tiener til første Undervijsning i den ædle Konst Navigation eller Søfarten.«

Endelig, efter to lange Maaneders Forløb, slog Forløsningens Time. Flere Skibe havde været der, engelske, franske og spanske, og Slaverne var alle borte. Saa ankrede en Dag et stort hollandsk Skib, som kom Øster fra, inde under Øen, og Steffen skrev paa det eneste Stykke Papir, han havde, et Brev til Kaptajnen paa sit bedste Tysk, og et Par af Portugiserne roede ud med det. Og der kom Bud tilbage, at Skibet tilhørte Joost van Stråten, og at hans Kone var om Bord og tillod de to Danske at sejle med ud til Vestindien, om ellers det havde noget paa sig, at de havde Budskab til Mynheer van Stråten.

Et Par Timer senere stod Steffen og hans Led-sagerske oppe paa Skansen af »Het Prince van Oranje« foran en tyk lille Kone i et tætrynket Skørt, sort Trøje og sort Kappe og med en slor kruset Pibekrave om Halsen. Hun havde et klogt, klart Ansigt,skarpe blaagraa Øjne under et Par buskede Bryn og en Kridtpibe mellem de

bestemte, fast tegnede Læber. Hun sad med Steffens Brev i Haanden og saa' hvast paa de lo Fremmede, medens hun pustede Røgen ud i en tvnd, fin Straale.

»Jørgen Iversen er Mynheer van Stratens og min synderlig gode Ven,« sagde hun med en klar og vellydende Stemme. »Vi er altid beredt at tage vel imod enhver, som kommer med Hilsen fra ham. Vi har meget at takke ham for. Men Verden er fuld af onde Mennesker, og skønt I ej ser ud til at være af de værste« — her stak hun paa én Gang Steffen til hans store Forbavselse mellem Sidebenene med Spidsen af sin Pibe, blinkede polisk til ham med det ene Øje og saa' straks efter hvast paa Sara, — »saa nødes En dog til at være forsigtig. Kan I vise mig noget, saa jeg kan se I varhaftig kommer fra den gode Ven? — Mar'chen!«

En ung Pige, der sad og strikkede bag ved hende, sprang op og rakte en blank-skuret Kobber-Spytte-bakke frem mod sin Frue. Hun spyttede med stor Kraft. »Tak, mit Lam!« sagde hun, stak Piben i Munden og trommede med Fingrene paa det lille Bord, der stod ved Siden af hende, medens hun saa' paa Sara, som om hun vilde se tværs igennem hende.

»Guvernøren sagde blot, jeg skulde hilse Jer fra Balthasars Broder,« og uden at tænke synderligt derved, trak Steffen Balthasars Kniv ud af Skeden og lagde den foran hende paa Bordet.

Bering Liisberg: »Havmanden«. 9Mynheer van Stråtens Kone stirrede paa Kniven, saa tabte hun Kridtpiben, saa den splintredes mod Dækket, sprang op, greb Steffen i begge Skuldre og rystede ham.

»Balthasars Kniv, Balthasars forbandede Morderkniv! Saa er han død det skrækkelige Menneske, som har voldet os saa megen Sorg. I kunde kun gøre mig én større Glæde, og det var at bringe mig hans Hoved. Jeg skulde lægge det i en Kurv paa Silke og Bolster og sende det rundt til alle gode Venner derude paa vore Eylande, og alle skulde de græde af Glæde. Kom mijn Jongen! I har fortjent en oude klare! — Mar'chen!«

Og medens den vimse Mar'chen fløj frem med Støvekost og Fejespaan og fejede Pibestumperne og Tobaksasken op fra det skinnende hvide Dæk, skænkede Mynheer van Stratens Kone en mægtig Snaps op af en høj, smal, firkantet Flaske. Halvdelen skyllede hun ned i et Drag, fyldte Glasset paa ny og rakte Steffen det med et venligt Nik.

»Drik, mijn Jongen, og Gud velsigne jer Fa'r og Mo'r!«

»Tak!« sagde Steffen andægtigt og drak, og Taarerne stod ham i Øjnene, saa stærk var den gode Genever.

»Er de døde?« spurgte den lille, tykke Hollænder-inde deltagende.

oude (udtales chroude) klare = gammel klar, ren, almindelig Kælenavn i Holland for en Snaps Genever.»Ak, ja!« sukkede StefTen.

»Naa, græd ikke, græd ikke, mijn Jongen!« Og med et stort tærnet Tørklæde tørrede hun Steffens Taarer bort. »Naa og saa den?«

Med et Hovedkast saa' hun hen til Sara.

»Det bliver langt og bedrøveligt at berette,« sagde Steffen. »Men hun og jeg følges ad.« Og han greb Saras Haand for at give Vægt til sine Ord.

»Det var skønt, saa glider Tiden med det. — Mar'chen, Skamler, dit Tossedyr, Skamler! Hvor tidt skal jeg sige det?«

Mar'chen forsvandt og viste sig straks efter med et Par lave Bænke.

»Skønt! Det siger I ej, naar I har hørt vor Beretning til Ende,« sagde Steffen, idet han og Sara satte sig.

»Ikke det, mijn Jongen! Kan hænde, I har Ret — men det giver sig i Enden ligesom Rebslagerens Hamp. Bryd Jer intet om, hvad jeg siger, — jeg er en gammel Bavian. Vent lidt, har I mer at gøre i Land?«

Nej, ikke det mindste.

»Cornelius Janssen!« raabte den gode Dame. »Cornelius Janssen! Hvor i Helvede er Skipperen nu? — Mar'chen, spring ud til Skipperen og sig ham, at vi kan gerne lette og gaa Sejl. Men sig ham, at jeg vil have det Anker hjem i en Svup. — Sidst gik de Karle og drev, saa jeg selv maatte ud

m

at vække dem. Uden Mar'chen og mig kom vi aldrig ud til Mynheer van Straten, skal jeg sige os. Aldrig! Naa, tag saa fat!«Hun tog sig en frisk Pibe, stoppede den og tændte og satte sig til rette i Stolen, medens hun vedblev at se skarpt paa Sara. Og saa begyndte Steffen sin Beretning.

Det var mærkeligt at iagttage Mynheer van Stråtens Hustru imens. Hun fulgte opmærksomt med; snart nikkede hun og smilede, snart rynkede hun Panden, lagde Piben bort og bankede hurtigt og bestemt i Bordet med sin buttede Pegefinger; saa kneb hun Læberne sammen, og hendes Blik blev skarpt og haardt, og da Steffen kom til Mytteriet om Bord og med skælvende Røst fortalte om Jørgen Iversens Død, da sprang hun op med et Udraab af Forfærdelse og Forbitrelse, stampede mod Dækket med den ene Fod og sank saa ned i sin Stol og græd med begge Hænder for sine Øjne.

Men det varede kun et Øjeblik, saa rettede hun sig fast op.

»Er der mer af det Kapitel?« sagde hun, »det er saa langt som et ondt Aar.«

Nej, Steffen havde saa kun at berette om Jan Blums Død, der ydede hende nogen Trøst, — om Guldmønten mælede han intet — og om hans og Slavernes Landsættelse paa Flores. Saa nikkede hun eftertænksomt et Par Gange med sit Hoved og vendte sig saa pludselig til Sara.

»Og saa den!« sagde hun.

»Kender I Moses Mendoza paa Kalverstraat i Amsterdam?« spurgte Sara. »Det er min Farbror.«

»Ak, er I Sara! Moses skreg op om jer Ulykke,den gode ærlige Mand, han er. Kom, Barn, kom, I har haft haarde Dage! Bryd Jer intet om mig, jeg er en gammel Bavian, en haardmulet gammel Bavian!

— Stakkels Barn, stakkels Barn!«

Hun havde trukket Sara ned foran sig og klappede hendes Hoved, medens hun bøjede sig ned over hende og søgte at holde Graaden tilbage. »Mar'chen!« sagde hun og kunde knap faa Ordene frem, »kast los paa den Mersebras, — Skipperen har ingen Øjne i Hovedet. Der er ingen, der har Øjne i Hovedet her om Bord, uden jeg selv! .... Ak, mijn Jongen, saa tunge Tidender har jeg ikke faaet i mange Aar, Gud ske Tak, — Mar'chen, Kaffe! Har I smagt Kaffe før, Sara? og I heller ej, mijn Jongen? naa, saa kan I glæde Jer, Børnlille! Det er en Drik, som vor Herre kun drikker om Søndagen, saa kostelig er den, og den kan fordrive alle Ugens Bekymringer.«

Det var nok den butte Cornelius Janssen, der stod som Skipper paa Mønstringsrullen, men det var Rederens Kone, der i Virkeligheden var Skipper i Skibet. »Oude klare« kaldtes hun af alle; det var Joost van Stratens Kælenavn til hende efter hendes Yndlingssnaps, og i Land som om Bord hed hun aldrig andet. Og en klar gammel Én var hun, baade hvad Hjerne og Hjerte angik; ingen Vrøvl, altid lige paa og hidsig og krads som den ægte gamleOude klare. Hun var fuldstændig befaren. Tog Roret om de trængte til en Mand mere til Vejrs, loggede og gjorde sit Bestik, tog Middagshöjden og lavede en Splejsning eller en Faldrebsknob saa godt som nogen; og hvad det angik at give en Mand en Overhaling, saa stod Oude klare ikke tilbage for nogen heri.

Og saa var hun Købmand og Regnemester paa en Hals. Havde Steffen gennem sit Skrivearbejde for Jørgen Iversen faaet Kendskab til mange Forhold ude i Vestindien, saa blev han nu ved at hjælpe Rederens Kone med hendes Regnskabsbøger og Varelister kendt baade med det hollandske Sprog og med Indretningen af en stor Købmandsforretning. Det var Steffens gode Haandskrift i hans Brev til Kaptajnen, der fra først af havde stemt Oude klare gunstig for ham, og den næste Morgen tidlig efter Spuling fik hun Steffen anbragt ved Siden af sin Stol og satte ham i Gang med Mynheer van Stratens Forretningsbreve og Regnskabsbøger.

Snart kom de ind i Nord-Ostpassaten, og dermed begyndte de gode Dage for Søfolkene. Det var sjældent, der var

noget at gøre ved Sejlene, og de laa og dasede og drev, saa lang Dagen var. Men agterude var der Travlhed nok. Oude klare, hvis Opfindsomhed snart kom til Kort med at hitte paa noget at give Søfolkene at bestille, skulde have Sara udstyret, saa hun ikke skulde gøre hende Skam, naar de kom hjem, og hun selv og Sara og Mar'chen lod Naalen gaa fra Morgen til Aften.Men den Tid Steffen fik til overs fra sit Skriveri, helligede lian »Dot vaagendis Øje«, og Skipper Cornelius hjalp ham gennem de vanskelige Steder, hvor han kunde. Og hvor han ikke kunde, sagde han: Dette er dybt, men gaa bare videre! I er for grøn endnu til at fatte alle de mørke Steder og hemmelige Videnskaber udi en saa subtilig Kunst som Navigation. Naar I har faaet Skæg paa Hagen, skal jeg kanske sætte det ud for Jer, om I har Næmme til det til den Tid.

»Dummer-Jan!« sagde Oude klare om sin Skipper, naar hun bagefter saa' Steffen efter noget Hovedbrud finde ud af de mørke Steder og hemmelige Videnskaber.

Men da Topsgasterne i Fore-Mærs en Dag i Slutningen af Oktober varskoede for Land for i Læ, var Steffen saa udlært i Handels- og i Styrmandskunst, som han kunde blive ved Hjælp af Oude klare og »Det vaagendis Øje.«

Det var en 0, der dukkede op derude i Kimingen, det var snart tydeligt; men hvilken af »Øerne over Vinden« det var, derom herskede der stor Uenighed mellem de Folk, der var kendt paa Stedet.

»Skulde det være St. Barthélémy?«, sagde Skipperen, han var ikke saa meget sikker i Landkending.

»Skulde det intet før være St. Spitzbergen?« spurgte Oude klare. »Det er Anegada, eller jeg vil aldrig smage Kaffe mer i min Mund.«

Dagen efter sejlede »Het Prince van Oranje« forbiAnegada, thi det var naturligvis, som Oude klare havde sagt. Og nu steg den ene 0 efter den anden op af det dybe blaa Hav, bræmmede ved Foden af den kridhvide Brænding, ligesom klædte i lysgrønne Kaaber og knejsende stolt op i Luften med høje, gyldne Bjergtoppe.

»Det er Jomfru-Øerne,« sagde Skipperen.

Steffen syntes, at det Navn passede godt. »De er fine og slanke som Jomfruer,« sagde han.

»Det er ogsaa forvandlede Jomfruer,« sagde Styrmanden. »Den store der er Tante Ursula, hun var saadan en Slags Generalkaptajn eller Opperhoved' for alle de andre. Der er 11,000, siger Spaniolerne; men det er en af deres forbandede papistiske Løgne,

— er der 500, saa er der ikke mer. De kom slørende for en halv Vind, de samme Jomfruer, de skulde ind til Mexiko og giftes, og saa havde de saa meget at kigge efter Bryllupstøj et og saa travlt med at komme af Sted, at de glemte at holde Udkig, — og saa rendte de paa Skærene her. Men Prinserne af Mexikos Troldmand lod de her Øer skyde op af deres Legemer, hvor de forliste, og Brændingen, det er deres Brudeslør. Det er begribeligvis intet andet end som Fabelværk og Løgn, ihvorvel — det ved vi jo allesammen, at saadan Øer de kan skyde op lige med et, og del til med paa dybt Vand.«

»Hun skal have været en Kongedatter, denne her Sante Ursula og meget hellig; endda hun kunde inlet nøjes med mindre end 11,000 Jomfrupiger, — det var storagtigt nok for en hellig Én. Har de alle sammenværet rigget efter den spanske Art, saa har det været en dyr Hofstat.«

»Ja, men I fortæller det intet ret,« sagde Mar'chen ivrigt. »Jeg har en Krønikebog, hvor det hele staar at læse. Denne Sanle Ursula var den eneste, som skulde giftes, og de 11,000 Jomfruer var hendes Brudepiger, men hun omkom jo netop af den Aarsag, hun intet paa nogen Vis vilde giftes, og for Besten var det slet intet her, men paa den Flod Rhin, som vi alle kender hjemme fra.«

»Naa, saa Sante Ursula vilde intet giftes,« sagde Skipperen, »da er hun, Tremmen namme mig, det første Fruentimmer, jeg har hørt det om! — Men den maa I gaa i Land med, Mar'chen, den faar I ingen Søfolk til at tro paa. Et Fruentimmer, der inte vil giftes!«

»Kan I intet læse Jer andet til i jer Krønikebog,« tog Styrmanden fat, »er den Lærdom, I faar af den, knap og nap saa meget værd som en gammel Skraa. Den Historie om Tante Ursula, den har rettelig hjemme her, hvor vi

sejler.«

»Hun hedder intet Tante Ursula, hun hedder Sante Ursula,« sagde Mar'chen belærende.

»Jeg ved intet, hvem I snakker om, I Spidslærke,« Styrmanden var lige ved at blive arrig, »men det Fruentimmer, jeg snakker om, hun hed Tante Ursula. Og om hende kan ingen give bedre Forklaring end Oude klare, for hun var Søster til hendes Mand, den velædle og fornemme Mynheer Joost van Straten.«

»Har Én nogen Tid hørt Mage til Præk og Prat!«Alle foer sammen, thi det var Oude klares Stemme, der lød lige ved Siden af dem. »I er lige saa fulde af Ammestuesnak og gamle papistiske Fabler, som gamle Kællinger . . .«

»Smaa Slag, Vrouw Anneche, smaa Slag,« snærrede Styrmanden, der altid var kort for Hovedet, »det er intet altsammen Fabel om Ursula Willumsdatter, det ved I bedre, end nogen anden.«

»Saamænd, I har Ret, men det er en bedrøvelig Historie. Naa Steffen, I skal jo dog høre det en Gang, mijn Jongen, og saasom Vejret er saa skønt, og vi i Morgen med Guds Hjælp ligger godt og trygt inde paa Tappus Red, og det paa den Vis er sidste Aften, vi er inden Borde sammen, skal vi jo dog have et lille Glas paa Faldrebet, og saa kan I faa Historien med det samme. — Mar'chen!«

Mar'chen fik Ordre til at sige til Kokken, at han skulde brygge den gamle caribiske Punch; Oude klare satte sig i sin Stol, Skipperen og Styrmanden blev staaende op imod Rælingen med Hænderne dybt i Lommerne, og Sara og Steffen satte sig paa Lugekan-ten lige foran hende.

»Ak ja, hvor skal jeg begynde — hvad sagde I, Styrmand? . . . med Begyndelsen? Tak skal I have. I er, Herren forlade mig mine haarde Ord, næsten lige saa taabelig, som I ser ud til at være ... Ja, Børnlille, det er nu en Snes Aar siden, paa det Lav.

Tappus var den oprindelige Betegnelse for den Bebyggelse, der senere voksede op og blev Byen Charlotte Amalie.Vi kom herud Aaret efter, at vor gode Ven, Admiral Pieter Florissen var gaaet med den store Flaade under Jakob Wassenaar van Obdam til Sundet . . .«

»Da Svenskekongen laa for København?« afbrød Steffen.

»Just saa, mijn Jongen; han blev elendelig skudt for Kronborg, gjorde Pieter Florissen, og samme Dag faldt et stort Spejl ned i hans Skrivekammer, og hans Kone sagde, det var et Varsel, og nu er min gode Husbond død. Ak ja, jeg husker det, som det var i Gaar. Hun kom gaaende med sine Løg i de nye Glas, gjorde hun, og sagde med grædende Taarer: dem faar Pieter aldrig at se i Blomst. Naa, det var intet det, jeg vilde fortælle. Jeg ved ej, hvordan det er fat, men det bliver for travrigt, om jeg ej faar Tobak. — Mar'chen, en Pib'!«

Mar'chen sprang afsted som et Egern og kom tilbage med et Trækrus med Kridtpiber i og en stor, rund Tobaksdaase af Kobber.

»Værsgo, Skipper Cornelius og I, St}rrmand, dér, tag Piber og Tobak, — om I da ellers kan faa Næverne af Lommen, mens I stopper.«

Hun trak sin Fyræske op af Lommen, slog Ild, tændte og rakte Lunten til Skipperen, der mønstrede Sejlene, medens han stoppede og tændte Piben.

»Nu, Aaret efter kom jeg hid. Mynheer van Straten havde været herude et Par Gange og faaet bygget Hus paa St. Eustatius og faaet Handelen i Gang, og saa kom vi da derud til ham, jeg og saa Ursula Wil-lumsdatter, hans Halvsøster. Ja, for en Snes Aar si-den var jeg nu intet saadant Skabilkenhoved, som jeg er nu, — I behøver intet at vende det Hvide ud af Øjnene, Skipper Cornelius! — men I skulde set Ursula, Børnlille, saa rød og hvid, og saa buttet og rund og hverken surøjet eller klatøjet, men med et Haar; det var . . . det var gyldent, var det, og saa langt, at hun kunde træde paa det. Det var den dejligste Guds Skabning af et Fruentimmer, der nogen Sinde er kommet fra Gelderland; for der hørte hun hjemme. Naa, vi kom lykkelig og vel herud, og min Mannetje havde lavet det nok saa godt. Og et Herreliv var det, for dengang var de Sorte intet saa modvillige, som de er nu, og vi sendte det ene Skib hjem efter det andet med Tobak og Sukker og Ingefær og Bomuld og Citroner. Nu er det jo

Sukker, det meste der gaar hjem, og det giver, Gud ske Tak, ogsaa gode Penge.

Saa var det et Aars Tid efter, at en god Ven skrev til os fra Curacao, et andet af vore Eylande, der ligger længer mod Syd, om vi intet vilde komine did og lægge et Handelshus an der. Thi Mynheer van Stråtens Navn er saa godt som Guld herude, og de vilde gerne have en fornuftig og ærlig Mand derned, som vidste vel at omgaas med Sukkerplantning og Sukkermøller og andet deslige. Men han kunde intet paa de Tider absentere sig fra Stedet, og saasom han sagde, at jeg var lige saa erfaren i sligt som han, saa bad han mig at rejse did og se, hvad Lejlighed der kunde være til Handel og Sejlads for os. Og skulde jeg da tage Ursula med, der var til Tider af et melankolisk Gemytte, og kanske kunde forlystes ved en slig Lystrejse.

Vi kom godt og vel did med en hollandsk Fløyte fra Amsterdam og blev med stor Politesse empfangne. Jeg fandt Stedet bekvemt til Sukkerplantning og til Handel, købte Negre og hyrede Folk til at byge Hus, og saa drog vi hjem igen. Boucanirerne, som Sørøverne kaldes her, frygtede vi intet, thi de angreb kun Spaniolernes Skibe, og det var dengang endnu uhørt, at de gjorde Attaque paa hollandske Skibe. Men nu vilde vor onde Skæbne, at vi uformodentlig fik en pludselig Storm paa os, saa vi blev ganske slaget ud af vor Kurs og ført langt Vester paa i det caribiske Hav. Og i samme gruelige Storm blev vort eneste fyldte Vandfad slaaet læk, saa der var vi 30—40 Mennesker uden en Drik fersk Vand om Bord.

— Jeg bliver helt tør i Halsen ved Tanken om det, Mar’chen, spring ud og se, om Kokken er falden i Søvn, eller om han sidder og laber vor Aftendrik i sig, den Skælm; det Sukker maa være kogt af for længe siden.«

Mar’chen fløj af Sted og kom tilbage med Krus og Glas. Kokken fulgte i Kølvandet med en stor Delfter-Kumme, som han satte paa Lugen.

»Har I skummet Sukkeret rent af?« spurgte Oude klare og kiggede med et prøvende Blik i Kummen.

»Den er saa klar som Kildevand Vrouw Anneche,« forsikrede Kokken.

Oude klare smagte paa Drikken og nikkede bifaldende. Saa fyldte hun sit Glas helt: »Jeg sigerTak for god Vind og god Helsen og al bevist Huldskab og Troskab paa Rejsen«! ... Naa, der stod vi uden en Drik Vand, men lige nede i Læ laa der en herlig grøn 0, hvor der var skønt klart Vand. Vor Skipper — det var Adrian Hemmert fra Vly, ham har I da hørt om, Cornelius Janssen! — var en forsigtig Mand. Indianerne derinde, sagde han, er helt vilde endnu og ved intet, at Genever er bedre end Kildevand; naar de først har bekommet den Vidskab, saa bliver de hurtig tamme. Nu maa vi fylde Vand med Musketten i Haanden. Vi gik saa til Ankers, og en Baad blev sat i Vandet med et tomt Vandfad, og 20 væbnede Mand gik i Land paa Kysten. Vi saa’ dem gaa op paa Stranden, men snart var de skjult for os mellem Træerne, og lidt efter hørte vi en stor Skydning derinde.

»Det var ellers godt, de havde faaet Plafferne med,« sagde jeg til Adrian Hemmert.

»Det var saa«, sagde han.

Saa ventede vi en Stund eller halvanden, og saa kom Fartøjet ud igen.

»Det var ellers sært,« sagde jeg, »der er fler, end da de gik i Land.«

»Saa har de fundet nogle Skibbrudne derinde,« svarede Skipperen og drev forefter, og vi to Fruentimmere og 3—4 andre Passagerer blev staaende agterude.

Saa giver Ursula med ét et Skrig, — just som en Due, naar den ser Høgen.»Himlen staa os bi!« raaber hun. »Det er intet vore Folk!«

Men i det samme kommer de løbendes op ad Fald-rebet, de Satans Djævle, og springer ind paa Dækket lige saa gesvindt som Abekatte og 1—2—3 Musketten til Kinden og skyder ud paa vore stakkels Folk, der kom ud under Bakken og skulde hen til Taklerne og hejse Fartøjet. Jeg saa den gode ærlige Skipper Adrian l'alde bagover og et Par Stykker foruden ham.

»Vil I ha ve mere? Eller giver I Jer straks?« raabte Én, der saa ud til at være deres bedste Bas

— hvis ellers man kan bruge de Ord om slige ugudelige og ryggesløse Mennesker. — »Hvor er Skipperen? Lad os se den smukke Mand!«

Ak, om jeg havde kunnet løbe ind og taget Adrian Heinmerts Pistoler, der laa ladte inde i Hytten! Men det var ej at tænke paa og havde vel intet nyttet, disværre!

»Vi har ingen Vaaben,« raabte vore stakkels Folk. »Vi kan jo ingen Modstand gøre.«

»Se, det maa jeg lide,« sagde deres Opperhoved, »Hollænderne er altid mer förnumstige end Spaniolerne, de bliver gemenligen helt desperate, — om end det hjælper dem lidet. Godt, saa tager jeg dette Skib i Eje for de frie og mægtige Boucanirer, — dér sidder min Kniv; saa længe den sidder dér, bliver alle Mand paa Dækket, og den første, der rør sig fra sin Plads, er Dødsens.«

Og saa slog han sin Kniv ind i Stormasten —den samme Kniv, som Steffen sidder med dér i sin Haand!

»Saa var det Balthasar!« udbrød Steffen.

Ham og ingen anden. En stor og statelig Karl med brunt krøllet Haar og Skæg. Han kom hen imod os og lo over hele Ansigtet, da han ret fik Øje paa Ursula.

»Det var det skønneste Dukketøj, jeg nogen Tid saa,« sagde han og vilde gribe fat i hende. Men jeg skød mig frem foran hende og sagde ham, hvem vi var, og raabte til hans Kammerater, at Mynheer van Straten og den hele hollandske Koloni vilde straffe det blodigt, om der skete os nogen Skade, men at de kunde være sikre paa store Løsepenge, om de bragte os vel beholden til St. Eustatius. Og straks begyndte Én at raabe til ham paa Dansk, noget, jeg ej ret forstod, men Balthasar Dyvel, som han kaldte sig, skulede til os og saa' bister ud. Men saa tog han sig i det, smiskede til Ursula og bukkede helt artig og sagde saa:

»Det skal aldrig spørges, at Balthasar Dyvel ej var Kavalier mod et skønt Fruentimmer. Jeg kan ogsaa de franske Noder, min Due, og I giver vel Køb, naar I ser, hvor kælen jeg er! Men gaar nu ned om Læ, at I ej skal faa en daarlig Lyst til at forsøge at svømme i Land. Tillader I, min skønne Jomfru?«

Og saa bød han hende Armen. Dog Ursula var ikke slig. Hun saa kuns paa ham, — men har Øjne nogen Tid kunnet slaa en Mand ihjel, saa var han falden død om med det samme.Vi gik ned i vor Kajiite, og Gud ved, det var med drøvelige Tanker, vi sad dér. De tog Ankeret hjem, og vi gik Sejl. .Jeg havde to Lommepufferter i mit Skrin, den ene gav jeg Ursula, den anden tog jeg selv; saa stængede vi Døren og læste i vor Nod en to—tre Bønner at' »Davids Tøjhus eller Gudsfrygts Arsenal« og tog dernæst hinanden om Halsen og græd og sad saa dér med vore Hjerters store Bedrøvelighed den Aften og den lange, lange Nat. Alene var vi intet, thi »Mon-key«, Ursulas lille, tamme Abe, laa paa hendes Køje og sov; men han var os nu kuns til liden Trøst. Og Mad fik vi intet.

Den næste Morgen saa vi fra Vinduet et stort Skib, der bar ned paa os. Ak, tænkte jeg, om vi nu kunde kalde det til Hjælp! Da indskød den gode Gud mig en lykkelig Tanke. Vi maatte sende Monkey op at vinke. Han var lært op til at løbe op i Stormasten, helt op til Fløjknappen, naar vi blot sagde: Monkey, op at vinke Goddag til Fatter! Jeg tog mit Forklæde af, som jeg plejede ved saadan Spøg, rullede det sammen, stak en Naal i og bandt det saa om Halsen paa ham. Og næppe havde Ursula sagt: Op at .sige Goddag til Fatter! saa var han ikke til at styre. Vi aabnede Døren og lod ham smutte ud og gav os saa med bankendes Hjerter til at passe paa det fremmede Fartøj.

Der gik en liden Tid. Saa faldt der et Skud der ovre fra, et til og endnu et. Det var Signal for vort Fartøj til at lægge bi. Og da Krudtrøgen var drevet bort, saa' vi, at de holdt af fra Vinden og styrede lige ned paa os. Og med det samme hejste de deres

Bering Liisberg: »Havmanden«. IQFlag, — og det vil jeg sige Dig, mijn Jongen, jeg ser aldrig dansk Flag, uden at jeg kommer til at ryste af Glæde og Taknemmelighed, ligesom jeg gjorde den Gang.

Men Sørøverne deroppe, det var Folk, der intet var bange for deres Hud. De gav de tre Skud igen og satte i nogle hæslige Brøl. Og saa begyndte der en Skyden og en Knagen og Bragen, — det var intet til at holde ud i den

snevre Kajiite. Vi skyndte os op paa Dækket, og i det samme løb det danske Skib lige agten om os, drejede op til Luvart, gik igennem Vinden og gav os det glatte Lag. Folkene væltede om som Kegler, og Borgængeren styrtede, hvor han stod.

»Lad falde!» varskoede Balthasar, han stod paa Bænken ved Kobryggen. »Brænd paa, over det hele! Lad falde, — for hede Helvede, op med Boret!«

Men da Borgængeren blev skudt, sprang jeg til og lagde Roret ned i Stedet for at lægge det op. Thi derved fik jeg Skibet til at løbe i Vinden og rage om Bord i Danskeren, hvor de stod klar i Fokkevantet til at entre os.

Balthasar saa' vild og gal agter efter, da hans Kommando intet blev udført. Og da han fandt mig ved Boret, hævede han sin Pistol, sigtede paa mig og gav Ild. Men i det samme sprang jeg ud i Borde for at gribe en Trosse til at svinebinde os med, som de hev over til os fra Danskeren, og gjorde den last ved Klampen. Kuglen peb lige forbi mit venstre Øre — jeg er lidt tunghørig endnu efter den Fløjlen — ogda han saa', at jeg var uskadt, styrtede han hen imod mig med sin Kniv i Haanden. Jeg greb i Tasken efter min PufTert, men det gjordes intet nødigt; thi inden han kom den halve Vej, sprang En ovre fra det andet Fartøj ind paa Dækket, — jeg er aldrig i mit Liv bleven saa sælsomt til Mode, thi man skulde tro, at det var ham selv, der sprang ind paa Dækket, de var hinanden saa lig som to Draaber Vand. »Balthasar!« raabte den anden, smed sin Kortelas og greb ham med baade Hænder, løftede ham, saa let som en Elefant løfter et Barn, ret op i Vejret og kastede ham ned paa Dækket. Fraaden stod Balthasar om Munden; han var mere lig et Vilddyr end et Menneske og sparkede om sig med Fødderne, mens han søgte at faa fat paa sin Kniv, som den anden havde slaaet fra ham.

»Stille, eller jeg skal knække alle Ledemod i Dig!« sagde den anden. Hans Stemme lød, trods Vreden, saa sær sørgmodig. »At skulle finde sin eneste Broder, sin Tvillingbroder tilmed, som Fredløs og Uger-ningsmand! Kan Du intet dy Dig — aa, Du vil bide, din Dyvel, — nu jeg kender Dig igen fra dine Drengedage. Saa faar jeg pynte Dig med et Par Haandstrimler.«

Vor Hjælpermand holdt med den ene Haand Balthasar fast som i en Skruestik med begge hans Arme paa Ryggen, og med den anden bandt han Hænder og Fødder sammen paa ham med Flaglinen, der laa paa Dækket.

»Du faar takke Dig selv for Gensynet,« sagde han

10*alvorligt, »det blev just saa kærligt, som Lejligheden

gav!«

»Jørgen Iversen,« snærrede Balthasar, og hans Øjne skinnede af Ondskab. »Min hjerte Tvillingbroder, jeg har hadet Jer al min Tid; lige fra jeg kunde knytte Næve, har jeg knyttet den mod Jer.«

»Aleneafden kristelige Aarsag,« sagde Jørgen Iversen, »at jeg har været stærkere end Du. Og fra den første Dag, Du kunde knytte Næve, og lige til denne, har jeg aldrig gjort Dig andet imod, end at søge at mage det saa, at Du intet gjorde Ondt med dine knyttede Næver. Det har ikke altid lykkedes mig.«

Boucanirerne forude var snart kuede og laa bundne paa Dækket. Vore hollandske Søfolk, der var uden Vaaben, var straks kommet agterud og mængede sig intet med de andre. Dem sagde jeg god for, og de blev straks sat i Gang med at gøre klart Dæk og hive Boucanirerne over Bord.

»Jeg kan intet bekvemme mig til at lade min egen Broder, der har ligget ved min Side i Moders Liv, hænge op under Raaen, skønt han er deres Opper-hoved og den skyldigste af dem alle, — men har han krænket Fruentimmerne om Bord, da er der ingen Naade.«

»Nej, nej!« skreg Ursula med sær Iver.

»Bet saa, min Due, ret saa!« raabte Balthasar. »I vil intet se mig hængt; død Mand er kold at favne;

— Men I skal blive min, om og den stærke St. Jørgen dér denne Gang har friet jer Dejlighed af min Vold. Jeg ønsker Jer tusind gode Nætter . . .«»Bring ham ned og hold god Vagt,« raahte Jørgen Iversen. »Han er glat som en Aal, — pas paa, han intet smutter Jer af Hænde.«

»Han havde alt begyndt at sulte os,« sagde jeg, jeg led ikke godt, at Ursula saa hurtigt havde sagt god for den Kæltring; jeg tænkte mit, da jeg saa hende se saa sær sløret ud af Øjnene. »Og jeg ved nok, hvad Boucanirerne mener med den Artighed, den er intet af det gode. I kom saa vist i den rette Stund, og al den Tak, som min Husbond, Mynheer Joost van Straten og jeg kan yde, skal være Jer lige saa vis, som dette Haandslag«.

»Jeg kender jer Husbond og har Ladning til ham, men hvor kommer I her?«

Saa maatte vi berette, hvordan alt var tilgaaet, og imens kom der Folk om Bord fra »Engelen«, som hans Fartøj hed. Jørgen Iversen blev om Bord hos os, og begge Skibe fulgtes ad. Men da vi fortalte, hvordan vi havde sendt Monkey op at vinke til Fatter, saa lo han hel lystigt og kaldte Dyret hen til sig fra Kobryggen, hvor den sad og lyskede sig, og gav ham Sukker.

Men da vi satte vort Anker inde under St. Eusta-tius, var Balthasar forsvundet. Jeg ved til denne Dag endnu intet, om Jørgen Iversen selv har ladet ham slippe, eller hvordan han kom bort.

Nu, kort at berette, Mynheer van Straten blev snart gode Venner med Jørgen Iversen, som fik nok at sejle med fra vore Huse i Holland ud paa Øerne og tjente gode Penge. Saa var han hjemme i Dan-mark en Tid og giftede sig og kom ud igen og sagde, at nu skulde han til at tjene Penge til sin lille Datter.«

»Ak, Gertrudlille,« Steffen sukkede og tænkte paa, om han nogen Sinde skulde kunne skaffe hende hendes fædrene Arv. »Havmanden« — ja, hvor i Verden var »Havmanden« nu henne?

»Men efter den Tid kunde jeg intet blive klog paa Ursula«, fortsatte Oude klare. »Hun var helt skabt om. Forhen havde hun været saa spillende, som en Fugl i Luften, men nu gik hun omkring som et Gespenst. Det var intet lystigt, men det hjalp intet, alt hvad jeg trængte paa, andet end at hun gav sig til at sukke og klage.

Men endelig en Dag, saa kunde jeg intet holde mig længer, men sagde hende nogle Sandheder. At det var skammeligt af hende som en fornemme Borgers Datter og en ærbar Jomfru at gaa og bære Godvilje for saadan skiden og skammelig Karl som den Boucanir; at det vilde volde hendes Broder og hele hans Hus stor Tort, om det kom ud i Byen, — for det var jo dér Humlen stak, og hvorfor hun da havde gjort sig saa kostbar den Tid, han var hende nær; hun kunde være bleven Kone med alle hans Baks-kammerater eller hans Matelotage, som Boucanirerne har for Skik, naar de fanger unge Fruentimmere, at leve med dem Baksvis, lige som de sover Baksvis og skaffer Baksvis. Og vi kunde intet holde det ud at have en saadan Taarepil i Huset, at det var hende selv lidet anstændigt, med hvilke flere haarde og hvasse, dog kærlige Ord jeg kunde finde paa at sige.Og faldt hun mig da ogsaa om Halsen med mange vemodige Taarer og bad mig forlade hende, nu skulde hun nok være lystig og glad og ikke tænke paa Havmanden mer — saa kaldte hun altid Utysket. »Men min hjerte Søster,« sagde hun, »I kender intet til den sviendes Sorg, det er, og den Harm og Ydmygelse, intet at kunne lade af at tænke paa el Menneske, som En ved, intet er det værd.«

»Skær det ud, skær det ud!« sagde Sara paa en Gang, næsten med et Skrig. Steffen kendte ikke hendes Stemme igen. »Jeg ved, hvad det er, men det kan skæres ud!«

Og pludselig kastede hun sig paa Knæ foran Oude klare og skjulte sit Ansigt i hendes Skød.

»Stakkels Barn, stakkels Barn,« sagde hun og klappede hendes Hoved. »Ej, se Maanen dér, det er svært, saa den har pustet sig op i Aften. — Mar'chen, Kobberbakken!

Mar'chen rakte Spyttebakken frem, og Oude klare spyttede og rømmede sig og hostede og fik endelig Bugt med den Rysten i Stemmen.

»Naa, Børnlille, drik saa igen! hvor var det vi slap? . . . Den stakkels Ursula, ja, hun græd og lamenterede. Men saa tørrede hun sine Øjne, og saa spurgte hun mig, Herren hjælpe mig, om jeg intet troede, at hun havde kunnet faa Balthasar vendt om til et pænt, kristent Menneske, naar hun bare nærede den rette, rene Elskov til ham! — Ja, det var hendes Ord: den rette, rene Elskov: ... til en Boucanir!

Jeg fik hende lagt i Seng og slog en Aare paahende, og bagefter fik hun ind at laksere paa; det skulde jeg tro var

den rette Lægedom for saadant Hjernespind; for da hun kom op igen, var hun glad og frisk. Og var det end intet som tilforn, saa var der dog stor Forbedring.

Ja, og saa kommer vi til den bedrøvelige Ende paa Historien. Mynheer van Straten havde, for at forlyste sin Søster, Aaret efter sin Rejse ladet bygge en liden Baad til hende med store trekantede Sejl som de tyrkiske Galejer. Den var malet himmelblaa med forgyldt Kant og Silketæpper og saa fin, som var den gjort til en Prinsesse. Og med den sejlede liun og hendes Legesøstre, der alle var i en Alder af 16—18 Aar, inde imellem Holmene. Uden for maatte de intet komme. Og saa legede de den gamle Fabel om Sante Ursula og hendes Jomfruer og vandt selv Sejlene op og sang saa yndeligt, at det var en Lyst at høre. Og Ursula sad agter ude som en Dronning og spillede paa sin Lut ved Siden af den, der styrede, med sit lange gyldne Haar slaaet løst ud over Skuldrene og i en hvid, guldbræmmet Kjortel, — det var et herligt Skue.

Saa en Dag, som de sejlede saadan, og Vinden tog paa at blæse noget stærkere ud fra Land, kom pludselig en Esping roende frem fra en af Holmene, hvor den havde ligget i Skjul. Den styrede lige ind mod Galejen, og Ursula vender sig om og giver et Skrig fra sig, — vi hørte det helt ind paa Land: »Deler ham, Havmanden!« Saa greb hun Roret, og i Stedet for at styre ind mod Land stod hun ud i aaben Sø. Ogdet var kanske blevet deres Redning, 0111 ikke de havde tabt al Besindelse, thi med fuld Vind i Sejlene løb de snart fra Espingen. Den roede tilbage til et Skib, der krydsede længere ude mod de andre Øer, men Galejen kuldsejlede, og først mange Dage efter drev den op paa St. Jan med Kølen i Vejret.

Saadanl Endeligt fik Ursula Willumsdatter, men det Eyland hist henne havde sit Navn, Sante Ursula, længe forud for den Tid, og hvad Aarsag dér er til, véd jeg intet. Ellers taler de jo om en Sante Ursula inde paa den Flod Rhin, som Mar’chen siger. Og der har vel været mere Graad og Elendighed over, at hun gik bort med sine 11,000 Jomfruer, om det da ikke er Eventyr og Digt, end over vor Ursula og hendes 5 Legesøstre. Men Bedrøveligheden var saa stor paa St. Eustatius, at vi intet kunde staa det ud, men sejlede over til St. Thomas, hvor vor gode Ven Jørgen Iversen havde Hus og Grund, og hvor han sidenefter, i det Herrens Aar 1671, blev Guvernør eller Opperhoved. Det var gode Dage; men der kom saa meget Skarns Folk derud, besynderlig to Holstenere, to Brødre, som hedder Esmit, og de gjorde Jørgen Iversen det saa broget, at han blev led og ked ved sin Bestilling og drog hjem igen. Og da den ene af de to blev Guvernør i Stedet for ham, saa flyttede vi ogsaa det meste af vore Ejendele tilbage til St. Eustatius. Og det kan gerne hænde, at Mynheer van Straten er draget did med alt sit Habengut, naar vi kommer ind i Morgen. Han har nok af Servingerne og Slaverne fra »Havmanden« hørt om den Ulykke,der er overgaaet hans gamle Ven, Jørgen Iversen. Og saa snart vi har faaet losset Godset op til Købmændene derinde, skal vi ikke være sene med at komme bort igen. — Ja, saa slaar jeg Bom for min Kværn, nu har den ogsaa malet længe nok. Men syndigt og skammeligt er det at tænke, at den ærlige og gudsfrygtige Mand, Jørgen Iversen, aldrig mere skal komme hid. De danske Eylande kan intet godt være ham foruden, og hans gode Venner end mindre. Men En faar trøste sig til, at om og de kære Venner dør, saa lever Gud i Himmelen!«

»Amen!« sagde Sara. »Se, saa herlig en Nat har vi endnu ikke haft paa hele vor Sejlads!«

Trope-Nattens dybe Himmel med dens Klarhed og sælsomt skinnende Stjernehære hvælvede sig over Skibet i stille, højtidsfuld Storhed. Maanen stod endnu lavt, og Søen under den løb som en Strøm af flydende Guld gennem Havets mørke Blaa. Som aandeagtige Skygger hævede Øernes Bjergtoppe sig, højt i den lette Luft, og ved deres Fod lyste Brændingen som en Krans af hvide Perler.

Men roligt glidende svævede Skibet gennem Rummet med langagtige, blødt duvende og vuggende Bevægelser — som blev det baaret over Bølgernes skummende Toppe af de store, udspilet svulmende Sejl. Kridhvide i Maanens klare, fulde Lys tegnede de sig mod Nattens Himmel.

Steffens Tanker gik hjem til Helliggæsteskirken, Kirkegaarden med dens Lindetræer og de gamle røde Stenhuse, — lidt og mange Gange havde han siddeti Lugen og set Maanen gyde sit Lys over det hele, men der var ikke en saadan højtidsfuld Pragt over det som her. Og dog kunde hans Tanke ikke løsrive sig fra en lille Stentrappe i Hjørnet, hvis Messing-gelænder altid lyste som Guld i Maanens Skin. Maa-ske laa Gertrudlille nu paa Bænken

under Bislaget og saa' paa Maanen og sendte ham en Hilsen gennem den .. .

Ak nej, saa klog var han blevet gennem »Det vaagendis Øje,« at han vidste, at det ikke paa samme Tid kunde være Maaneskin paa Ulfelds Plads og ved Eylandene ude i det caribiske Hav.UDE OG HJEMME

>n et Prince van Oranje« stod™ ved Middagstid ind imod Havnen ved Tappus paa Sydkysten af Øen St. Thomas. Oude klare havde givet Ordre til, at der skulde være en Udkigsmand paa hver Top, og at der skulde varskoes for ethvert Fartøj, stort eller lille, som kom ud fra Land. Desuden havde hun ladet gøre klart Skib. Kanonerne var ladede, Lunter hang tændte paa deres Kroge; ladte Musketter, Pistoler og Huggerter laa ved Stormasten, og alle Mand var paa Dækket.

»En skal bruge sine Øjne og se sig for,« sagde hun. Hun stod med Steffen og Sara oppe paa Bakken og saa' ind mod Land. »En ved intet, 0111 der er fuldt af Boucanirer i Havnen, eller 0111 der er Orden og Fred, saa En kan vove at sætte Ankeret. Det sidste er lidet rimeligt, for af de to Gebroeders Esmit, som nu sagtens har taget Styret, er den ældste, Niclas, en ganske gal Mand og den yngste, Adolf, lidet bedreend en slet og ret Boucanir. — Se, dér har vi Flagbjerget, og der er Kronebjerget. Sukkermarken dér, det lysgrønne mellem Palmeskovene hist oppe, er Jørgen Iversens Plantage, han kaldte den efter sit Fødested »Dyppelmands Plantage« — ak ja, ak ja, nu maa vi se at mage det saa', at hans Livsarving kan høste Frugterne af al hans Sved og Møje. Men med Ret og Retfærdighed her ude er det kun smaat bevendt, og godt og vel er det, at Mynheer van Stråten har Haand i Hanke med de Hallunker. Se, nu har vi Havnen aaben, og dér ligger Fortet lige ret for Indløbet.«

Det var med underlige Følelser, at Steffen saa det danske Flag vaje paa Toppen af det gamle Taarn, som — omgivet af Skanser og lave Mure — skulde forsvare Byen mod Fjender fra Søen. Bjergskraa-ningen bag Fortet var bevokset med Skov, og Steffen saa' med Undren de høje Palmetræer, Silkebomulds-træerne og de mægtige Brødfrugttræer, der ragede højt op over de andre. Planternes hvide Huse tittede frem mellem Træerne i den yppige Skovvækst, og nedenfor, imellem Fortet og Skovene, laa Byen; den bestod af lidet mere, end en halv Snes lave Huse, paa to Stokværk, og nogle Jordhytter, — de første for den hvide, de sidste for den sorte Befolkning.

I den store, rummelige Bugt, der dannede Øens Havn, og som kun var aaben mod Syd, hvor »Het Prince van Oranje« nu stod ind, laa der et Par mindre Skibe tæt ovre under Fortet. Men helt ude ved Indløbet laa to store, engelske Orlogsmænd. DaHollænderen for smaa Sejl i nogen Afstand løb forbi dem, blev der fra det yderste prajet over til den.

»Halløj!« svarede Oude klare og blev saa væver som en Kattekilling. »Det var min Mannetje, der raabte,« sagde hun med Taarer i Øjnene, »det var min gamle Bamse! — Ja, vel, sætte Ankeret derovre! Cornelius Janssen, har I intet Øren at høre med! Luf, luf, kom til Vinden! — vi sætter vort Anker derinde paa Siden af Engelskmændene. Rap Jer nu! Ach, mijn Jongen, jeg er saa glad, saa glad, nu jeg har hørt, han er i Live og kan brøle, som han gjorde, saa skader der ham ikke stort.«

Oude klare skyndte sig agterud, og Skibet løb i en Bue foran om Engelskmændene og ind paa sin Ankerplads. Under Vejs kom en Jolle langs Siden; en undersætsig Mand sad ved Boret, helt klædt i hvidt og med en stor, bredskygget Straahat paa Hovedet. Han havde et stort Ansigt med skarpt skaarne Træk, en stor velformet Næse og mørke Øjenbryn over et Par spillende Øjne.

»Naa, Oude klare! det var godt, Du kunde komme herud igen, din gamle Havodder,« raabte han nede fra Baaden, som de halede op til Faldrebet. »Du har vel intet glemt Eydammerne og Geneveren? Ellers maa Du hellere vende om og tage hjem efter det.

— Holder I fast derhenne?«

Det sidste gjaldt Pligten i Baaden. Jo, han havde gjort Slæberen fast. Mynheer van Straten saa op og nikkede til sin Kone, der stod ved Faldrebet og beklagede sig over, at hendes Mannetje tænkte paa Ey-dammerne og Geneveren, før han lænkte paa hende. Men hvor blev han af?

Mynheer van Strålen sad i Baaden og tog sig med stor Sindighed en Pris. Da den var stukket godt op, og

Tobaksdaasen atter var gledet ned i den rummelige Lomme, saa' han op igen og nikkede, og saa begyndte han at entre op med stor Langsomhed og Sendrægtighed.

»Aeh, Mannetje, Mannetje, det varer jo saa længe, at Du bliver graahaaret, inden Du kommer op! — Naa, det var da vel, Du endelig kunde faa hevet Dig selv til Vejrs!«

Mynheer van Straten var bleven noget rød i Ansigtet af Anstrengelsen, og rødere blev han, da Oude klare slog sine Arme om Halsen paa ham og kyssede ham med stor Inderlighed.

»Der er ingen Aarsag til Skyndsomhed,« sagde han. »Hvad jeg har at fortælle Jer, er ikke det bedste. Jørgen Iversen, den gode Ven . . .«

»Ak, ak, ak,« jamrede Oude klare. »Jeg ved det, jeg ved det!«

»Nej, det kan I intet vide om, min Hjerte. Men det er den gamle Vise, at I skal have bedre Kundskab om alting end jeg . . .«

»Ach, Joost van Straten,« udbrød Oude klare og gav ham et eftertrykkeligt Kys. »I har ej ladet af fra Jer gamle Halsstarrighed. Jo, jeg ved lige saa god Besked med det skammelige Mytteri som I, — og lidt til, kan hænde.»

»Det var et Dyvel til Spil!« sagde Mynheer vanStraten og satte sig paa Storlugen. »Vi fik Nys om det herude for en 14 Dage siden af Slaverne fra det fordømte Skib. Og nu kommer I lige ude fra Søen, og vil vide bedre Besked . . .«

»Ja, for jeg har det intet fra de oprørske Slaver, min hjerte Mannetje, men fra den gode og ærlige Svend dér, Jørgen Iversens egen Haandskriver, som var hos sin Herre i hans sidste Time, og som vi har taget med fra Flores. Naa, mijn Jongen, fortæl nu, hvad Du ved, og bring Mynheer van Straten Jørgen Iversens Hilsen og Budskab«.

Steffen begyndte sin triste Beretning; Joost van Straten sad paa Lugekarmen og sukkede og tørrede sin Pande med et stort Silkeklæde, og Oude klare hulkede.

»Det verdammte Pak, de Bandskroppe! og fremfor alle den æselagtige og nederdrægtige Jan Blum! Som om han intet vidste, den Døgenicht, hvad Skæbne disse herlige Eylande nu gaar i Møde! Jørgen Iversen var den allereneste, der kunde tumle de Kom-paner herude! — Men den Belials Karl, den Adolf Esmit, har en Haand med i Spillet, det vil jeg sværge paa. Han har alle Dage holdt til med Jan Blum og alle de værste Ugerningsmænd. Lige fra den Stund, det engelske Skib kom hid med Slaver fra »Havmanden«, har der været Mytteri herude; forgangen Lørdag satte Hr. Adolf, som er den yngste af de smukke Gebroeders, sig i Spidsen for sit Kompagni, løb Storm til Fortet og kastede den ældste i Hullet. Og i Stedet for en gal Tyran, som Ni-clas var, har vi nu faaet 30. Thi Adolf Esmit er Overtyran, inen ved Siden af sig har lian en Hoben rebelske Karle; den fornemste i hans Gunst er denne forbandede Otto Eding, der kalder sig Ligedeler og svær paa, at han skal undlive alle de Konger og Fyrster i Verden er. De næste er et Par af Slaverne fra »Havmanden«, - jeg tænker intet, det er for deres Dyder, de har klippet Næsen af den ene og Ørerne af den anden. Med disse og alle Baadskarlene paa Otto Edings Fartøjer har han nu holdt Hus og slemmet og demmet 4 Dage i Træk. Men straks jeg havde hørt om Jørgen Iversens Ulykke, skrev jeg til den engelske Guvernør paa St. Nevis, der er min gode Ven, hvad her var i Vente, og han sendte et Par Dage efter disse to skønne Orlogsskibe herover for at hjælpe os Købmand at værge vort Gods og Skibet her samt holde lidt Politi, at ej de ugudelige Karle skal gaa hen og gøre den skønneste Havn i hele det caribiske Hav til en Røverrede . . . Saa, nu gaar Ankeret i Bund det skal intet blive der længe! Saa snart jeg har faaet mit Gods, men det kan kanske falde haardt nok, gaar vi Sejl til St. Eustatius, og hvis I blot, Steffen Skriver, er halvt saa dygtig til Købmandskab, som Oude klare siger, skal der nok blive Plads for Jer og gode Penge at tjene. I har et ærligt Ansigt, og ærlige Folk er mange Penge værd herude, af den Aarsag her er saa saare faa af den Slags. — Vedst Du ellers, hvad de siger derinde, min Hjerte? De siger, at denne Otto Eden eller Eding, eller hvad han hedder, er ingen anden end din gamle Ven Balthasar ...«

»Det er umuligt!« udbrød Steffen.

»Umuligt er et stort Ord i denne underlige Verden,« sagde Mynheer van Straten. »Hvorfor skulde det ellers være

umuligt?«

»Det kommer an paa, naar han kom hid,« sagde Steffen.

»Han kom vel hid omkring St. Hans med et fransk Fartøj, og jeg har ingen Tid hørt andet Navn paa ham end Otto Eding eller Eden. Først nu forgangen Dag blev det fortalt i Tappus, at han var den slemme Balthasar Dyvel og Broder til Jørgen Iversen.«

»Men Balthasar er død, I har jo hans Kniv, mijn Jongen; i levende Live kunde han ej skilles ved den,« raabte Oude klare.

»Ja, denne Kniv fik jeg fra ham paa en sær Maade netop St. Hans Aften nu sidstleden, i Skinder-gade i København,« sagde Steffen. »Han var saa rusig, at han intet mærkede, hvordan lian mistede den, tænker jeg; og jeg skadede ham intet, ihvorvel han vilde have stukket mig, og saa' ham siden efter om Natten paa Vejen ud ad Helsingør til. Hvor han blev af, det ved jeg intet. Men samme Nat forsvandtes han fra sine Kammerater og lod sig intet se mere. Og er der kommen en Kompan op herude, og han nu angiver sig at være Jørgen Iversens Broder Balthasar, da er det kuns for at narre Gertrud Jørgensdatter hendes Arvepart fra, og der trøster jeg mig til jer Hjælp, Mynheer van Straten.«

»Den skal I faa, mijn Jongen, I taler som en Mand.«

»Balthasar Dyppel eller Balthasar Dyvel, somVrouw Anneche berettede om,« sagde Sara, »blev tyvebrændt i Køge, saa han maa være let at kende. Slaverne havde meget at snakke oin ham oin Bord, og de undredes over, at lian ej tog Hyre med »Havmanden«, som det var bleven spurgt.«

»Ja, han er let nok at kende,« sagde Steffen, »endda han har faaet flaaet Tyvemærket af sin Pande. Jeg tænker, jeg faar tage ind og sige den Kompan, at han maa finde paa en anden Løgn at trykke i os.«

»Nu, bare koldsindig! bare koldsindig! Det duer ej med det Hastemod. — Men, Oude klare! Skal vi da intet have Kaffe en Dag som denne?«

»Jo, Mannetje, Du skal faa Kaffe og hollandske Vafler til. Og Du skal byde de engelske Skibskap-tajner til Gæst og hverken spare paa Tobak eller Genever eller den fine Cura<?ao. Thi den, som smør godt, han kør godt, og Du maa have dem i Ryggen, om ellers Du og Steffen skal faa noget ud af at gaa i Land og se paa Balthasar.«

Det var et lystigt Selskab, der om Eftermiddagen sad under Solsejlet paa Skansen af »Het Prince« og gjorde sig til gode i Anledning af en lykkelig Hjemkomst. Faa Aar i Forvejen havde Hollænderne og Englænderne kæmpet paa Liv og Død, i den nye som i den gamle Verden, hvor de traf paa hinanden. Men nu, efter at Holland havde ført Krig med Frankrig, mødtes de som gode Venner, og Mynheer van Straten samt Cornelius Janssen og lians Styrmænd drak

11*Glas om Glas med de engelske Kaptajner og Skibs-officerer og fortalte den ene Historie efter den anden fra Søkampene i Nordsøen og ude i begge Indier, om Landgange paa de spanske Øer og om Plyndringer af deres Kirker og Klostre. Den blaa Røg fra de lange Kridtpiber hvirvledes op under Solsejlet, Glassene blev flittig tømt, og naar en Skaal blev drukket, lød der drønende Hurra.

Efter mange manende Øjekast fra Oude klare, opfordrede Joost van Straten endelig til at drikke paa Guvernøren paa Nevis, Sir William Stapleton's Sundhed. Det var ham, han havde at takke for, at de engelske Skibe laa dér for at beskytte de værgeløse Købmænds Liv og Gods imod Adolf Esmit og hans Kompagni, men, sluttede han sin Tale, I ædle Skibs-herrer, ærlige Sømænd og gode Kristne af to Nationer, der begge ligge ved Saltvand og bekende sig til den evangeliske Tro, vi har ikke blot at beskytte de nærværende, men ogsaa de fraværende. Og saa fortalte han om Jørgen Iversens skammelige Død, og at der sikkert maatte være en Plan i Gære om at narre hans Arvinger for deres Ejendom. Om de nu vilde hjælpe ham og Steffen med at forpurre den?

Steffen blev altid underlig tilmode, naar han hørte Jørgen Iversens Arvinger nævne. Han tænkte paa den lille syge Pige med de store mørke Øjne, som han saa uformodet havde staaet med i sine Arme ved Vartov Kilden, og paa

hvor underligt det var gaaet, at hendes timelige Vel siden hen lige saa uformodet var bleven lagt i hans Hænder. Men han forlangteintet hellere. Om aldrig mere han traf »Havmanden«, kunde han dog maaske herude bjerge noget af hendes lovlige Ejendom for hende, og for Resten skulde lian arbejde for hende, saa længe Gud vilde unde ham Helsen.

Han blev udrevet af sine Tanker ved det store Bulder, hvormed Gæsterne rejste sig og drak Mynheer van Straten til og lovede ham deres Hjælp og Bistand. De aftalte nu, at de den næste Morgen skulde lette med alle tre Skibe og lægge over til Byen og true med at skyde Adolf Esmit og alle hans Tilhængere ned. om han ikke sendte Otto Eding bort og forpligtede sig til ikke at yde Boucanirerne Tilflugt paa St. Thomas.

Om Aftenen sad Steffen og Sara længe og talte sammen. Hun skrev efter hans Opfordring Navnene op paa dem af hendes Ulykkesfæller blandt Slaverne, som hun tænkte kunde blive gode, skikkelige Mennesker endnu. Det kunde jo dog hænde, mente Steffen, at han kunde faa nogle af dem over paa sin Side, og det kunde jo maaske blive ønskeligt nok, naar han kom i Land den næste Dag. Og Mynheer van Straten nikkede bifaldende og sagde, at han var saa fornuftig, som om han var født Hollænder. Oude klare klappede ham blot paa Skuldren og sagde: Han er mijn Jongen!

Men om Natten kunde han ikke sove. Den halve Del af Mandskabet holdt Vagt paa Dækket for at være paa Benene, 0111 der skulde ske et Angreb fra Land, og Vagternes tunge Trin samt den klirrendeLyd af deres Vaaben holdt ham vaagen, men mest dog maaske Tanken om Balthasar. Kunde det være muligt, at han skulde træffe ham herude? Nej, vist ikke! Den Mand, der udgav sig for Balthasar, havde jo været her siden St. Hans, sagde Mynheer van Stråten, og den rigtige Balthasar kunde da ikke være her og der paa een Gang. Men den ærlige Hollænder kunde tage fejl, og det kunde jo alligevel hændes, at det var Jørgen Iversens berygtede og ulykkelige Broder, som han skulde se i Morgen . . .

Et Raab fra Dækket bragte ham op i et Nu. Det var en Baad, der var bleven prajet, da den nærmede sig Skibet. Folkene i Baaden svarede paa Hollandsk, at de vilde tale med Mynheer van Stråten. Han kom op paa Dækket, og det viste sig at være gode Venner, Folk, der var flygtede fra Byen for den nye Guvernørs Tyranni, og som nu søgte Tilflugt paa »Het Prince van Oranie«. Der var ogsaa et Par af de danske Servinger fra »Dyppelmands Plantage,« hvor de hidtil havde haft saa gode Dage, som Servinger kunde tænke sig at have. Men den var nu Dagen i Forvejen af Guvernøren bleven overdraget Balthasar Dyp-pel som retmæssig Arving efter hans Broder, afgangne Guvernør Jørgen Iversen. Dog, dennes gamle Forvalter Jens Hansen havde ej villet lukke Huset op for den nye Ejer, men havde erklæret, at før han fik Vished for, at Gertrud Jørgensdatter, som han havde set som lille Pige, var død og borte, og at Jørgen Iversen ingen andre Livsarvinger havde, før skulde Balthasar ikke komme ind paa Gaarden. Og den nyeHerre havde da straks vist sig i sit rette Lys ved uden Lov og Dom at lade Jens Hansen binde til Galgen og piske, hvorpaa han havde ladet hans blodige Ryg gnide ind med Lemonsaft, hvilket gav en ulidelig Smerte. Og alle blev de glade over det for den næste Dag planlagte Togt og lilsagde deres Hjælp, hvor de kunde gøre Gavn. Misfornøjelsen var saa stor derinde, sagde de, at ethvert Angreb paa Adolf Esmit og lians Kompagni vilde blive hilset med Glæde.

Men den ivrigste af alle var Øens Præst, Bastian Pedersen, en høj, mager Mand med langt, tyndt Haar, som han stadig maatte kaste tilbage, og med sære lysende Øjne. Han maatte bekende, sagde han, idet lian gik op og ned ad Dækket med lange Skridt og spilede de lange, tynde Fingre ud, medens han talte, at han af Hensyn til Guvernørens gode Mad og Drikke havde ladet sig forlede til at se gennem Fingre med hans Udskejelser og forbryderiske Gerninger. Men nu i Gaar, da Guvernøren, der kun havde faaet Magten ved Oprør og Mytteri, havde sluttet ligefrem Forbund med denne Morderhund Otto Eding eller Balthasar, eller hvad han hed, og lovet at tage endnu en Boucanir, den berygtede George Band fra London, op i Kompagniet, for at danne en liden Sørøverrepublik, da var det blevet ham, Præsten, for meget, og han havde, endda han var rusig, hvad man af dette Lands unge og rasende Tøj snart kunde blive, paa Stedet holdt en Præken over dem, fra hvem Forargelsen kom, og den havde haft Næb og Klør. Og til sidst, da han havde endt sin Tale, havde hantrukket sin Kniv og var løbet ind paa Guvernøren med de Ord: »Gud forbande mig, om jeg ikke slaar eders Velædelhed ihjel!« Præsten blev

ædru ved sine egne Ord, og det var kun ved de andres store Drukkenskab, at han var sluppet fra »Tapperiet« med Livet. Thi Guvernøren raabte, at de skulde hænge ham paa Stedet, men hans Haandlangere havde været for fulde; de var faldet over hinanden og havde faaet fat paa forkerte Folk, saa der var blevet stort Slags-maal, og under det var han kommen bort.

»Det er ilde,« sagde Mynheer van Straten, da han havde hørt Præstens Beretning, »at der knap findes nogen anden, der vil overtage den Post, saa vi faar lade den smukke Mand blive siddende, til de skikker en anden herud fra Danmark, — om de ellers har nogen, der er bekvem dertil. Men lad os nu lægge os, Morgendagen kan maaske blive drøj nok for os alle.«

Straks paa Dagvagten lettede Skibene efter Bestemmelsen og stod over mod Fortet. Det gjaldt at tage de Folk saa tidligt, at de maatte forudsættes at være nøgterne endnu. De løb i Kølvandslinie, med alle Flag og Vimpler flyvende, over og satte deres Ankre, Hollænderen og den ene Englænder tæt inde under Land, den anden uden for Otto Edings Skibe, saaledes, al disse kom til al ligge mellem Englænderen og Fortet som et Skærmbræt for detles Kanoner. De ankrede alle med Spring, saa at de let kunde komme rundt igen, om del skulde gøres nødigt, og gav det glatte Lag med løst for at mælde deres Ankomst.Englænderne satte straks deres Storbaade i Vandet og bemandede hver med en 30—40 væbnede Baads-karle. Den ene kom langs Siden af »Het Prince« for at tage Mynheer van Straten, Steffen, Præsten og nogle af Købmændene og Servingerne med. Oude klare stod paa Kobryggen ved Siden af Sara og saa' bekymret efter dem, da de satte af. De roede først hen til Sørøverskibene, og den engelske Skibschef prajede dem og varskoede dem kort og godt, at hvis de søgte at sende noget Fartøj i Land, vilde de øjeblikkelig blive skudt i Sænk. Og saa styrede de ind imod Land.

Steffen var ikke til at kende igen, som han sad dér i Baaden med en stor opkrammet og fjersmykket Hat paa Hovedet, Huggert ved Siden i en bred gyldenstykkes Hænger over Skuldren og Pistoler i Bæltet. Han havde efter Joost van Stratens bestemte Ønske paataget sig at spille en stor Rolle ved Forhandlingerne med Adolf Esmit. Thi det, at han var Dansk og havde været Jørgen Iversens Fortrolige paa »Havmanden«, hvad mange af Slaverne vilde kunne bevidne, gjorde ham selvskreven til at optræde med Fuldmagt fra den myrdede Guvernør, og Adolf Esmit og hans Tilhængere kunde jo intet vide om, hvilke Ordrer eller Breve han maaske kunde have fra ham eller fra det vestindiske Kompagni, ja maaske fra Kongen i København. Og Steffen havde lovet sig selv at anvende den Myndighed, alt dette gav ham, i den gode Sags Tjeneste og havde nøje overvejet alt sammen med Mynheer van Straten.Men nu var Overvejelsernes Tid forbi, nu skulde der handles. Baaden løb langs Siden af en liden Sten-mole, og Mandskabet blev kommanderet op. Nu først saa' Steffen, at Pladsen mellem Fortet og Stranden var fuld af Mennesker, en Mængde Sorte nærmest ved Molen og de Hvide oppe i Land, under og omkring et stort Solsejl, der var udspændt mellem ranke Palmer. Et Par Trompetere gik forrest i den engelske Landstyrke, derefter kom en Mand med det danske og en anden med det engelske Flag, og saa fulgte den engelske Skibschef med Mynheer van Straten, Steffen og et Par Officerer og efter dem den hele Styrke. Negerne jublede, klappede i Hænderne og gav sig til at hoppe og danse, da de hørte Trompeternes Skingren. Englænderne marcherede op, indtil de var en 25 Alen fra de Hvide, blandt hvilke Steffen saa' mange af de Ansigter igen, som han sidst havde set paa »Havmandens« Dæk, da han var ble-ven hentet agter ud til Jan Blum. Da Styrken gjorde holdt, satte Trompeterne i med en stor Fanfare, men inden den var sluttet af, kom en 8—10 Mand ud fra Solsejlets Skygge og gik dem en halv Snes Skridt i Mode. En svær, firskaaren Mand med kulsort Haar og Skæg og mørke rullende Øjne gik i Spidsen. Han var iført en lang, rød, guldbaldyret Kaftan, Skjorte og Benklæder af gul Silke og havde en Turban paa Hovedet. Del var Adolf Esmil, hviskede Mynheer van Straten. Han forsøgte at se trodsigt og udfordrende paa Steffen og hans Ledsagere, men det var tydeligt at se, at han ikke følte sig saa sikker, som han syn-tes ved sin Optræden. Blandt hans Følgesvende, de fleste vilde og forvovne Gaster, var der et Par, som Steflcn straks kendte igen. Den ene var den forslagne Volle Helsinge, som de havde laget Orene af, med sit Kyllingehoved og sine runde Hønseøjne, og den anden, Peter Benrad, paa hvem Næsen var skaaret af ind til Roden.

Da Trompeterne holdt inde, traadte Steffen frem.

»Jeg kommer hid,« sagde han, idet han lettede paa Hatten og talte roligt og klart, »som Sendebud fra disse Eylandes fordums Guvernør, Jørgen Iversen Dyp-pel, nu salig hos Gud, der er bleven skammelig myrdet og undlivet af udædiske Mennesker paa kgl. Majestæts Skib »Havmanden«. I sin sidste Time gav han mig, hans Sekretarius, sine og det højlovlige vestindiske Kompagnis Ordre, hvorledes skulde forholdes, om han ved Døden skulde afgaa. Og lød de paa, at I, velædle og højmægtige Hr. Adolf Esmit, skal være Guvernør og Opperhoved over disse Ey-lande i eders vanvittige Broders Sted, indtil samme højlovlige Kompagni andet bestemmer, og at I Kompagniets Ejendom vedligeholder og maintenerer, Retten forvalter, hver Mand sin Ejendom lader nyde, de Værgeløse og deres Gods beskytter, dog at I eder aldeles intet med Boucanirer eller Flibustier befatter, men meget mere dem efter Evne søger at udrydde. Om I eder intet paa denne Passus vil med eders Ed forpligte, skal det overdrages Hs. engelske Majestæts Guvernør paa St. Nevis, Sir William Stapleton, at have Indseende med disse Eylande, at alt kan haveen god kristelig Skik, og de intet til Fransoser, Spanioler eller Boucanirs skal henfalde. Men enhver, som sig mod det hoj lovlige vestindiske Kompagnis Ordre og Befalning modvillig beviser, vil blive straffet efter Loven som en Oprører. Til hvilken Ende Sir William Stapleton har hidsendt tvende den engelske Krones Skibe med væbnede Folk. Og raader jeg nu til Slutning alle, som dette høre, besynderligen de Folk fra »Havmanden«, som kende mig igen og vide, hvem jeg er, at de kommer hid til os, og intet staar sammen med oprørske og lovløse Folk.«

Medens Steffen talte, havde et Par af Servingerne listet sig rundt mellem Slaverne og hvisket dem i Øret, og da han sluttede sin Tale, blev der stor Bevægelse imellem dem. Først gik enkelte over til Landgangskompagniet, saa kom de i Grupper paa 4—5 Mand, men det gik Præsten for langsomt. Med sin sprukne Stemme begyndte han erklære, at han vilde føre Klage over den ny Guvernør . . .

»Stop lidt!« sagde Mynheer van Straten. »Endnu ved vi intet, om Adolf Esmit vil tage sig Posten an. Vi skulde gerne have ren Besked, om eders Højmæg-tighed her efterdags vil være i Kompagni med Bou-canirerne, eller oin I vil gaa med ærlige Folk som Kompagniets lovlig bestaltede Guvernør.«

Det var aabenbart, at Adolf Esmit havde vanskeligt ved at modstaa den Madding, den snilde Hollænder havde sat paa Krogen: Anerkendelse af hans Stilling som Guvernør. Og tilmed havde han i Øjeblikket intet andet Valg, thi de allerfleste af Ønshvide Mænd var gaaet over til hans Modstandere, og han havde foruden de 8—10 vildeste Karle af Slaverne fra »Havmanden«, kun en Snes Soldater i Fortet, som han maaske kunde stole paa, og saa Bou-canirerne paa de to Skibe derude, der vilde blive hans svorne Fjender, saa snart han gav det Løfte, som Steffen paa sine Forbundsfællers Vegne havde fordret. Her gjaldt det at være behændig.

»Jeg har intet Kompagni med Boucanirer,« sagde han, »saa hvad det anbelanger, er en Forpligtelse ganske unødig.«

»I lyver, eders Velædelhed, I lyver!« udbrød Præsten. »Hvis er de Fartøjer, der ligger dér?«

»Det er min synderlig gode Ven, Balthasar Dyppels. Kan hænde, han engang for mange Tider siden hørte med til de drabelige Boucanirs paa Tortola, men i de sidste 10 Aar har han sejlet som en fredelig og ærlig Skipper og Købmand under det Navn Otto Eding, som vel er de Fleste bekendt herude.«

»Den Ærlighed og Fredelighed kender vi alle,« sagde Mynheer van Straten barskt. »I de sidste 10 Aar har han i al Ærlighed og Fredelighed plyndret det ene Fartøj efter det andet, — det ved I og jer gode Ven, Jan Blum, bedre end nogen anden, — men denne Mand, som er kendt af alle under Navnet Otto Eding, skal straks forvises Landet, og I skal sværge, at I ingen Sinde vil yde ham eller George Band eller nogen af Boucanirerne Tilhold her paa disse Ey-lande.«»Den Mand kan ej forvises Landet, eftersom han er bosiddende Planter her paa Stedet.«

»Det var nyt!« raabte Mynheer van Straten. »Naar er han bleven det?«

»Det blev han som retmæssig Arving efter sin Broder, afgangne Jørgen Iversen, hvis Ejendom blev ham lovlig opladt i Gaar.«

»Om I har ladet Jer tage ved Næsen,« udbrød Joost van Straten, »eller om I spiller under Dække med den Galgenfugl, ved jeg intet; men der er stor Mistanke om, at det aldrig har været Jørgen Iversens Broder, som I

giver ham ud for. Og tilmed tager Gertrud Jørgensdatter Arv efter sin Fader og ikke hans fredløse Broder. I gør bedst i at lade ham hente straks; her er Folk herude, som kender den rette Balthasar Dyppel; min egen Hustru slap kun til Nød af hans Klør . . .«

»Jeg tænker, jer skønne Søster vilde haft mere Aarsag til at huske ham, om hun havde været i Live,« sagde Adolf med et ondt Smil.

»I har Ret! Og jeg sværger Jer til, at er det den rette Balthasar, skal jeg skaffe ham ud af Landet med et Maal Krudt og 3 Lod Bly, endda det er for god en Død for saadan forvorpen Synder.«

»Nu skal det blive ondt for Jer at bjerge jer Bu-senfreund,« sagde Præsten. »I maa ogsaa helst se til at komme af med ham, I sviner jeres guvernørlige Hænder til ved at holde paa ham.«

Adolf Esmit var kommen til samme Slutning og havde bestemt sig til at udlevere sin Ven. En Skibs-Løjtnant blev med en halv Snes Mand sendt ind at hente ham paa Fortet, hvor han endnu laa og sov efter Gaarsdagens Tapperi.

Sleffens Hjerte bankede; nu stod den første Kamp om Gertrudlilles Ret. Men han tvang sig til at være rolig.

»Mange af Jer fra »Havmanden«,« sagde han, »kendte de to Stortopsgaster om Bord, Kasper og Melchior.«

»Ja—ja!« lød det til Svar fra en Mængde Munde.

»Og mange af Jer ved tilmed, at de havde en tredje Kammerat, navnlig Balthasar, som blev henne for dem med deres Gods, Natten før de tog Hyre. Det var Balthasar Dyppel.«

»Ja—ja!« lød det paa ny.

»De var bleven tyvebrændt paa samme Dag i Køge ...«

»Til Mortensdag bliver det to Aar siden . . .« raabte en.

»Nej tre!» raabte en anden.

»Nej to — din Dosmer, jeg blev selv strøgen til Kagen samme Dag.«

»Saa er det pisket ind i Jer,« fortsatte Steffen, »og der er kanske ogsaa dem iblandt Jer, der ved, at Balthasar kort Tid efter, i Danzig, flaaede Huden af sin Pande, at ikke Tyvemærket skulde ses.«

»Det er ret nok!« lød et Par Stemmer.

»Saa skal det vel snart blive aabenbaret, om den Mand, der har taget Jørgen Iversens Ejendom, endda hans Datter og rette Arving lever i Danmark, ellerlevede, da »Havmanden« stod til Søs, er Balthasar Dyppel eller ej.«

»Der kommer de med den fine Mand! — Nu, Steffen, ligger hans Liv i eders Hænder. Se nu vel paa Karlen.« Mynheer van Straten trak sin ene Pistol op af Bæltet og saa’ efter, om der var Fængkrudt paa Panden og spændte Laasen.

»Det duer ikke,« sagde den engelske Skibschef. »Lad ham blive forhørt og dømt og saa hængt, 0111 han er skyldig«.

»Det gaar for langsomt,« sagde Mynheer van Straten, »i mer end 15 Aar har jeg længtes efter at skyde den Hund ned.«

»Det duer ikke,« sagde Englænderen igen. »Der bliver aldrig Orden paa jere Øer, om ej I selv er først til at værne om Loven.«

»Kan hænde I har ret!« Mynheer van Straten stak Pistolen i Bæltet. »Gud forbande mig, om I ikke har 10,000 Gange ret.« Og han trykkede ivrigt Engelskmandens Haand.

Steffen havde imidlertid spejdet efter den foregivne Balthasar, der gik inde mellem de engelske Søfolk. Nu saa’ han hans Skulder, nu hans Haar, . . . det havde aldrig, — nej, hvad var det? han havde et Klæde bundet om

Panden! . . . men det havde lige godt aldrig været Balthasar Dyppel. Steffen vilde gøre sin Saligheds Ed derpaa. Men alle de andre, som ikke havde set den rette Balthasar, maatte overbevises.

»Med Jer gør jeg Regnskab siden, I lumpne Ju-das!« raabte Manden til Adolf Esmit. »Hvad vil I mig, hvad Djævelen har han for?« brølede han til de andre.

»Vi skylder Jer for,« sagde Mynheer van Straten, »at være Boucaniren og Misgerningsmanden Otto Eding, Balthasar Dyppels gamle Medskyldige, som nu under hans paatagne Navn vil fravende Jørgen Iver-sens Livsarving hendes Gods.«

»I er galne tilhobe, drukne og galne tilhobe. Balthasar Dyppel er mit Navn; Boucanir har jeg været, men min Fred har jeg vundet igen som Skipper og Kaptajn paa Franskekongens Skibe.«

»Er I den Mand, I siger,« udbrød Steffen og gik tæt hen til ham, »saa kender I denne og ved, hvor I havde den sidst.«

Og Steffen trak den indianske Kniv frem og holdt den op foran Sørøveren.

»Død og Helvede, Balthasars Kniv!« udbrød han med funklende Øjne, sprang op som en Los, greb den og jog med store Spring ind mod de skovklædte Bjerge bag Byen.

»Skyd, skyd!« raabte Mynheer van Straten og fyrede sine Pistoler af efter ham. Et halvhundrede Skud faldt samtidig. Men da Røgen trak bort, var Otto Eding forsvundet.

»Den Kniv var mange Tusinde Pund Sterling værd for ham,« sagde Adolf Esmit med et Suk. »Han havde god Kendskab til den, og ved Tegn og Mærker, der staar paa den, kan han finde de Steder, hvor

Bering Liisberg: »Havmanden*. J2Boucanirerne har skjult mange store Skatte her rundt omkring paa de caribiske Insuler.«

»Saa lader vi et af Fartøjerne gaa over paa Nordsiden af Landet at passe ham op; den Fugl var dog værd at fange.«

»Men I fanger den intet, Kaptajn Jones,« sagde Mynheer van Straten. »Jeg holder 10 mod 1 paa, at I fanger den intet.

Dagen efter blev »Dyppelmands Plantage« og Jørgen Iversens Hus og Bod nede i Byen med alle lovlige Former overdraget Mynheer van Straten som Værge for den umyndige Gertrud Jørgensdatter. Og i den følgende Uge sejlede Oude klare med Steffen og Sara til St. Eustatius. Steffen var snart kendt med Behandlingen af de kostelige Sukkerrør, og inden et halvt Aar var gaaet, fandtes der ikke bedre og renere Sukker end det, der kom fra de Møller, som Steffen havde Tilsyn med. Og Mynheer van Stråtens Skibe sejlede hjem til Holland, stuvende fulde af Sukker, Bomuld og Tobak, og bragte atter efter Tidens Skik Slaver fra Guinea-Kysten derud. Og paa begge Ladninger tjentes store Penge. Steffen satte sit Arbejde som en Del ind i Forretningen, havde først l/6 Dels Part, saa x/4 Dels Part og efter nogle Aars Forløb Halvparten i Skib og Ladning. Da det første halve Aar var gaaet, tog han Bolig paa St. Thomas og styrede Forretningen der.

Han var næppe kommen i Orden endnu, før der enDag med et hollandsk Skib kom to Breve, der blev bragt ham, medens han laa i Hængekøjen under Solsejlet oven paa Huset. Det ene bar Udskriften:

Velædle og højmægtige Hr. Jørgen Iversen Dyppel, kgl. Majestæts og dansk-vestindisk Kompagnies be-stalter Guvernør, mon trés cher pére til Hande.

»Ak,« tænkte Steffen med Taarer i Øjnene, »det er fra Gertudlille, saa har hun endnu ikke faaet mit Brev om hendes salig Faders Ulykke.«

Han tog ikke i Betænkning at læse det, ja, det var vel tilmed nødvendigt.

»Min hierte allerkiæreste Fader! Gud alsommæg-tigste bevare min hierte Fader længe og vel fra alt, hvis eder i nogen Maade skadeligt kan være.

Min hierte allerkiæreste Fader, kan jeg ikke noksom skrive, hvor stor min Forlængsel efter eder haver været og er endnu til denne Dag. Jeg haabes, min hierte Fader lider vel; med mig er det, saa som Gud vil. Min Helbred er nu Gudsketak meget bedre, og kan jeg aldrig noksom takke den gode Gud for velsignet Lægedom og Legems Styrkelse den Kilderejse haver været mig, at jeg nu kan gaa uden Stok og Krykke i Stuerne og i Haven, ja tilmed op ad Trappen, og om en liden Stund, om alt gaar vel, ogsaa neder ad Trappen. Men om ikke den gode Gud saa naadelig havde hjulpen, ved jeg intet, hvorlunde skulde været tilgaait her i Huset, thi Faster Barbara haver ligget ganske stille hen fra Mortens Aften og været saa svag, at hun til Tider ej mægted at røre et Lem; saa havde jeg ej tilpas bekommet min Førlighed, er

12*det intet at sige af, hvorledis det skulde være gaait os to arme Fruentimmer, helst saasom gamle Stine haver været saa gebrechlig denne Vinter; at det er intet at sige af, og haver jeg baade maat hjælpe de andre og mig selver. Nu Gudsketak, at han haver givet mig Styrke at bære dette Kors. Men Faster Barbara gør det intet ud over Jul, siger Mester Bernhard, og har hun noget at udrette i denne Verden, da maa hun gøre det snart. Og Mikkel Mus kom hid i Overgaars og gjorde stor Konfusion for en hemmelig Vidskab, Faster Barbara havde fra hierte Fader og skulde hannem aabenbare. Og hun smilte stille og rystede paa Hovedet, og han tog paa Veje som en Mand, der intet var ved Sans og Samling og truede med Lovens Strenghed. Men Faster Barbara paakom der en saadan Alteration, at jeg troede, hun havde døet i mine Arme.

»Hierte kære Fader, det er intet at sige af, hvor hardt han trængte paa det syge Menneske. Og jeg bad ham lade hende med Fred, men han svor og bandte, at det var min Velfærdssag, og hvis hun gik i sin Grav uden at aabenbare, hvad hun vidste, da var jeg en Stodder og havde ikke til det daglige Brød. Men jeg lod ham forstaa, at det var min Sag mere end hans, om end jeg maatte sige ham Tak for al hans Nidkærhed. Og saa genereux haver han været, ihvorvel han ej gerne lider Depenser, at han haver hyret en gammel Kvinde, som skal hjælpe at pleje Faster Barbara, om end jeg tænker det er mere for at hun skal observere, hvis som Faster siger til mig.Thi hun er saa curieuse, at hun intet kan se os tale til hinanden, uden hun straks skal have sin Næse imellem. Men aldrig saa snart kommer hun stikkende, før Faster Barbara kaster sig om i Sengen og vender hender Rumpen.

Min hierte allerkiæreste Fader, vi haver her haft nogle gruelige Storme, og mange Ulykker spørges fra Søen. Gud bevare min hierte Fader i Storm og Stille, paa Hav og Land, hvor han færdis. Kan jeg aldrig sige eder, min allerkiæreste Fader, hvor mit Hjerte værker, naar jeg hører Stormen pibe, — der er nu vist intet Sted i den hele Stad, hvor den tager saa haardt paa, som her ved Helliggæstes Kirke. Og bliver jeg da ganske vemodelig i mine Tanker, naar jeg tænker paa alle de Farer, min hierte Fader stedes udi. Ellers haver det de sidste Dage været stille med stort Snefald. Og sidder jeg helst med min Syramme ved det lidet Vindue i mit Kammers ud til Kirke-gaarden og ser paa Sneen, som ligger saa skønt paa alle Træer og Buske, og tænker paa min allerkiæreste Fader derude paa de dejlige Eylande, hvor aldrig der er Vinter og Kulde, men evigvarendes Sommer som i Paradisets Have — ak, om jeg kunde komme did engang og se Palmer og Citronerne paa deres Træer og det underlige Brødtræ, som En kan spise.

Min hierte allerkiæreste Fader kan jeg ikke noksom takke for den lystige Papegøje og det skønne Bur, I skænkede mig i Vaaren. Buret hænger i mit Vindu, og Poppe er tam og kælen som en Kattekilling og kan saa mange Ord, jeg haver lært hannem.Forgangen Dag var Karen, Magister Severinus', her, jeg ved ej, hvor det kommer sig, at vi haver faaet Kendskab til hende, men hun stjæler sig stundom hidover at høre, om ej der er noget Nyt fra Steffen Broager, saa jeg maa vel have sagt hende, hvor underligt det var gaait, at han var bleven kiære Faders Skriver. Og som vi sad og snakkede, tager Poppen med et paa at raabe »Steffen Havmand! Steffen Havmand!« Det har Faster Barbara lært ham, tror jeg for vist. Men Steffens Moster græd, at hun knap turde gaa hjem med sine svulne Øjne.

Min hierte allerkiæreste Fader vil jeg nu befale den gode Gud med mange tusinde gode Nætter, som jeg ønsker min hierte kiære Fader, og forbliver, saa længe jeg lever,

min kiære Faders tro og lydige Datter Gertrud Jørgensdatter.

M. h. ak. F. Faster Barbara bliver ringer og ringer og beder, vi maa bestille hendes Begravelse. Mikkel Mus kom

hid i Dag og spurgte ud paa krys og tværs. Jeg greb til en liden Løgn, som jeg haabis Gud vil forlade mig, at ej han skulde myrde Faster Barbara med sit Plageri, og sagde ham i Enrum, at hun havde betroet mig en Opskrift paa, hvis som jeg havde nødig at vide, men at jeg ej maatte aabenbare det før en vis Dag. Og havde det en saadan Effect, at jeg troede, han var bleven galen. Thi straks begyndte han at tale om, at jeg intet agtede den Estime, han bar for mig og spurgte siden, hvad han skuldegøre for al smelte mit Demants Hjertes Haardhed med anden mere unyttig Tale. Hvorudover jeg lo ham ud og bad ham komme sine Aar ihu og intet bekymre sig 0111 mit Hjerte, saa som jeg forlængst havde skænket det til Poppe og ej længer var Herre derover.«

G. J.

Havde der blot ikke været den Antydning i Gertruds Brev, at Mikkel Mus bekymrede sig om hendes Hjerte, vilde Steffen have erklæret, at han aldrig havde følt sig saa lyksalig i sit Liv. Men midt i hans store Glæde stak Mikkel Mus sin spidse Næse frem, og det var Steffen en Bedskhed uden lige. Og saa blev han ogsaa vemodelig ved at tænke paa, at den stakkels Gertrudlille havde siddet dér og skrevet sit kærlige Brev længe efter, at hendes kære Faders Hjerte havde hørt op at slaa, og saa hensank han i stor Sørgmodighed for et Øjeblik efter atter at blive jublende glad. Saa løb han ned og smækkede en Kiste op, der var fuld af gamle, brogede Klæder, røde og gule Frakker og blaa og grønne Bukser med og uden Guldstads paa. Han slæbte det altsammen uden for Huset og raabte til Negrene og deres Kvindfolk: Tag væk, Børnlille! og saa blev der en saadan Lystighed blandt de Sorte, at hans Naboer kom løbende og spurgte, hvad der var i Vejen. Og saa sagde de, at Steffen var syg; for bedst som han stod og lo af fuld Hals over at se, hvor naragtigt de Sorte teede sig, henfaldt han i den dybeste Melankoli.

Men da han om Aftenen var bleven ene, sagdehan til sig selv: »Ja, vist er jeg krank, men jeg selver alene ved, hvad jeg fejler. Jeg er krank ud af Elskov til Gertrudlille, — jeg tror intet, jeg kan leve hende foruden.«

Saa huskede han det andet Brev. Han vendte og drejede det. Det var adresseret til Martin Sørensen, forhen Hovmester om Bord i »Havmanden« hos afgangne Jørgen Iversen, kgl. Majestæts og vestindiske Kompagnis velbestalter Guvernør, abzugeben paa St. Thomas. Og bag paa var der et stort sort Lak med et Par Nøgler krydsvis i Seglet. Det var Øresunds Toldkammers Sigil.

Det var sikkert fra Mikkel Mus, og det tog Steffen slet ikke i Betænkning at læse.

»Kiære Mester Martin, synderlig gode Ven! Efter de besynderlige og sælsomme Tidender, jeg haver faaet her, om hvad sig paa »Havmanden« haver tildraget, foraarsages jeg at skrive eder til, haabendes, at den gode Gud, som styrer og leder alt, vil lade denne min Skrivelse komme eder rettelig i Hænde, eftersom der ligger stor Magt paa.

Kiære Mester Martin, maa I vide, at lier kom udi Maj Maaned paa Reden kgl. Majestæts Skib »Den danske Havfru«, som havde af Admiral Niels Juel været for-sendt til Marstrand i Bohus Len i Sverige at hjemføre nogle danske Baadskarle, dér vare inddrevne med et strandet Skib, navnlig »Havmanden«. Nogle af samme Baadskarle, som gik frit paa Dækket — de fleste laa beladte med Lænker i Rummet — fik jeg i Tale, og erfor jeg da til min store Beslyrlning omdet Mytteri paa »Havmanden«, om hvilket I ved bedre Besked end jeg, og om hvorledes I med en Del af Slaverne og Jørgen Iversens grønne Skriverdreng var sal i Land paa et af de azoriske Eylande. Baadskarlen kom ikke rel i Hu, eftersom han for de ustandne Eventyr ej altid havde været sig selv mægtig, om I havde været blandt dem, der kom i Land, men mente det for vist, og at I lettelig derfra kunde komme ud til de caribiske Øer.

Kiære Mester Martin, maa I vel forstaa, hvor bestyrtet jeg blev over slige Tidender, eftersom jeg nu ingen Middel haver til, uden eders Hjælp, at faa snarlig Vished for det Skjulested, hvor min salig Svoger haver nedlagt sine Penge. Det gik mig saare nær til Hjerte udi min Sygdom og Elendighed, thi jeg haver af min Ict og af en tør og skarp Hoste den hele Vinter været meget incommoderet, og først nu, ved det varme og milde Vejerlig, haver den noget afladt at besvære mig, Dog aarsages jeg at takke og love den gode Gud, som mig i min Elendighed og Usselhed en from og skikkelig Plejerske haver beskikket. Navnlig udi min salig Kones Søsterdatter og min Myndling, Gertrud Jørgensdatter, der kom hid til mit Hus et Par Uger efter Jul, da hendes Faster, den forstokkede

og halstarrige Kvind, var bortkaldt fra denne onde og sørgelige Verden. Og var det et Guds sælsomt For-siun. Thi intet 3 Maaneder forinden havde hun vundet sin Førlighed igen, og var saa frisk og rørig, at hun kunde pleje mig, at jeg kunde spare den store Bekostning paa fremmed Folk at have udi min Syg-dom. Og haver jeg nu ud af egen Erfaring set hendes store Modesti og Artighed, — tilforn var hun noget foss og spansk, som Ungdommen er nu om Stunder i disse ugudelige Tider, disværre! — men hendes store Sorg og Ensomhed haver knækket hendes Overmod, at hun udviser nu den skønneste Dyd og Retskaffenhed og frem for alt en mærkelig Sagtmodighed, saa hun til alt, hvad jeg snærrer og knurrer og skælder og bander, kun har de samme Ord: Det skal blive, som I ønsker det. Om det saa var hendes bedste Ven, en Papegøje, hun havde faaet af sin salig Fader, saa skilte hun sig ved den paa mit Ønske. Det var i mine Øren ej nogen harmonisk Musiqve den sang, besynderligen, naar den tog fat om Steffen, — Gid Fanden havde liam! Og agter jeg nu ogsaa i Conside-ration af hendes Dyder eventualiteter at gøre hende til min Ægtehustru.

Dog bevæges jeg ogsaa noget af Ønsket efter at faa en liden Opskrift i Hænde, hun fik af sin Faster. Maa I vide, kære Mester Martin og synderlig gode Ven, at samme forstokkede Kvind var ej til at rokke anbelangendes hendes Vidskab oin Jørgen Iversens skjulte Skat. Men en Tid før hun gik hen, gav hun Gertrudlille en Opskrift i en forseglet Konvolut, med edelig Forpligtelse til ej at aabne den før hendes 21 Aar og i Overværelse af tvende af hende selv valgte Vidner. Og med al hendes Sagtmodighed kan jeg intet faa denne Seddel fra hende. Men bliver hun først min Ægtehustru, vil Piben faa en anden Lyd, thi da er det hendes Pligt at være mig hørig og underdanig. Dog skræmmes jeg af den store Bekostning, der af Bilager og andet sligt let kan flyde, og vil jeg da opsætte at bestemme mig, til jeg haver faaet Svar, 0111 ej jeg for en billigere Penge, dog altid mod en raisonnable Douceur, hos eder kan faa den Kundskab, jeg attraar. Har I intet opsnuset hos Jørgen Iversen, den Tid han levede? eller hos Steffen Skriver? — Den Dreng maa en habile Hovmester som I lettelig kunne presse al Vidskab ud af.

Kiære Mester Martin, vil jeg ikke forholde eder den gode og glædelige Tidende, at afvigte Tirsdag fik de udædiske Mennesker fra »Havmanden« deres fortjente Straf Og er det en Trøst, i saa megen Elendighed, at leve i et Land, hvor Øvrigheden ej bærer Sværdet omsonst. Havde jeg gerne undet mig selv og Gertrud den Contentement at se denne extraordi-naire Execution; vi vare ogsaa af en god Ven i Admiralitetet forsikrede om en herlig Plads at bivaane samme, — og ingen af samtlige Spectatores havde vel større Bet til en Plads i næste Nærhed end vi, naar undtages kanske nogle arme Nyboderskoner — men saasom Voghyren er saa ublu paa disse Tider, maatte vi slaa de Tanker af Sinde. Dog kan jeg ej undlade at afskrive en Passus, som samme gode Ven for Kortheds Skyld haver udskrevet af et Brev fra den velfornemme Kammersecretaire Hr. Dumbstorff til sammes høje Herre og Patron Hr. Christian v. Lente, kgl. Majestæts Baad og extraordinaire Ambassadeur i London. Den lyder saaledes, udsat paa Danske.

»Af Nyt passerer her ganske lidet, kuns, at Delin-kventerne fra det vestindiske Skib, Tirsdag sidstleden haver udstaaet deres Straf. Fire af dem blev halshuggede og fem levende radbrækkede. Paa den første af disse«

— det var en Hamborger, Hans Bormann, der, som Befalingsmand i Skibet og dog den egentlige Anstifter af Komplottet, maatte lide den strengeste Straf — »blev først højre Haand afhugget, hvorefter han tvende Gange af Mestermanden blev kneben med gloende Tænger, derpaa Arme og Ben blev knuste paa ham, hvorefter han blev lagt paa Stejlehjul og bad om en Drik 01 og endnu var i Live anden Dagen derefter. De andre fire fik ligeledes Arme og Ben knuste, og blev lagte levende paa Hjul. Dog, dér de havde ligget saa i en Time ongefær, pardonneredes de af Hds. Majestæt Dronningen, at Bøddelen maatte kvæle dem, hvilket var græsseligt at se.«*)

Saa vidt den velfornemme Hr. Kammersecretaire. Denne retfærdige Exekution, som det meget fortryder mig, jeg ej fik at se, foregik uden Københavns Øster Port i mange Tusinde Menneskers Paasyn. Be-synderligen var hele Nyboders Befolkning mødt, eftersom flere af Delinkventerne hørte dennem til, og de en Maaned eller næsten to havde siddet fængslig i Stokhuset ved Østervold i Nyboder. Knusningen af Arme og Ben foregik med Hjul som regulær og lovlig Badbrækning, og blev Hans Bormann efter gammel Vis knebet udi Brystet.

*) Det originale Brev af 7/s 1683 findes i Rigsarkivet: Breve til forskellige Diplomater, C. v. Lente I 162.

Exekusionen foregik ved Gl. Kalkbrænderi.Saaledes fik disse store og grove Misdædere deres fortjente Straf, efter af den højlærde og veltalende Dr. Lassenius og andre Guds Ords Tjenere at være herligen forberedte til Døden. Og er det skønt og opbyggeligt for alle at se, hvorledes den syndige Gridskhed og Begærlighed, som er en Rod til de største Misgerninger, af en højvis og retfærdig Øvrighed opsøges og afstraffes.

Og slutter jeg nu min Skrivelse og befaler eder Gud i Himmelen og ønsker eder mange gode Nætter

forblivende min Livs Tid eders fuldtro Ven

Mikkel Mus,

kgl. Majestæts Tolder ved Øresunds Toldkammer.

P. S. Glem ej at lade mig vide, om Gertrud Jør-gensdatter haver noget, af hvad Slags nævnes kan, i Vente af sin Faders Gods paa St. Thomas. Det siges at være ganske lidt værd, naar ej En selv er til Stede, men noget kan det dog give.«»HAVMANDEN«

»1 bliver saa blegnæbbet, mijn Jongen!« sagde Oude klare, da Steffen en Maanedstid senere kom over til St. Eustatius, »Intet skulde det hænge sammen med Gertrud Jørgensdatters Sagtmodighed og denne skimlede Tolders Galenskab?«

»Kan vel hænde, hjerte Mummi,« svarede Steffen.

»Mar’chen, — Kaffe! — Ja, mijn Jongen, hvad gør vi ved det?«

»Om Mynheer van Straten havde en god og ærlig Ven i Helsingør, der vilde stikke Gertrud et Brev i Hænde — gedulgt, forstaar sig, — saa vilde det hjælpe lidt,« sagde Steffen.

»Ja, del har han, at sige til Tider. Jakob Basselaer kommer did tvende Gange om Aaret efter Kieler Omslag. Vi skal skrive til ham, og saa lægger I trøstig jert Brev til Gertrud indeni.«

Men til Trods for at Steffen skrev og fik et lille kort Brev til Svar, og skrev igen et Par Gange ogfik atter Svar, hjalp det ikke paa hans hule Kinder. Thi Gertrudlilles Breve har Præg af hendes Forkuet-hed og Undertrykkelse.

Og saa blev da alle efter godt og vel tre-halvfjerde Aars Forløb enige 0111, at Steffen skulde gaa med »De groote Admiral« til Holland, besørge nogle Forretninger der og gøre en Tur hjem til Danmark. »Men kommer I ej tilbage med Kinder som Basunenglene paa Kirkestolene derhjemme, vil jeg aldrig smage Kaffe i min Mund. — Sejl saa, mijn Jongen, nej, kys mig først, og Gud velsigne Jer, — Sara, giv mig min Lommeklud!«

Men Mynheer van Straten, der var en ejegod Mand, som Steffen havde faaet meget kær, lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde:

»Det er en farlig Færd, I drager ud paa nu, Steffen Broager, og jeg er langt mere urolig for Jer, end om I skulde i Kast med en Skok Boucanirer eller mere. Thi dette, skønner jeg vel, kan snart endes som Bryllupsfærd. Men se Jer vel for, hvad Hustru I faar inden Borde, at hun bliver Jer til Gammen og Gavn og intet til et Huskors eller endog dagligt Helvede. Om I nu intet havde sat Jer i Hovedet, at det just skulde være Gertrud Jørgens-datter, kunde I jo lige saa gerne taget en af Jomfruerne her paa Eylandet. Naa, Mands Vilje Mands Himmerig, og jeg kan forstaa I vil være Gertrud Jørgensdatter baade en Bejler og en Beskytter. Gaa nu om Bord i Guds Navn og lad det intet drøje forlænge inden I kommer hid igen, hvad enten I kommer alene eller selvanden.«

Steffen havde fundet sine bedste Venner mellem Hollænderne og var altid kommen godt ud af det med dem, men paa denne Rejse fandt han dem uudholdelige. Saa langsomme og sindige de var! Om det saa var »De groote Admiral«, var den langsom i Vendingen. Og dog kulede Nordvest-Passaten frisk, alle Sejl var til, og Steffen havde under andre Forhold maaske fundet, at det gik strygende. Men nu kunde han ikke komme hurtigt nok af Sted, og da Skibet endelig kom ind til Enkhuiszen, varede det hele 14 Dage, inden der gik noget Fartøj til Sundet. Saa maatte Forretningerne fylde Tiden ud, og de sindige hollandske Købmænd var villige til at rose Mynheer van Stratens unge Mand for hans Dygtighed og Nidkærhed, men de rystede betænkeligt paa Hovedet og pustede, naar Steffen var vel ude af Døren.

Et Spørgsmaal havde han ikke faaet besvaret sig selv, hvor mange Gange han saa havde stillet det,

— skulde han først gaa ind paa Svenskekysten ved Marstrand og søge efter »Havmanden«, der var strandet her, — ak, hvor bankede hans Hjerte, naar han tænkte sig, hvad der var bleven af Vraget — eller skulde han tage lige til Helsingør? Men Længslen efter at se Gertrudlille bestemte ham, og en Dagsidst i Maj satte lian sin Kod paa Stranden ved Helsingør.

Dér laa Gæstegaarden i Bramstræde, og dér stod Mester Simon i Døren med sin røde Hue, — det var som en Drøm. Ingen kendte den fattige, danske Dreng i den velstaaende, unge hollandske Købmand, og Mester Simon anviste ham med mange Buk det bedste Værelse, — Jørgen Iversens gamle Kammers. Dér var den store Himmelseng, han var sprunget op i, Bænken ved Vinduet, Blysprossernes Skygge paa Gulvet, og Kruset, hvor Jørgen Iversen havde taget sin Pibe, . . . Steffen sank ned paa Hyndet, lagde Hovedet paa sin Arm paa Bordet og græd, græd ud, syntes han selv, for første Gang.

»Intet er saa god en Trøstermand og saa besindig en Baadgiver som en Pibe Tobak,« var et af Oude klare's Valgsprog. Steffen tog en Pibe fra Kruset, stoppede den fra sin egen Pung, tændte den, lukkede det ene Vindue op og satte sig derved.

Hvad var vel alle Vestindiens Herligheder mod saadan en Stump dansk Have med Syring og Guldregn imellem alt det friske Grønne og et enkelt blomstrende Frugttræ i hele sin skære Ynde! Steffen følte, at han var kommen hjem. Hjem! Hjem! sang det inden i ham, og han saa' sig rolig og glad paa den frugtbare Plet, medens den lysblaa Bøg hvirvlede op fra Piben.

Der faldt den ud af hans Haand og knustes mod Tagdryppet udenfor; Steffen selv sprang op ved Vin-

Bering' Liisberg: »Havmanden«.]3duet og maatte holde sig fast ved Karmen med begge Hænder, medens han stirrede ud, som om han saa Syner.

Derude, paa den anden Side Lavendelhækken, stod »Havmanden«, . . . Gallionsfiguren . . . Balthasar!

— Var han syg, var han gal? . . . »Mester Simon! i Djævelens Skind og Ben, Mester Simon!«

Mester Simon kom, som om han havde Torden og Lynild i Hælene. Han fulgte Betningen af Steffens Arm og Pegefinger og fik straks Munden paa Gled.

»Den Gallionsfigur, — den dér hæslige Neptunus? . . . Jo, den havde Apotekeren købt som en Kuriositet, da de havde solgt Vraget af »Havmanden« nede paa Stranden ved Lappen. Saa langt havde de faaet Skroget, men saa maatte de sætte det paa Land. Ja, den velfornemme Herre vidste maaske ej, at »Havmanden« var strandet oppe ved Marstrand ... ak ja, det var en gruelig Elendighed ... Naa, Herren vidste Besked ... Nej, Apotekeren havde saamænd købt denne her Figur og sat den op midt i sin Have. Men han kunde intet bære over sit Hjerte at lade den staa dér, for hende, Gertrud Jørgensdatter, hende . . . ham . . . Jørgen Iversen, der var bleven myrdet dér om Bord . . . hans Datter, hun kunde intet taale at se den, hvad ej var saa underligt, og saa havde han flyttet den hen i Krogen dér.«

»Hvor kunde hun da se den fra?«

»Ih, men, fra Mikkel Mus' Hus, lige paa den anden Side! Nu skal hun da helt ud til Brønden, førhun kan se den, — Stakkel! hun har det intet for godt . . . Nu skal hun jo giftes med ham . . . den gamle Nar! . . . han sultede hende til det, det var sikkert nok . . . jo, paa Søndag skal der lyses første Gang.«

Mester Simon havde aldrig set Mage. Dér sprang hans fornemme Gæst lige ud af Vinduet. Hvad er det, — er Manden spit'ltosset? Vil han kravle op paa Hovedet af »Havmanden«? Naa, han begav det igen. »Motter! Motter! hør her Motter!«

Steffen havde virkelig haft i Sinde at springe op og se at naa »Havmandens« Mund med sin Haand, men da han var stegen op paa Fodstykket, kom han til at se over det lave Plankeværk ind i Naboens Gaard, og dér ved Siden af Brønden, bøjet over en høj Vaskebalje paa tre Ben, stod en ung Kvinde.

Det var nu ikke noget saa vidunderligt at se en ung Pige staa og vadske, af og til stryge Haaret fra Panden med Armen eller holde et Stykke Tøj op foran sig og se paa det, medens den varme Em bølgede op om hende. Men det var et saa hjemligt Sjrn; det mindede ham saa tydeligt om hans Moder i Gaarden til deres lille Hus i Flensborg, at han blev staaende paa Fodstykket og holdt sig fast i Skaftet paa »Havmandens« Trefork, medens han saa' derover. Hun havde det nok ellers ikke for godt, den stakkels Pige, forgræmmet og forpint saa' hun ud, og saa træt

— Gud i Himmelen! . . .

Den unge Pige ved Vadskebaljen lod det Stykke Tøj synke, hun havde holdt op foran sig, og saa' Steffen stirre paa sig. Et halvkvalt Skrig, et Skrig

13*af Skræk og af Glæde lød fra hendes Læber, og hun sank sammen og faldt om paa Bakken med Tøj ved hendes Side.

Der var nogle Høns, der fløj op, og en Kat, der faldt ned, da Steffen sparkede et Par Brædder ud i det frønnede Plankeværk og styrtede ind og løftede den bevidstløse Gertrudlille op. Han bar hende hen i Lysthuset og lagde hende paa Bordet, idet han forsigtigt holdt hendes Hoved op mod sin Skulder.

Bleg var hun og hulkindet . . . »Mikkel Mus, Mikkel Mus!« tænkte Steffen, »dette bliver haardt for Jer at svare til! — Gertrudlille! Det er mig, Steffen, nu skal alt blive godt, vaagn op, vaagn op!«

»Hun er daanet af Sult, det arme Kræ!« lød en Stemme tæt ved. Det var Mester Simon, der stak sit Hoved ind gennem Aabningen i Plankeværket oven over sin Kones, de var begge for tykke til at faa andet end Hovederne igennem.

»Saa skaf noget Mad, I gode Folk, men hurtigt, og jer bedste Vin.«

Endelig kom Gertrud til sig selv igen. Steffen fik kun et Glimt af hendes store, alvorlige Øjne; saa fyldtes de med Taarer, hun slog sine Arme om hans Hals, trykkede sit Ansigt ind mod hans Bryst og græd, som om hendes Hjerte skulde briste.

»Nu maa I tage Jomfruen ned af Bordet, om vi skal sætte Fadet her,« sagde Mester Simons Dreng, der fik Maden langet ind gennem Plankeværket.

»Kom, Gertrudlille og sæt Jer paa Bænken — kan I intet spise?«»Jo, StefTcn! Om jeg førsl faar Lov at se, at jeg ikke drømmer, og at det er Jer selv, Jer selv, — ak, om 1 intet var kommen nu, StelTen! — Jeg havde intet kunnet staa mer hnod, blot for at faa Mad. Om jeg kan spise? — I det sidste Aar har jeg ikke vidst, hvad det var at spise mig mæt.«

»Her, drik først en Slurk Vin,« sagde Steffen og skænkede for hende.

»Gertru . . . d! Gertru . . . d!« kaldte en tynd Gammelmands Stemme. »Gertru . . . d!«

»Ak, der er han alt! Han dræber mig, Steffen, . . . lian myrder mig ganske langsomt, . . . Dag for Dag! Ak, Steffen, gaa aldrig fra mig mere, jeg har jo ingen anden Ven i Verden, og jeg kan intet leve Jer foruden!«

»Saa maa I forlade Jer til, Gertrud Jørgensdatter, at I aldrig skal blive nogen andens end min.«

Rødmen steg op i Gertruds Kinder, hun lagde sin Haand paa Steffens Skulder og saa' ham fast i Øjet.

»Ach, hvad er dette, ach, jeg arme, gamle Mand! Ach . . . din Skarns Taske, din løse Tøjte, sidder Du her 3 Uger før dit Bryllup og karesserer en fremmed Kavaler! ... Og jeg, som troede, at Du var Dyden i egen Person! Ach, jeg arme, forblindede Mand!«

»Ja, ak, I gamle Gæk,« sagde Steffen, »og ak, I gamle Gnier, og ak, I elendige Blodsuger! Det var slig, I vogtede Gertrud Jørgensdatter, men nu kommer Regnskabets Dag.«»Han har sultet hende,« raabte Mester Simons tjrkke Kone henne fra Plankeværket, »til hun knap var sig selv mægtig, det arme Barn, hans Ondskab er kendt over den hele By!«

»Vil I herut!« sagde Mikkel Mus og rystede sin Stok. »Vil I herut af min Have, vil I give los paa min Myndling, I Pigerøver! Jeg har Loven for mig, hvad har I?«

»Jeg har Bud til Jer fra Jørgen Iversen!«

»Har I? Det er Løgn i jer Hals. Han er død for 3 Aar siden og mere.«

»Det er han. Jeg var hos ham i hans sidste Time,« sagde Steffen.

»I er da aldrig . . .?«

»Jo, det er netop, hvad jeg er. Og nogle af Jørgen Iversens sidste Ord til mig var disse, at det var hans højeste Ønske, om Gertrud og jeg maatte faa Godvilje til hinanden. Og som Vidnesbyrd om hans gode Tro til mig gav han mig Nøglen til sit eneste Barns timelige Vel, det halve af en Guldmønt.«

»Det halve af en Guldmønt! Det halve af en Guldmønt!« hviskede Mikkel Mus med hæs Stemme og strakte sin rystende Haand frem. »Hvor er den? . . . hvor er den halve Guldm . . . m . mønt?«

»Om Gud vil staa mig bi, skal I straks faa den at se. Følg med!«

»Har I den intet paa Jer, den halve Guldm . . . m . mønt?« spurgte Mikkel Mus og fulgte mekanisk efter Steffen, der trak Gertrud med sig gennem Aab-ningen i Plankeværket. Han stirrede paa Steffen med opspilede Øjne og troede aabenbart, at han var bleven forrykt, da han saa' ham stige op paa Fodstykket. Gertrudlille saa' glad og lykkelig ud; det var som et stort, dejligt Eventyr, det hele, og intet kunde overraske hende mere.

Sleffens Hjerte bankede mod >Havmandens« haarde Skikkelse, da han førte Haanden ind mellem de tykke, blaarøde Læber. Han havde en svimlende Følelse af at blive baaret frem, som da han sidst havde gjort det . . . Dér var Naglehovedet, som holdt Hovedet fast til Kroppen, og dernede i Fordybningen . . . han kradsede med Neglen ... jo, Gud være takket og lovet, dér laa den, han havde den imellem sine Fingre og holdt den højt i Vejret.

Mikkel Mus saa' paa den med aaben Mund og vidt opspilede Øjne.

»I har intet vidst, hvilke Skatte I havde i jer Nærhed, Mikkel Mus. Og I har ikke forstaaet at snuse ret. Her har »Havmanden« staaet i 3 Aar omtrent og bevaret sin Hemmelighed, og I har skrevet til Verdens Ende for at faa at vide, hvad I kun havde nødig at gaa ind i jer Nabos Have for at faa Kundskab om.«

»Giv hid! giv hid!« hviskede Mikkel Mus.

»Ja, nu tænker jeg, vi beder Apotekeren være Vidne . . . Har I jer Halvdel?«

»Ja, i en Skindpung om Halsen . . . jeg bær den altid paa mig. — Men jeg kender alle Tegnene udenad. Jeg har lært mig dem for længe siden.«Apotekeren sad i et lille Kammer bag sin Bod med en Mængde sære Flasker og Krukker paa Hylder langs Væggen. Han var ivrig beskæftiget med at undersøge en grønklar Vædske i en langagtig, smal Flaske, som han holdt op mod det lille Vindue, og mærkede intet til de Indtrædende, før de stod i Kammeret.

»Jomfru Gertrud med røde Kinder!« udbrød han, idet han vendte sig og fik Øje paa dem. »Det er hartad det største Miraculum, jeg har oplevet. Hvilke Draaber er det, der liar haft saa god Effect? Aha!« føjede han til, da han saa' det Blik, som Gertrud sendte Steffen, »det er den Doktor Cupido, der har kureret Jer, — ja, mod den Medicus er de andre kun Kvaksalvere, men han ordinerer ingen Medicine fra mit Apotek, og det er jeg lidet tjent med. Hvad er ellers jert Ønske, I gode Herrer!«

»Et Ark Papir, gode Nabo, et Ark Papir vilde vi gerne laane,« sagde Mikkel Mus.

»Nej, ingenlunde!« udbrød Steffen. »Vi vilde gerne bede Jer være Vidne i denne højvigtige Sag og se, at alt gaar ret til.« Og medens Mikkel Mus, trods sin Uro, gik rundt og snusende stak sin Næse i alle Krukker og Daaser, forklarede Steffen Apotekeren, hvad det drejede sig om.

»Men først vil jeg sige her, Mikkel Mus, medens der er Vidner hos,« sagde Gertrud med stor Fasthed, »at om der bliver lyst for os paa Søndag, saa sker det tvungent og ulovligt, og det er snart den ganskeStad bekendt, al I har

sultet og pint mig til al samtykke, endda I er min Værge.«

»Del gør mig ondt at høre om Jer, Nabo,« sagde Apotekeren, »at I har villet svelte jer Myndling til at blive jer Hustru. Det er haard Beskyldning, og den bliver vanskelig at svare til.«

»Gør den det, I Plastersmører! ja, om det var sanning, kanske. Vi spiser altid af Disk og Fad sammen, paa ærlig gammeldags Vis; hun kunde have taget til sig i Tide, saa havde hun faaet det meste. — Tror I ellers, at jeg har villet sætte mig selv i saadan Ulejlighed og Bekostning at gifte mig med et ungt Fruentimmer for min egen Skyld? Nej, det var kuns af det pure Venskab for min salig Svoger, Guvernøren, at jeg bedre kunde vogte Gertrudlilles Arv mod alle modiske Herrer og Ødelande.« Og saa saa' han bidsk paa Steffen.

Apotekeren brast i Latter. Men Gertrud drog sin ene Sko af. Det var bedst at faa alting opklaret nu, sagde hun. Inde i Saalen havde hun en Seddel, det var det eneste Sted, hun havde kunnet skjule den. Og hun tog Faster Barbaras Seddel frem.

»Jeg kunde aabne den, hvad Dag jeg vilde, sagde Faster, og jeg har længe vidst, hvad der stod paa den.«

»O, din listige Slange!« udbrød Mikkel Mus.

»Ja, nu kan I jo se, hvor klog I bliver af den,« sagde Gertrud.

Mikkel Mus snappede begærlig den gulnede Lap Papir og læste, først sagte og mumlende:»Samler eder ingenlunde Skatte, som Møl og Rust kunne fortære! Samler eder ingenlunde Skatte, som Møl og Rust kunne fortære . . .« Hans Stemme blev mere og mere pibende og skarp. ». . . Samler eder ingenlunde . . .«

»Tak, Tak!« raabte Apotekeren og lagde sin Haand paa hans Mund. »Er I galen?«

»Samler eder ingenlunde . . .«

»Hold op, hold op! for den lede Syge! Hvad staar der ellers?«

»Der staar ej en Tøddel mere!« sukkede Mikkel Mus og sank tilintetgjort tilbage i Stolen.

»Lad os saa se jer Halvdel af Mønten,« sagde Steffen.

Mikkel Mus kom atter tilbage til Livet, famlede ved en Snor ved Halsen, halede en Skindpung frem og tog den halve Guldmønt ud.

»De passer til hinanden som de to Halvdele af samme Æble,« sagde Apotekeren og skød de to Møntstykker sammen, saa den takkede Kant paa den ene Halvdel passede nøje ind i den anden. »Nu skriver jeg Tegnene op i Linie efter Mikkel Mus' Stykke, og saa kan I sige mig, hvad hvert enkelt Tegn betyder efter jert.«

Mikkel Mus' smaa Øjne vandrede fra den ene til den anden; han passede paa, som 0111 han frygtede, at de ved et eller andet Taskenspillerkneb skulde lade Møntstykkerne forsvinde lige for Øjnene af ham.

»Tag jer Næse væk,« sagde Apotekeren og holdtHaanden over sin Opskrift >Jeg kan intet skrive for den.«

»Hvad staar der . . . hvad staar der? <

»Der staar:

UNDER TRAPPEN TIL MIT HUS VED ULFELDS-

PLADS.«

»Lad os komme af Sted, lad os komme af Sted,« skreg Mikkel Mus og trippede med stor Ilfærdighed ned ad Trappen. Paa det nederste Trin stod han stille.

:>Men glem ikke, I Avanturier!« raabte han op til Steffen, »Gertrud kan ikke gifte sig uden mit Minde.«

»Det faar vi nok!« sagde Steffen.

»Aldrig!« skreg Mikkel Mus og stødte sin Stok haardt mod Stenen. »Aldrig! — Men Vognen til København betaler I. Glem ikke det!«

Et Par Timers Tid senere rullede Gertrud, Steffen, Mikkel Mus og • Apotekeren henad Strandvejen til København. De to Unge sad ved Siden af hinanden, og til Trods for den daarlige Kørsel og den lange Bedetid i Rungsted Kro, forekom Vejen dem alt for kort.

Det var langt ud paa Aftenen, da de kørte forbi Vartovkilden. Foraarsnattens Taager laa over Engen, men Træerne paa Brinken ved Kilden ragede op over de bølgende Dampe og tegnede sig klart mod Luften. Steffen og Gertrud saa' paa hinanden med et glad Smil. De behøvede ikke mange Ord for at forstaa hinanden. Byens Porte var for længst luk-kede; de kørte da ned til Fiskerhuset, fik Folkene banket op og kom i Seng.

Længe før Dag var Mikkel Mus paa Benene, og Apotekeren og Steffen havde deres Nød med at passe paa ham, at han ikke skulde liste sig fra dem. Endelig kom de af Sted, og inden Middag var et Par Arbejdsfolk i fuld Gang med at grave Jorden ud under Trappen med det blanke Messinggelænder.

»Her er noget!« sagde en af dem. »Det er et Jærnskrin.«

»Op med det, din Dagtyv, op med det,« raabte Mikkel Mus, lian var helt ude af sig selv af Bevægelse. »Er det tungt, er det meget tungt?«

»Det har været tyngre,« sagde Manden rolig. »Nu er det tomt.«

»Tomt!« skreg Mikkel Mus. »Tomt!«

»Nej, holdt! Der er nok et Brev i det.«

»Et Brev! Et Brev! Giv hid . . . »Min hiertekiære Bro« . . . ak, Bogstaverne danser for mine Øjne læs I, læs, men læs ret og spring intet over!«

Mikkel Mus rystede, som om han havde Feber, og Apotekeren læste:

Min hiertekiære Broder ganske venligen tilskrevet af den, der ler bedst, efterdi han ler sidst. Barbara kunde ej holde tæt, — jeg har altid været hendes Hiertebroder! Tak for Ursula Villums-dotter, — det har jeg aldrig glemt Jer, at I kom bag paa mig der.

Balthasar.»Ach, ach!— Lad mig se det, — staar der virkelig Balthasar? Acli, denne ugudelige Sørover og Mis-gcrningsmand, denne Morder og Galgenfugl — har han været her, saa er her gjort rent Bord!«

Mikkel Mus strakte i sit afmægtige Raseri de knyttede Hænder mod Himlen og rystede dem.

»Ja, her er intet mere,« sagde Arbejdsfolkene, »men der har været meget mere end det Smule Skrin, det er let at se.«

»Meget mere, meget mere!« skreg Mikkel Mus. »O I letsindige Taske — I har spillet under Dække med jer Faster, har I, for at narre mig mine Penge fra. Og Jer har jeg haft 3 Aar i mit Hus og givet Jer Føde og Klæder! — godt, at jeg blev varet ad i Tide. Tag hende nu kuns, I Avanturier, om I er lysten endnu. — Tag hende kuns, den Stoddertøs hun er.«

»Det er I alle Vidner til,« sagde Steffen roligt, »at Mikkel Mus giver mig sin Myndling.«

»Det er vi,« sagde Arbejdsfolkene, »og det paa en rigtig fin Mands Maade.«

»Min Maade er, som den er,« raabte Mikkel Mus og begyndte at gaa. »Tag hende og gaa Fanden i Vold! — Men I betaler Vognen, glem intet det. Kan jeg komme med tilbage til Helsingør?«

Den næste Dag kørte de atter ud ad Strandvejen. Steffen var rolig og glad, han kunde nok staa sig. Skatten havde de mistet, men hinanden havde de vundet, og hvad var der saa at græde for? I Rungsted Kro blev de, for at undgaa Mikkel Mus' Selskabi den lange Bedetid, enige om at gaa forud og tage Vognen igen oppe ad Sletten til. De holdt hinanden i Haanden og gik glade og fornøjede ud ad Strandvejen. Steffen fortalte Gertrud, hvordan Sagerne stod ude i Vestindien, at han var en holden Karl, og at hun selv ikke var saa arm en Stoddertøs, som Mikkel Mus til deres Held havde troet.

Som de var komne et godt Stykke Nord paa, holdt Skoven paa venstre Haand pludselig op, og et Stengærde strakte sig langs Skovbrynet op ad den hurtigt stigende Bakke. Oppe paa Toppen saa' Steffen det øverste af en Kæmpehøj og inden for den tre høje, slanke Bøgetræer med store Kroner oppe i Toppen. Steffen kendte det hele igen og stod stille og saa' derop.

»Lad os gaa didop og sætte os lidet, saa skal jeg fortælle Jer alt, hvad jeg har oplevet siden den St. Hansnat for 4 Aar siden, da jeg saa' Jer ved Vartovkilden og samme Nat stod her med de tre smukke Kanuter, jeg gik ud i Verden med.«

Og de gik langsomt op langs Stendiget, kravlede over det, som Steffen havde gjort sidst, og satte sig i Græsset. Steffen lagde sig med sit Hoved i Ger-trudlilles Skød, og saa begyndte han at fortælle.

Men næppe var han naaet til at berette, hvor underligt Kasper og Melchior havde teet sig hin Morgen, hvor sært de havde talt om, at Balthasar nok havde forstukket sig nede i Nivaa Mose, før han sprang op.

»Balthasar!« raabte han. »Balthasar stod derpaa Sedlen i det tomme Jærnskrin! — Ak, Gertrudlille. Jeg har faret viden om, for at komme tilbage dér, hvor jeg begyndte. Men noget maa man døje for noget at vinde. Uden jer Faders Guldnøgle havde jeg intet fundet Jærnskrinet, og uden Sedlen i Jærn-skrinet og Skattens Forsvinden havde jeg ikke vundet Jer, mijn Lief! Men den første Dag eller heller Nat jeg vandrede ud i Verden paa egen Haand, saa' jeg med disse mine Øjne Poserne med Jørgen Iversens Penge og hørte deres Klirren og Klingen, og jeg saa' dem sidst her paa dette Sted, hvor vi staar. Men nu bæres det mig for, at de maa være at finde her næst ved. Og til det Gemme har jeg kanske selv en Nøgle.«

Steffen førte Gertrud hen til Træet, hvor han hin Morgen havde set Melchior staa og skære i Stammen. Jo, — her var det.

I Højde med en Mands Hoved var der i Træets Bark med en skarp Kniv skaaret tre lige Streger lodret paa samme Grundlinie. Den midterste var den højeste, og en Tomme oven over den omtrent var der udskaaret et X. Under Linien saas tre C'er foran en plump men tydelig Fremstilling af et Ansigt.

»Det er et Krys,« sagde Gertrud smilende og nippede Bladene af en Gaaseurt med Læberne, medens Steffen stod og grundede. »Det er sat ved den højeste Pind, eftersom der er noget bemærkeligt ved den. Det kunde ogsaa ligne efter et Par Møllevinger.«»Det er de tre Træer her og Mollen. Gertrudlille, — jeg er en Dosmer! Mollen det er Tibberup Molle! — Det var det, han sagde den Morgen . . . Tibberup Molle i Nord-til-Ost! — Ja, det passer godt nok,« Steffen vendte sig og saa' ud i Retning af Møllen. »Det bliver Møllen over et med det højeste af Træerne. Men saa de tre C'er? og Ansigtet dér?«

»Jeg giver fortabt,« sagde Gertrud.

»Det koster Pant,« raabte Steffen og kyssede hende. »Men nu har jeg det. C er latinsk Tal for 100, — det betyder vel saa 300 Roder eller Alen fra Ansigtet . . .«

»Ja, men hvems er det Ansigt? — Det kunde ligne efter Bageren i Løvstræde, han har saadan en Næse omtrentlig. — Ak, Steffen!« Gertrud slog Armene om hans Hals, »kan I ej være nøjet med mig og være ligeglad, hvems det Ansigt er? Vi har jo, siger I, at bide og brænde, hvad skal vi vel med mer? Store Penge bringer ingen Glæde, Steffenlille.«

»Det er ret nok, min Hjerte, men alt det Guld en Mand støder paa, det maa han løfte, og jeg maa finde ud af dette Spil. Fra den Stund jeg gik ud i Verden, har det været mig nær. Balthasar saa' jeg de to Gange samme Dag og har aldrig set ham siden. Men hvor jeg færdedes efter den Dag, har han fulgt mig som en Skygge, og nu føres jeg tilbage til ham, thi han er os vel nu i dette Øjeblik nærmere, end vi ved af. Jeg tænker, de har slaaet ham ihjel, de to andre, og smidt ham ned oven paa Pengene, at in-gen skulde fristes til at grave der omkring, om nogen skulde stode paa ham med Skovl eller Hakke. I denne Linie er Pengene sikkert gravet ned, og der har Balthasar ligget lige siden den St. Hans Nat og har vogtet sin Broders Penge, — de samme, som han havde tænkt at stjæle! Men hvorfra skal det Maal 300 regnes? Nu er vi lige ved og dog lige vidt. Kan hænde Svinedrengen dér ved Besked,

om der er nogen, der ved Gravning eller Tørveskæring har truffet paa et Lig i Mosen. Paa anden Vis finder vi det vel næppe. Hej, Du, kom hid en Gang!«

En lille barfodet Dreng paa 10—11 Aar med hør-gult Haar og blaa Øjne kom drivende med en Flok Svin. Da han fik Øje paa Steffen og Gertrud, stod han stille og saa' ud, som om han havde tabt Maal og Mæle.

»Kom hid,« raabte Steffen paa ny. »Hvad er det for en Mølle dér?«

»Dér, langt borte? det er Tibberup,« sagde Drengen.

»Og saa den Skov?«

»Det er ingen Skov, det er et Hegn; Kjedleris Hegn kalder de det.«

»Du er godt kendt,« sagde Steffen opmuntrende.

»Ja, aa, ja,« svarede Drengen, »og saa kommer der et Stykke Skov nede ved Stranden, det hedder Laven Skov, og saa den Klat Træer paa Brinken, indad Nivaa Mose til, de hedder Lunden paa Mande-hovedet, — den ligner saa bestemt efter Ansigtet paa

Bering Liisberg : »Havmanden«. 24et Menneske, gør Brinken, naar man ser den ude fra Søen.«

Steffen nikkede til Gertrud og sendte Drengen bort med en stor Sølvskilling i Gave. »Nu ved vi, hvad vi behøver at vide for at blive rige Folk, Gertrudlille, men jeg tænker, det er bedst, vi beholder den Kundskab for os selv.«

Og det gjorde de, og det var vel, det. Ellers havde Mikkel Mus ærgret sig ihjel. Thi det var, som Steffen havde sagt: Balthasar laa ude i Nivaa Mose og holdt tavs og stille Vagt over Gertrudlilles Arv. Men da Steffen havde faaet Huset paa Ulfelds Plads sat i Stand og efter sit Bryllup var flyttet derind med Gertrud Jørgensdatter, kom Poserne derudefra snart tilbage paa ny. Dog ikke for at blive gravet ned i Jorden, men for at blive sat i Købmands-gods og i Skibe, der atter gik ud i Verden for at øge Rigdommen. Og snart var det saa, at stod der blot Broager & van Straten paa et Papir, var det saa godt som Guld.

Men mange Aar efter kunde man se et Par gamle Folk Sommeraftener sidde paa Trappen med det blanke Messinggelænder, han med sin lange Kridtpibe og hun med sin Strikkestrømpe. Kom der nogle gode Venner forbi oppe fra Ulfeldsplads eller nede fra Amagertorv, stod de altid stille og skulde spørge Nyt fra »Drengene«, hvor de nu var henne i Verden, og hvordan del gik. Og Mutler Gertrud var saa døv, at hun ikke kunde høre et Ord; men hun kunde se, at de spurgte venligt, ogtil hveni andre skulde de vel spørge, end til hendes »Drenge«. Og saa lyste hendes blaa Øjne i det fine, rynkede, hvide Ansigt under Kappestrimlen, og hun nikkede og nikkede; men hendes Mand lettede paa den trekantede Hal og sagde: »Takker skyldigst, gode Ven,« eller: »Takker skyldigst, gunstige Herre, Jørgen kommer med Guds Hjælp paa Reden inden Mortensdag; han er fuld af Sukker og Anne Marie har faaet Tvillinger paa Rejsen. Just kom til Amsterdam 8 Dage før St. Hans; han laa saa dybt i Vandet, at han maatte losse sin halve Last i Edam.

— Nej, hvad siger I? har Kejseren begyndt Krig med Tyrken? Naa, lad dem slaas, det er Gud ske Tak langt borte! God Nat, Nabo, god Nat og Tak for jert gode Sindelag.«

Og saa lettede Steffen Broager atter paa Hatten, satte sig tilbage paa Bænken og dampede paa sin Pibe for at holde Myggene borte.

Men paa Kirkegaarden staar den duftende Lind, Svalerne kaste sig i ilsom Flugt over Kirketagets Ryg, og om Taarnets Spir boltre sig de hvide Duer. Og naar Gertrud opdager, at hendes Mand ser op i Luften og følger dem med Blikket, lader hun Strikketøjet synke ned i sit Skød, lægger sin ene Haand paa hans og nikker til ham. Og saa vender Steffen sig halvt om, smiler til hende, peger paa Lugen ovre paa den anden Side, hvor han sad som Dreng, og nikker igen og damper videre paa sin Pibe.Side